

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda

**Urząd Miejski w Ostródzie,
14-100 Ostróda, ul. Mickiewicza 24,
tel. 0 89 642 94 00,
fax. 0 89 642 94 01,
um@um.ostroda.pl**

Załącznik do Uchwały
Nr XI/67/2015 Rady Miejskiej
w Ostródzie z dnia 16.09.2015 r.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA OSTRÓDA

Ostróda 2015

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Tadeusz Bera

Spis treści

Spis treści	2
Wprowadzenie.....	5
I. Informacje podstawowe – streszczenie	14
II. Charakterystyka obecnej sytuacji w gminie – diagnoza sytuacji przestrzenno-społeczno-gospodarczej.....	15
2.1. Zagospodarowanie przestrzenne	17
2.1.1. Ogólna charakterystyka, rys historyczny miasta Ostróda.	17
2.1.2. Rozplanowanie przestrzenne miasta Ostródy.....	20
2.1.3. Zabytki na terenie miasta Ostróda.....	23
2.1.3.1 Zabytki nieruchome – charakterystyka zasobu	23
2.1.3.2. Zabytki nieruchome objęte prawnymi formami ochrony.....	23
2.1.3.3. Zabytki archeologiczne	28
2.1.3.4. Zabytki ruchome.	31
2.1.3.5. Zasoby muzealne.....	33
2.1.4. Uwarunkowania ochrony środowiska	35
2.1.5. Własność gruntów i budynków	45
2.1.6. Infrastruktura techniczna.....	45
Komunikacja	45
Gospodarka odpadami.....	46
Kanalizacja	46
Wodociąg	47
Gazociąg.....	48
2.1.7. Identyfikacja problemów	48
2.2. Gospodarka.....	49
2.2.1. Główni pracodawcy.....	49
2.2.2. Struktura podstawowych branż gospodarki	49
2.2.3. Liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie Ostródy	50
2.2.4. Identyfikacja problemów	51
2.3. Sfera społeczna.....	52
2.3.1. Struktura demograficzna i społeczna	52
2.3.2. Lokalny rynek pracy.....	53
2.3.3. Warunki mieszkaniowe	54
2.3.4. Poziom obsługi ludności	55
2.3.5. Turystyka.....	58
2.3.6. Osoby niepełnosprawne	59
2.3.7. Identyfikacja problemów	59
2.4. Sfera mieszkaniowa.....	60
2.5. Podstawowe dane statystyczne w porównaniu z innymi miastami północnej Polski.	70
2.6. Zestawienie podstawowych danych statystycznych.....	76
2.7. Analiza SWOT – identyfikacja mocnych, słabych stron.	76
III. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno - społeczno - gospodarczego miasta i regionu	82
IV. Założenia programu rewitalizacji.....	86

4.1. Podokres programowania	86
4.2. Cele programu rewitalizacji	90
4.3. Delimitacja obszarów priorytetowych i zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru	92
4.3.1. Metodologia wyznaczania obszarów objętych procesem rewitalizacji	92
4.3.2. Opis obszarów objętych procesem rewitalizacji	98
OBSZAR 1	98_Toc251229049
OBSZAR 2	101
OBSZAR 3	105
OBSZAR 4	108
OBSZAR 5	113
4.4. Projekty realizacyjne	117
4.5. Oczekiwane wskaźniki realizacji	120
V. Plan działań rewitalizacyjnych na terenie miasta Ostróda	121
5.1. Plan działań przestrzennych (techniczno-materiałnych) w latach 2007-2011	122
5.2. Plan działań gospodarczych w latach 2007-2011	132
5.3. Plan działań społecznych w latach 2007-2011	133
5.4. Plan działań rewitalizacyjnych w latach 2012-2015	135
Działania przestrzenne	135
Działania gospodarcze	135
Działania społeczne	136
5.5. Plan działań rewitalizacyjnych w latach 2016-2020	136
Działania przestrzenne	136
Działania gospodarcze	137
Działania społeczne	137
5.6. Zadania komplementarne z programem rewitalizacji	138
VI. Plan finansowy realizacji rewitalizacji na lata 2007-2020	138
VII. System wdrażania - wybór prawnej formy zarządzającego programem	146
VIII. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej	147
SPIS TABEL	153
Załącznik nr 1 – wskaźniki dla poszczególnych kryteriów	154
Załącznik nr 2 – uchwała Rady Miasta o przystąpieniu do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji	157
Załącznik nr 3 – powołanie zespołu zadaniowego	158
Załącznik nr 4 – wykaz spotkań zespołu zadaniowego	159
Załącznik nr 5 – uchwała Rady Miasta o zatwierdzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji	160

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda

Opracowanie:

Michał Brejnak

10 – 686 Olsztyn ul. Wilczyńskiego 25E/220

Tel. +48 89 523 73 80, +48 89 541 42 17, Fax. +48 89 522 29 52

E-mail: biuro@inplus.pl

www.inplus.pl

Wprowadzenie

Rewitalizacja - oznacza proces zmian przestrzennych, technicznych, społecznych i gospodarczych podjętych w interesie publicznym, których celem jest wyprowadzenie obszaru z sytuacji kryzysowej, przywrócenie mu dawnych funkcji oraz stworzenie warunków do jego dalszego rozwoju z wykorzystaniem jego cech endogenicznych.

Program rewitalizacji - oznacza opracowany, przyjęty i koordynowany przez gminę wieloletni program działań w sferze przestrzeni, urządzeń technicznych, społeczeństwa i gospodarki zmierzający do wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej oraz stworzenie warunków do dalszego rozwoju obszaru.

Celem Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ostróda jest podniesienie jakości życia mieszkańców oraz podniesienie konkurencyjności zarówno Miasta, jak i Gminy w oparciu o działania sprzyjające długofalowemu rozwojowi gospodarczemu i społecznemu. Stanowi on również niezbędny instrument do ubiegania się o pomoc finansową z Unii Europejskiej. Sporządzenie tego programu było dotychczas warunkiem niezbędnym do ubiegania się o środki w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego – (ZPORR). Narodowy Plan Rozwoju (NPR) stanowił podstawę programowania pomocy unijnej w latach 2004-2006. W trakcie przygotowywania Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (Narodowa Strategia Spójności) – podstawy dla perspektywy finansowej na lata 2007-2013 został wykorzystany dorobek prac nad NPR. Narodowa Strategia Spójności (NSS) jest dokumentem strategicznym określającym priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych:

- Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR),

- Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS),
- Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007–2013.

Podstawowym celem strategicznym NSS jest stworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz podwyższenie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej Polski.

Zakłada się także realizację celów szczegółowych tj.:

- tworzenie warunków dla utrzymania trwałego i wysokiego tempa wzrostu gospodarczego;
- wzrost zatrudnienia poprzez rozwój kapitału ludzkiego oraz społecznego;
- podniesienie konkurencyjności polskich przedsiębiorstw w tym szczególnie sektora usług;
- budowa i modernizacja infrastruktury technicznej, mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski i jej regionów;
- wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej;
- rozwój obszarów wiejskich.

NSS będzie realizowana przy pomocy Programów Operacyjnych (PO) oraz Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO):

- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO);
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej;
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko;
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki;
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka;
- Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej;

- Program Operacyjny Pomoc Techniczna.

Program będzie współfinansowany z krajowych środków publicznych tj.:

- 1) środków budżetu państwa, uruchamianych dla dysponentów budżetowych przez Ministra Finansów;
- 2) środków jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) innych środków publicznych

Na realizację Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia w latach 2007-2013 przewiduje się 85,56 mld euro.

Z tej sumy wielkość alokacji środków wspólnotowych wyniesie 67,3 mld euro (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Funduszu Spójności), a publiczny wkład krajowy w projekty współfinansowane ze źródeł budżetu Wspólnoty będzie stanowił ok. 11,86 mld euro.

Szczegółowy podział funduszy strukturalnych w Polsce w układzie poszczególnych programów operacyjnych kształtuje się w następujący sposób:

- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych – 25% całości środków (ok. 16 555,6 mln euro),
- PO Rozwój Polski Wschodniej – 3% całości środków (ok. 2 273,8 mln euro),
- Programy operacyjne europejskiej współpracy terytorialnej – 1% całości środków (ok. 731,1 mln euro),
- PO Infrastruktura i Środowisko – 42% całości środków (ok. 27 913,7 mln euro),
- PO Innowacyjna Gospodarka – 12% całości środków (8 254,9 mln euro),
- PO Kapitał ludzki – 14,3% całości środków (9 707,2 mln euro),
- PO Pomoc techniczna - 0,7% całości środków (516,7 mln euro).

Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury w rozdziale 5 przedstawia osie priorytetowe i działania. W podrozdziale 5.4. „*Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast*”, którego celem jest: „*Wzmocnienie miast o wysokim potencjale jako atrakcyjnych centrów przedsiębiorczości, usług i zamieszkiwania*”. Działania skierowane będą na wyeliminowanie przyczyn i skutków degradacji obszarów oraz ich ożywienie. Polegać będą na kompleksowych działaniach technicznych, społecznych i ekonomicznych mających na celu przywrócenie dawnej świetności oraz zapewnienie rozwoju obszarów miejskich. Istotną zmianą jest możliwość finansowania obszarów mieszkalnych poprzez kategorię interwencji „*Infrastruktura mieszkalnictwa*”, w ramach której o dofinansowanie swoich projektów mogą ubiegać się spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe. W ramach tego działania wspierane będą projekty związane z modernizacją i remontami wspólnych części budynków wielorodzinnych, zrealizowanych w przestarzałych technologiach przemysłowych, zwłaszcza z wielkiej płyty.

Pozostaje, również działanie „*Restrukturyzacja terenów powojkowych i poprzemysłowych*” jako szansa na rewitalizację „Białych Koszar”, a także w przypadku opuszczenia przez jednostki wojskowe „Czerwonych Koszar”, które mogą stać się potencjalnym obszarem inwestycyjnym dla kapitału prywatnego. W ramach tego działania wspierane będą projekty zwiększające atrakcyjność gospodarczą i inwestycyjną tych terenów, dotyczące ich zagospodarowania i wprowadzenia nowych funkcji gospodarczych i społecznych. Dofinansowanie obejmie przygotowanie istniejących obiektów na potrzeby działalności gospodarczej lub społecznej poprzez modernizację i adaptację zabudowy oraz budowę nowych obiektów, niezbędnych dla kompleksowości przedsięwzięcia.

Obszary poddawane rewitalizacji muszą zostać wyznaczone przez samorząd gminny w Lokalnym Programie Rewitalizacji.

W ramach realizacji celu szczegółowego wspierane będą projekty wynikające z Lokalnych Programów Rewitalizacji. Dokonując wyboru granicy rewitalizowanego

obszaru należy wziąć pod uwagę występowanie na wnioskowanym terenie łącznie, co najmniej trzech wymienionych kryteriów:

- wysoki poziom bezrobocia mieszkańców;
- wysoki poziom ubóstwa;
- wysoki poziom przestępczości;
- niski poziom wykształcenia mieszkańców;
- wysoki poziom degradacji technicznej infrastruktury i budynków;
- wysoki poziom zanieczyszczenia środowiska naturalnego.

Spodziewane rezultaty:

- Stworzenie przestrzennych warunków jakościowego rozwoju miast,
- Zmniejszenie zróżnicowań w rozwoju i jakości życia mieszkańców w poszczególnych obszarach miasta,
- Stymulowanie rozwoju gospodarczego obszarów miejskich i podmiejskich,
- Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego,
- Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa,
- Poprawa estetyki przestrzeni publicznych,
- Ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko,
- Zwiększenie atrakcyjności terenów publicznych,
- Zagospodarowanie opuszczonych terenów.

Rodzaje potencjalnych beneficjentów:

- Jednostki samorządu terytorialnego oraz działające w ich imieniu jednostki organizacyjne,
- Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,

- Podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych, wykonujące usługi użyteczności publicznej na podstawie umowy z jednostką samorządu terytorialnego pod warunkiem przestrzegania zasad pomocy publicznej określonych w odrębnych przepisach,
- Organizacje pozarządowe nie działające dla zysku, stowarzyszenia, fundacje
- Szkoły wyższe,
- Spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe,
- Jednostki budżetowe, zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych,
- Podmioty działające w oparciu o umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym,
- Porozumienia podmiotów wcześniej wymienionych,
- Organy administracji rządowej w województwie,
- Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (np. Policja, Straż Pożarna).

Granice obszarów rewitalizacji zostały wyznaczone na podstawie krytycznej analizy wyników badań i analiz przeprowadzonych dla potrzeb przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ostróda. Dokonując tego wyboru wzięto pod uwagę poziom bezrobocia, ubóstwa oraz trudne warunki mieszkaniowe, przestępczość, wykształcenie mieszkańców, ich przedsiębiorczość, degradację infrastruktury technicznej i budynków, zanieczyszczenie środowiska naturalnego. Przy wyznaczaniu obszarów rewitalizacji na obszarze Miasta Ostróda zostały uwzględnione również zasady wyznaczania obszarów zdegradowanych określone w wytycznych do opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji opracowanych jako dokument uzupełniający Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007-2013.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda dotyczy obszarów znajdujących się na terenie Gminy Miejskiej Ostróda. Przy jego przygotowaniu zaangażowani byli lokalni przedstawiciele wszystkich podmiotów z terenu gminy, którzy chcą i będą korzystać ze środków strukturalnych m.in. przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego (Gminy Miejskiej Ostróda i Powiatu Ostródzkiego), innych podmiotów publicznych, a także przedstawiciele największych zakładów pracy z terenu gminy, przedstawiciele wspólnot mieszkaniowych oraz partnerzy gospodarczy.

Zidentyfikowanie zadań Lokalnego Programu Rewitalizacji następuje w wyniku przeprowadzenia diagnozy stanu istniejącego terenu objętego programem. Określone w ten sposób potrzeby będą stanowiły podstawę do przyjęcia kierunków rewitalizacji.

Narzędziem podstawowym służącym realizacji przyjętych działań w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ostróda są środki z Funduszy UE rozdysponowywane w ramach różnych programów pomocowych.

Projekty objęte programem powinny uwzględnić:

- tworzenie warunków lokalnych i infrastruktury dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, działalności kulturalnej i edukacyjnej, w tym dla podniesienia kwalifikacji mieszkańców terenów zagrożonych. Szczególnie istotne będą projekty mające znaczenie dla rozwoju gospodarczego;
- zagospodarowanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem;
- renowację zabudowy budynków w tym obiektów infrastruktury społecznej;
- renowację budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym;
- poprawę ruchu kołowego, pieszego i estetyki przestrzeni publicznej;
- przebudowę i/lub remonty publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych i sportowych;
- tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości.

Dotacje przyznawane będą w wyniku konkursów projektów, decydować będzie punktacja przyznawana wg kryteriów merytorycznych, z których najważniejsze to:

- wpływ projektów na poprawę warunków ekonomicznych i atrakcyjność inwestycyjną danego obszaru oraz tworzenie miejsc pracy;
- trwałość projektu i jego wykonalność instytucjonalna;
- komplementarność z działaniami realizowanymi dla osób chcących podnieść kwalifikacje, zagrożonych utratą zatrudnienia lub wykluczeniem społecznym.

Programy rewitalizacji obszarów miejskich realizowane przez Unię Europejską pozwoliły wyodrębnić szereg zasad, metodologii opracowywania i wdrażania strategii rewitalizacji obszarów miejskich. Na metodologię Lokalnego Programu Rewitalizacji składa się:

- Analiza – opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji musi opierać się o kompleksową i szczegółową analizę obszaru rewitalizacji. Problemy związane z degradacją obszarów miejskich podlegają badaniu oraz rozpoznaniu wzajemnych relacji między nimi. Wykonanie analizy SWOT pomaga w identyfikacji problemów i znalezieniu najlepszych rozwiązań. Kluczowym elementem analizy jest założenie, że złożone i powiązane ze sobą problemy wymagają zastosowania zintegrowanych i kompleksowych rozwiązań.
- Wizja – etap wstępny, analityczny powinien doprowadzić do sformułowania wizji rewitalizowanych obszarów. Wizja powinna zakładać najbardziej efektywne wykorzystanie lokalnych zasobów – ekonomicznych, ludzkich, historycznych, kulturowych i naturalnych.
- Strategia – jest opracowywana w celu realizacji wizji. Powinna być zintegrowana, czyli nakierowana na zrównoważony rozwój infrastrukturalny, społeczny, ekonomiczny i środowiskowy. Ważne jest, aby w strategii wskazać

konkretne cele cząstkowe, służące stopniowej realizacji ustalonych celów ogólnych zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. W strategii konieczne jest wzięcie pod uwagę poszkodowanych grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznemu. Zakłada się długoterminowość strategii, m.in. ze względu na konieczność zgromadzenia koniecznych środków finansowych, nabycia gruntów i stworzenia nowych partnerskich struktur służących wdrażaniu. Istotną kwestią jest stałe monitorowanie i dostosowywanie strategii.

- Struktura – opracowywana jest w celu wdrażania strategii i powinna być kierowana przez władze lokalne. Należy stworzyć partnerstwo instytucji, organizacji, a także sektora prywatnego i społeczności lokalnej. Kluczową sprawą jest określenie zakresu odpowiedzialności poszczególnych partnerów procesu wdrażania.

Według Komisji Europejskiej programy rewitalizacji powinny wspierać podejście opierające się o zasady zrównoważonego rozwoju przez cztery priorytety:

- Poprawę koniunktury gospodarczej;
- Promowanie równych szans, integrację społecznej i rehabilitację najsłabszych obszarów miejskich;
- Ochronę i poprawę środowiska miejskiego;
- Dobre zarządzanie miastem oparte na udziale mieszkańców w tworzeniu i wdrażaniu projektów.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda stanowi kompleksowy dokument.

Lokalny Program Rewitalizacji opracowany został przez firmę INPLUS z Olsztyna.

I. Informacje podstawowe – streszczenie

- Tytuł: Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda.
- Czas obowiązywania Programu Rewitalizacji: lata 2007-2020.
- Lokalizacja: Miasto Ostróda, województwo warmińsko-mazurskie.
- Obszar: 14 km².
- Liczba mieszkańców: 33345.
- Operator Programu: Miasto Ostróda.
- Partnerzy: Gmina Ostróda, Powiat Ostródzki, Spółdzielnie Mieszkaniowe, Stowarzyszenia i inni beneficjenci przewidziani do możliwości finansowania inwestycji w ramach projektów rewitalizacyjnych.
- Cele programu: zainicjowanie przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych w celu wyprowadzenia wyznaczonych obszarów kryzysowych, poprzez nadanie im nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do ich rozwoju, w podziale na sfery przestrzenne i społeczno-gospodarcze.

II. Charakterystyka obecnej sytuacji w gminie – diagnoza sytuacji przestrzenno-społeczno-gospodarczej.

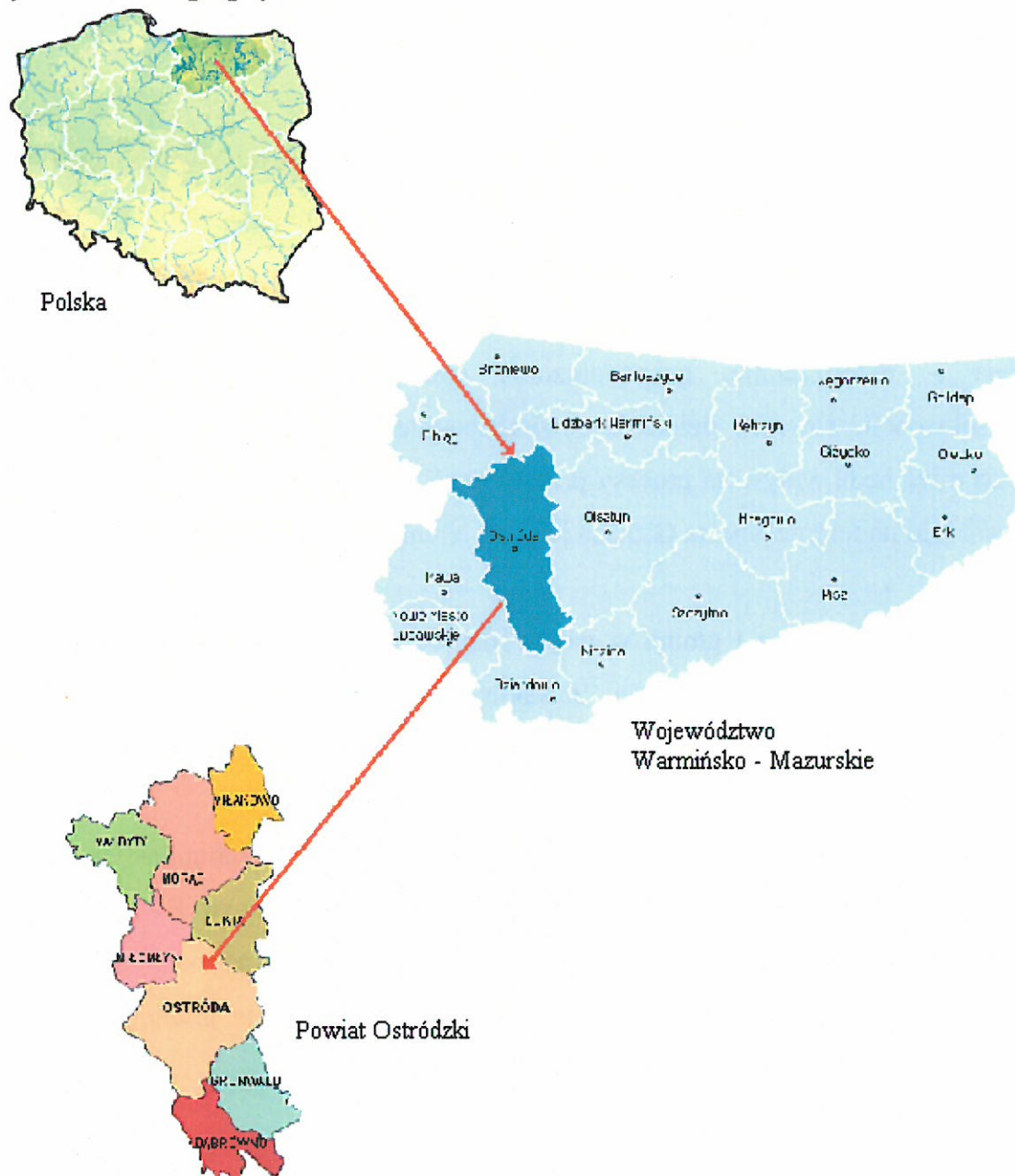
W niniejszym rozdziale przedstawiona jest ogólna charakterystyka obecnej sytuacji w Mieście Ostróda. Uwzględnienie w opracowaniu uwarunkowań dotyczących Gminy Ostróda (gminy wiejskiej) wynika z faktu, iż obszary te, mimo wyodrębnienia prawnego – odrębna od Miasta Ostródy jednostka samorządu terytorialnego, jaką jest Gmina Ostróda – przestrzennie, gospodarczo i społecznie związane są z miastem. W konsekwencji, również działania rewitalizacyjne podejmowane na terenie Miasta Ostróda mieć będą wpływ na procesy przestrzenne, gospodarcze oraz społeczne zarówno bezpośrednio na terenie Miasta Ostróda jak i na terenie Gminy Ostróda.

Ostróda to miasto i gmina w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie ostródzkim. Położone na Pojezierzu Iławskim, nad Jeziorem Drwęckim. Przez miasto przepływa rzeka Drwęca. Miasto i okolice są terenami atrakcyjnymi pod względem turystycznym.

Ostróda ma doskonałe położenie w układzie komunikacyjnym kraju i województwa. Położona jest na ciągu drogowym międzynarodowym E - 77 (nr 7), przez Ostródę przebiega również droga krajowa w układzie wschód – zachód - droga krajowa nr 16. Przez miasto przechodzi linia kolejowa wiążąca przejścia graniczne na granicy północnej i zachodniej kraju - linia Poznań - Skandawa.

Rys. 1. "Położenie geograficzne"

Źródło: opracowanie własne

2.1. Zagospodarowanie przestrzenne

2.1.1. Ogólna charakterystyka, rys historyczny miasta Ostróda.

Początki osadnictwa o charakterze miejskim na terenie dzisiejszej Ostródy datuje się na około 1270 r. i z tym okresem wiąże się powstanie pierwszej warowni - strażnicy krzyżackiej, wokół której z czasem ukształtowało się podgrodzie. Ostróda otrzymała przywilej lokacyjny na prawie chełmińskim prawdopodobnie w 1329 r. od komtura dziezgońskiego księcia Lutra z Brunszwiku. Założenie miasta miało na celu stworzenie ośrodka administracji krzyżackiej dla terenów graniczących z posiadłościami książąt mazowieckich. W 1381 r. najazd Litwinów zniszczył zamek warowny, gdzie miał swą siedzibę komtur, na skutek czego rozpoczęto w jego pobliżu budowę nowego, już całkowicie murowanego zamku, który został siedzibą prokuratorii (odbudowany w 1407 r., po kolejnym pożarze miasta). Po sekularyzacji Prus w 1525 r. zamek przestał pełnić swą rolę militarną stając się siedzibą urzędników. W okresie tym mieszkańcy Ostródy trudnili się głównie rolnictwem i rzemiosłem. Do najstarszych cechów w mieście należało piwowarstwo.

W latach 1330 – 1351 wybudowano przy rynku kościół parafialny – dziś p.w. św. Dominika Savio. Przylegał on pierwotnie do miejskich murów obronnych. Nazywany był powszechnie kościołem niemieckim - miejskim. W jego pobliżu wzniesiono później kolejny kościół ewangelicki, tzw. Kościół Polski - Wiejski, przeznaczony dla ewangelików pochodzenia polskiego m.in. z pobliskich wsi. Kościół ten został rozebrany w 1912 r., a na jego miejscu postawiono pastorówkę, która z kolei została spalona podczas II wojny światowej. Kościół gotycki podczas II wojny światowej, w 1945 r., został bardzo poważnie zniszczony, jednak w latach 80 – tych XX w. odbudowano go ze zniszczeń.

W połowie XIV w. wzniesiono w Ostródzie mury miejskie, których pozostałości znajdują się za kościołem przy Placu Tysiąclecia. Dość znacznie ucierpiało miasto w wyniku wojen szwedzkich. Doprowadziło to do upadku Ostródy. Oprócz wojen, wielokrotnie niszczyły miasto pożary w latach: 1381, 1400, 1454, 1628 i 1788 r., z których najdotkliwszy okazał się ten ostatni. Ogień przedostał się wówczas również do zamku powodując wybuch zgromadzonego tam prochu i niszcząc skrzydło wschodnie budowli, które nie zostało odbudowane (obiekt obniżono o jedną

kondygnację). Ocalał m.in. Kościół Polski i Brama Kościelna. Rozebrano wtedy osiem wież oraz dwie bramy, a zbudowano 122 budynki – wszystkie murowane. Przed tym pożarem, w 1763 r., w Ostródzie istniały 142 budynki, w 1819 r. – 195, a w 1905 r. – 675 budynków. W 1756 r. Ostróda liczyła 1058 mieszkańców, w 1811 r. – 1519. Na rynku ostródzkim odbywały się regularnie targi: od 1693 r. dwa rocznie, od 1776r. już cztery.

W 1852 r. uruchomiono pierwszą część Kanału Ostródzko – Elbląskiego, nazywany wówczas Oberlandzkim. Do dziś na terenie miasta znajdują się urządzenia związane z jego funkcjonowaniem. W 1873 r. miasto otrzymało pierwsze połączenie kolejowe z Iławą i Olsztynem, a w latach następnych z większością dużych miast wschodniopruskich, przez co stała się ważnym węzłem kolejowym i centrum turystycznym regionu. Doszły do tego udogodnienia komunikacyjne w postaci nowych dróg bitych.

Przełom XIX i XX w. to czas intensywnej industrializacji Ostródy. Powstało wówczas wiele zakładów przemysłowych, tj.: browar, mleczarnia, fabryka wyrobów tytoniowych, fabryka maszyn, odlewnie, przedsiębiorstwa budowlane, tartaki, cegielnie, młyny i gorzelnia. W latach 1893 – 1894 wzniesiono budynki rzeźni miejskiej, w 1895 r. gazownię, w latach 1902 – 1903 uruchomiono wodociągi z wieżą ciśnień, a w roku 1910 elektrownię. Jednak pracodawcą zatrudniającym największą ilość osób były kolejowe zakłady naprawcze, powstałe w 1895 r. W okresie tym powstały również i inne budowle użyteczności publicznej, tj: starostwo (w 1878 r., rozbudowa w 1901 r.), poczta (w 1897 r.), sąd (w 1900 r., rozbudowa w latach 1932 - 1933), gimnazjum (w latach 1905 – 1907, Kaiser Wilhelm Gymnasium) i inne szkoły oraz seminarium nauczycielskie. W 1901 r. przebudowano ratusz. Powstała wtedy także nowa synagoga (w 1893 r.), kaplica baptystów przy ul. Nadrzecznej (dawna Fliesstrasse, w 1910 r.) oraz dwa neogotyckie kościoły: Parafialny, katolicki p.w. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny (lata 1856 – 1875) i Ewangelicko – Metodystyczny (lata 1903 – 1909 r.).

W Ostródzie na przestrzeni dziejów funkcjonowało kilka cmentarzy: ewangelicki, żydowski, katolicki i dzisiejszy komunalny. Cmentarze ewangelicki i żydowski założone zostały na wzgórzu, tzw. Polskiej Górze, w końcu XVIII w. W najstarszej części zachowany jest grób pastora Gustawa Gizewiusza, orędownika polskości Mazur. Część cmentarza została zniszczona podczas budowy boiska szkolnego. Cmentarz katolicki zlokalizowany przy dzisiejszej ul. S. Czarnieckiego, założony został w końcu XIX w. Natomiast cmentarz przy ul. Olsztyńskiej

jest najprawdopodobniej związany z dawnym cmentarzem cholerycznym, który został założony w XVIII w. Jest to aktualnie czynny cmentarz komunalny przy ulicy Spokojnej.

Pierwszy zespół koszarowy wybudowano w Ostródzie w latach 40 – tych XIX w. Koszary te określane były mianem „Bergkaserne” – koszary Berga. Po I wojnie światowej przekształcono je w mieszkania, natomiast po II wojnie światowej, na początku lat 50-tych, koszary te przejęło miasto. Obecnie mieści się w nich baza PKS i mieszkania. Przed I wojną światową powstały kolejne dwa zespoły koszarowe; pierwszy z nich zaczęto wznosić w 1890 r. pomiędzy dzisiejszymi ulicami 1 Dywizji i Grunwaldzką - są to tzw. „Czerwone Koszary”, nazwane tak od elewacji z czerwonej cegły. Pierwotnie nosiły one miano koszar Grollmana – bohatera wojny wyzwoleniczej z 1813 r. Do dnia dzisiejszego stacjonuje w nich jednostka wojskowa. Kolejny zespół koszarowy zlokalizowano (w latach 1909 – 1913) pomiędzy ulicami S. Czarnieckiego, W. Jagiełły, S. Pieniężnego i T. Kościuszki. Określany jest on potocznie mianem „Białych Koszar” (nazwa od tynkowanych elewacji). Prawdopodobnie ich projektantem był znany królewiecki architekt Friedrich Heitmann. W 1927 r. miasto odsprzedało część tych koszar dla Reichswehry. Zespół przetrwał bez większych zniszczeń lata II wojny światowej i dziś kilka z obiektów, po wyprowadzeniu wojska i przeprowadzeniu remontu, zostało przystosowanych do nowych funkcji.

Korzystny okres w rozwoju miasta przerwały wydarzenia I wojny światowej, podczas której Ostróda nie uległa zniszczeniom. W 1852 r. Ostróda liczyła 2260 mieszkańców (w tym 267 żołnierzy), w 1895 r. – 11.279 (w tym 2126 żołnierzy), w 1905 r. – 13948, w 1939 r. – 19.949, a w 1943 r. już 24.000 mieszkańców. W okresie międzywojennym powstały na obrzeżach miasta osiedla domów jedno- i wielo rodzinnych (w większości w latach 30 – tych XX w.).

Pod koniec II wojny światowej Ostróda została znacznie zniszczona. Największego spustoszenia dokonano na terenie obejmującym średniowieczne miasto. Zniszczeniu uległ również zamek (w roku 1977 rozpoczęto odbudowę obiektu), w którym obecnie ma siedzibę lokalne muzeum. Dziś miasto liczy około 34.000 mieszkańców.

2.1.2. Rozplanowanie przestrzenne miasta Ostródy.

Historyczny rozwój przestrzenny Ostródy podzielić można na kilka zasadniczych etapów, które miały znaczący wpływ na kształt współczesnego miasta.

Pierwszy z nich to **okres miasta średniowiecznego**. Na jego ówczesną formę rzutowały dwa podstawowe fakty:

- miejsce lokacji miasta – na wyniesieniu między ramionami Drwęcy, a wschodnim brzegiem Jeziora Drwęckiego, które to wzniesienie tworzy rodzaj wyspy o naturalnych walorach obronnych,
- dokument lokacyjny – akt oparty na prawie chełmińskim, co oczywiście zdecydowało o zastosowaniu miary chełmińskiej w planowaniu miasta, a także rozplanowaniu jego poszczególnych elementów takich jak: wielkość i kształt rynku, przebieg ulic, podział i wielkość poszczególnych kwartałów miasta, jak również wielkość działek etc.

Średniowieczna Ostróda powstała z pewnością jako starannie zaplanowany układ zakomponowany na osi wschód-zachód, w oparciu o siatkę o module 7 i 10 prętów (1 pręt = 4,590 m). Miasto swym kształtem zbliżone było do prostokąta z pewnymi odchyleniami związanymi z ukształtowaniem terenu. Jeżeli chodzi o rynek, to w przypadku Ostródy był on, podobnie jak to miało miejsce w przypadku wielu innych miast należących do zakonu, zbliżony w swym kształcie do kwadratu, który to fakt potwierdziły min. badania archeologiczne przeprowadzone w 1997 roku. Miasto okalały mury z ośmioma basztami. Zamek był wydzielony z obszaru miejskiego i oddzielony od niego fosą i wałem. Do wnętrza miasta wiodły trzy bramy: Brama Łazienna – od północy, Brama Garncarska – od południa i Brama Kościelna – od wschodu. Niestety w wyniku licznych przekształceń oraz wielu klęsk elementarnych, jakie nawiedziły miasto na przestrzeni jego dziejów, pierwotny układ lokacyjny uległ niemalże całkowitej degradacji, a jego pozostałości przetrwały się jedynie w zachowanej pierwotnie linii zabudowy zachodniej pierzei rynku oraz zachodniego fragmentu ulicy Zamkowej, a także północnego fragmentu obecnej ulicy Pułaskiego (prowadzącej pierwotnie do Bramy Łaziennej) i ulicy Wyspiańskiego (pełniącej w średniowieczu funkcję okężnicy).

Kolejny etap w rozwoju i funkcjonowaniu miasta mieści się w przedziale pomiędzy **początkiem XV wieku** (okres wojny polsko-krzyżackiej), a **końcem wieku XVIII**. Liczne dane i plany zachowane z tego okresu pozwalają twierdzić, że powstały w średniowieczu układ rozplanowania miasta w obrębie murów pozostał raczej niezmieniony. Wydaje się, że jedyne zmiany, jakie mogły zachodzić w ówczesnym rozplanowaniu przestrzennym dotyczyły zagęszczenia zabudowy, szczególnie na terenach położonych na tyłach pierzei przyrynkowych, w rejonie tzw. „bud” i na obrzeżach miasta (przy murach). W 1788 roku, po wielkim pożarze, który strawił niemal całe miasto podjęto decyzję o rozebraniu murów miejskich oraz dwóch bram: Łaziennej i Garncarskiej, a w 1789 roku wytyczono trzy nowe ulice, które prowadziły w kierunku jeziora Drwęckiego. Po 1788 roku, kiedy to mury miejskie utraciły swój obronny charakter, nastąpiła również ekspansja miasta poza jego dotychczasowy obręb. W ten sposób zaczęły powstawać pierwsze przedmieścia, które wcześniej tj. w XVII i XVIII wieku stanowiły jedynie ich załączki zamieszkałe przez pojedynczych rzemieślników.

Okres największych i najistotniejszych zmian w wizerunku Ostródy przypada na **wiek XIX i trwa do czasu wybuchu I wojny światowej, a więc do około 1914 roku**. W tym czasie rozebrano resztki murów miejskich, a stara, przeważnie drewniana zabudowa, została zastąpiona murowaną. Jednakże istotne poszerzenie granic miasta nastąpiło po 1870 roku, kiedy to wytyczono linię kolejową na trasie: Toruń – Ostróda – Olsztyn – Wystruć. Wytyczenie linii kolejowej spowodowało konieczność zasypania południowej odnogi rzeki Drwęcy, stanowiącej do tej pory naturalną barierę dla ekspansji miasta w kierunku południowym. Jako, że tory kolejowe nie stanowiły takiej bariery jaką była linia rzeki, rozwój miasta bardzo szybko ruszył w kierunku południowym. Początkowo były to obiekty o charakterze przemysłowym min. kompleks Zakładów Naprawczych Kolei Rzeszy przy obecnej ulicy 11 Listopada czy też kompleks tzw. „Czerwonych Koszar” w rejonie obecnej ulicy Grunwaldzkiej, lecz wkrótce potem ruszyła również zabudowa mieszkaniowa min. dla pracowników kolei przy ulicy Pieniężnego i Wyszyńskiego.

Kolejnym przedsięwzięciem, które spowodowało ekspansję miasta pod koniec XIX wieku, tym razem w kierunku północnym, była budowa Kanału Ostródzko-Elbląskiego. Inwestycja ta wiązała się przede wszystkim z handlem, a następnie z rozwojem turystyki, która obok funkcjonujących zakładów przemysłowych stanowiła motor napędzający rozwój miasta.

Budowa Kanału spowodowała konieczność powstania całej infrastruktury z nim związanej, która została ulokowana w północno-zachodniej części Ostródy, nad jeziorem Drwęckim. Powstały w tym czasie liczne obiekty rekreacyjne, hotele kawiarnie i restauracje m.in. w rejonie dzisiejszej ulicy Słowackiego, Spichrzowej, Mickiewicza, 3-go Maja.

Dynamiczny rozwój miasta spowodował powstanie kolejnych zakładów przemysłowych, które lokowano na północ od dotychczasowego organizmu miejskiego. Chodzi tu mianowicie o rzeźnię miejską (1894 r.) znajdujące się na końcu dzisiejszej ulicy Gizewiusza, przy której powstał również tartak i gazownia. Pojawiło się w tym czasie wiele budynków użyteczności publicznej oraz szkół. W tym miejscu należy również zwrócić uwagę na zmiany, jakie nastąpiły w obrębie dawnego starego miasta. Chodzi tu mianowicie o płytę rynku, która została wydłużona w kierunku wschodnim, poprzez wchłonięcie zachodniego odcinka dawnej ulicy Długiej i przybierając kształt wydłużonego trapezu. Od tego momentu rynek miasta dzielił się na tzw. Stary Rynek, mieszczący się w obrębie dawnej, średniowiecznej płyty rynkowej i Nowy Rynek, powstały na skutek przekształceń wschodniej pierzei starego miasta i częściowego wchłonięcia ulicy Długiej. Taki kształt rynku powstały około 1880 roku funkcjonuje praktycznie do dziś.

Kolejną cezurę czasową w rozwoju przestrzennym Ostródy stanowią **lata 20-te i 30-te XX wieku**. Powstałe w tym okresie na terenie miasta liczne spółki budowlane realizują projekty budowlane rodzimych architektów (i nie tylko), zarówno w obrębie istniejącego już organizmu miejskiego, ale również na jego obrzeżach. W tym właśnie okresie powstają liczne osiedla satelitarne, które swym charakterem nawiązują do XIX – wiecznej idei wznoszenia tzw. miasta – ogrodu tj. osiedla oddalonego od centrum miasta ze znacznym udziałem terenów zielonych. Przykładami tego typu założeń urbanistycznych na terenie Ostródy są osiedla: Plebiscytowe, Grunwaldzkie, kwartał w obrębie ulic Czarnieckiego, Pieniężnego, 21 Stycznia i Kętrzyńskiego; rejon ulicy Mrongowiusza; obszar zawarty pomiędzy ulicą 3-go Maja i Konstytucji; zabudowa w obrębie ulic Traugutta, Batalionów Chłopskich, Wybickiego, Szwoleżerów i Pionierskiej, jak również kwartał w obrębie ulic: Żeromskiego, Warmińskiej, Piłsudskiego i Sportowej. Ten intensywny *boom* budowlany trwał praktycznie nieprzerwanie aż do wybuchu II wojny światowej.

2.1.3. Zabytki na terenie miasta Ostróda

2.1.3.1 Zabytki nieruchome – charakterystyka zasobu

Zamieszczona w niniejszym dokumencie prezentacja zabytków nieruchomych miasta Ostróda podzielona została na trzy części:

- Pierwsza z nich zawiera obiekty, które zostały objęte formami prawnej ochrony zgodnie z treścią *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 roku*.
- Druga część zawiera opis gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków.
- Trzecia część poświęcona jest całościowej charakterystyce zasobu wraz z podjęciem próby jego wartościowania.

2.1.3.2. Zabytki nieruchome objęte prawnymi formami ochrony

Przed przystąpieniem do omówienia podstawowych form ochrony obiektów zabytkowych należy nadmienić, że na terenie miasta Ostróda nie występują zabytki wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO, ani też takie, które zostałyby uznane za Pomnik Historii.

Ponadto na terenie miasta Ostróda nie występuje też nowa forma ochrony zabytków, jaką jest park kulturowy. Tej formie ochrony warto poświęcić kilka słów, bowiem została ona określona dopiero w ostatnich uregulowaniach prawnych, tj. w zapisach ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 2003 roku. Utworzenie parku kulturowego służy ochronie i zachowaniu krajobrazu kulturowego oraz wyróżniających się krajobrazowo terenów, na których znajdują się zabytki nieruchome charakterystyczne dla rodzimej tradycji budowlanej i osadniczej. Park kulturowy tworzy rada gminy na podstawie uchwały, po uprzednim zasięgnięciu opinii wojewódzkiego

konserwatora. Uchwała określa nazwę parku kulturowego, jego granice, sposób ochrony, a także zakazy i ograniczenia. Dla obszaru objętego parkiem sporządza się, w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków plan ochrony parku kulturowego, który wymaga zatwierdzenia przez radę gminy. Dla obszarów, na których utworzono park kulturowy, sporządza się obowiązkowo miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Pozostałe formy ochrony określone ustawą to wpis do rejestru zabytków oraz zapisy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie miasta Ostróda znajdują się następujące obiekty i zespoły obiektów wpisane do rejestru zabytków nieruchomych:

Tabela 1 Obiekty i zespoły obiektów wpisane do rejestru zabytków nieruchomych..

Lp.	Ulica	Obiekt
1		KANAŁ ELBLĄSKI
2		KANAŁ WODNY NA TRASIE OSTRÓDA-ELBLĄG /Z ODGAŁEZIENIEM DO IŁAWY/
3		MURY OBRONNE
4		ZAMEK
5		KOŚCIÓŁ EWANGELICKI
6		UKŁAD URBANISTYCZNY
7	11 LISTOPADA 6	DOM
8	11 LISTOPADA 9	DOM
9	11 LISTOPADA 35	DOM
10	11 LISTOPADA 39	DOM
11	11 LISTOPADA 41	DOM
12	ARMII KRAJOWEJ 3	DOM
13	CHROBREGO	CMENTARZ WOJENNY
14	CZARNIECKIEGO 18	WILLA
15	CZARNIECKIEGO 25	DOM
16	CZARNIECKIEGO 26	DOM
17	CZARNIECKIEGO 30	DOM
18	CZARNIECKIEGO	ZESPÓŁ KOSZAR ARTYLERYJSKICH OBIEKTY: 1, 3, 5, 6, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, BRAMY: A, B, D, E,
19	CZARNIECKIEGO 33	DOM
20	CZARNIECKIEGO	CMENTARZ RZYMSKO-KATOLICKI
21	CZARNIECKIEGO 31	DOM
22	DRWĘCKA 1	WILLA
23	DRWĘCKA 2	WIEŻA CIŚNIEN

24	DRWĘCKA	SZKOŁA
25	FILTROWA	KAPLICZKA PRZY KOŚCIELE
26	FILTROWA 1	KOŚCIÓŁ ŚW DOMINIKA SAVIO
27	GIZEWIUSZA 28	WILLA
28	GIZEWIUSZA 15	DOM
29	GIZEWIUSZA 2	DOM
30	GRUNWALDZKA 24	DOM
31	JANA PAWŁA II 6	DOM
32	JANA PAWŁA II 8	DOM
33	JANA PAWŁA II 10	DOM
34	JANA PAWŁA II 4	DOM
35	JANA PAWŁA II 18	DOM
36	JANA PAWŁA II 22	DOM
37	JANA PAWŁA II 24	DOM
38	KOLEJOWA 6	DOM
39	MICKIEWICZA 2	DOM
40	MICKIEWICZA 7	DOM
41	MICKIEWICZA 9	DOM
42	MICKIEWICZA 11	DOM
43	MICKIEWICZA 22	DOM
44	MICKIEWICZA 24	DOM
45	MICKIEWICZA 28	DOM
46	MICKIEWICZA 34a	DOM
47	NADRZECZNA 3	KAPLICA BAPTYSTÓW
48	OLSZTYŃSKA 31	DOM
49	OLSZTYŃSKA	CMENTARZ EWANGELICKI, ŻYDOWSKI, KOMUNALNY,
50	OLSZTYŃSKA	BRAMA CMENTARNA
51	PIENIĘŻNEGO 7	DOM
52	PIENIĘŻNEGO 9	DOM
53	PIENIĘŻNEGO 11	DOM
54	PIENIĘŻNEGO	ROGATKA MIEJSKA
55	PIENIĘŻNEGO 13	DOM
56	PIENIĘŻNEGO 15	DOM
57	PIENIĘŻNEGO 17	DOM
58	PIENIĘŻNEGO 19	DOM
59	SIENKIEWICZA 20	KOŚCIÓŁ EWANGELICKO- METODYSTYCZNY
60	SIENKIEWICZA 22	PLEBANIA
61	SIENKIEWICZA	OGRODZENIE KOŚCIOŁA
62	SIENKIEWICZA 2	DOM
63	SIENKIEWICZA 16	DOM
64	SIENKIEWICZA 18	KAMIENICA
65	SKŁADOWA	PARK FOLWARCZNY
66	SŁOWACKIEGO 9	DOM

67	SPICHRZOWA 1	DOM
68	SPICHRZOWA 5	DOM
69	STACJA PKP	WIEŻA CISNIEN KOLEJOWA
70	STAPIŃSKIEGO 2	DOM
71	STAPIŃSKIEGO 4	DOM
72	STAPIŃSKIEGO 9	DOM
73	STAPIŃSKIEGO 11	DOM
74	WYSZYŃSKIEGO 8	DOM
75	WYSZYŃSKIEGO 12	DOM
76	WYSZYŃSKIEGO 18	DOM
77	WYSZYŃSKIEGO 22	DOM
78	WYSZYŃSKIEGO 26	DOM

Źródło: UM Ostróda

Obiekty, a także ich zespoły znajdujące się na terenie miasta Ostróda zostały wielokrotnie scharakteryzowane w różnorodnych opracowaniach. Są to zarówno dokumentacje naukowo-historyczne, jak też opracowania o charakterze studialnym bądź też projektowym, a także karty ewidencyjne obiektów budownictwa i architektury. Nie wolno również zapomnieć o stosunkowo licznych wydawnictwach i publikacjach prezentujących różnorodne ujęcie i profil problematyki związanej z zasobami kulturowymi miasta. Chodzi tu mianowicie o opracowania popularno-naukowe, monografie, czy też przewodniki, a także opracowania o charakterze archiwalnym, autorstwa głównie badaczy niemieckich.

Dokonując wstępnej i bardzo ogólnej oceny historycznej substancji zabytkowej miasta, autorzy niniejszego opracowania oparli się głównie na treści *Skróconego studium historyczno-urbanistycznego dla miasta Ostródy*, oprac. przez mgr inż. arch. Kazimierza Jakubowskiego wraz z zespołem w 1991 roku, jak również na opracowaniu: *Ostróda woj. olsztyńskie – Studium historyczno-urbanistyczne do planu zagospodarowania przestrzennego miasta opracowane na zlecenie P.W.R.N.- Olsztyn Wydz. Architektury i Nadzoru Budowlanego*, Warszawa 1960, oprac. przez zespół w składzie: M. Arszyński, I. Galicka, W. Galicki, R. Kazimierski. Wykorzystano również zawartość białych kart ewidencji architektury opracowanych dla niektórych

obiektów zabytkowych Ostródy, jak również monografię *Ostróda – z dziejów miasta i okolic*, praca zbiorowa pod red. Ewy Kulig, Olsztyn 1976 oraz *Spacer po dawnej Ostródzie*, autorstwa Janusza B. Kozłowskiego, wydanej dla uczczenia 675-lecia powstania miasta. Przeanalizowano również wszelkie dostępne materiały kartograficzne i ikonograficzne, a nade wszystko zapoznano się z całym zasobem zachowanych obiektów zabytkowych.

Zarówno weryfikacja zabytkowej zabudowy miasta w terenie, jak również analiza dostępnych opracowań i materiałów o charakterze archiwalnym pozwoliły dokonać podziału na następujące jednostki urbanistyczno-konserwatorskie:

Strefa Centrum – obszar dawnego starego miasta wraz z szerokim kołnierzem urbanistycznym obejmującym większość zabudowy w centrum miasta. Teren ten od zachodu ogranicza linia brzegowa jeziora Drwęckiego oraz ulica Seweryna Pieniężnego do skrzyżowania z ul. Władysława Jagiełły; od południa ul. W. Jagiełły; od wschodu od Szpitala przy ul. Grunwaldzkiej i Demokracji i od północy ulica Olsztyńska.

Północna Strefa Przemysłowa – obejmuje teren miasta historycznie związany z funkcjonowaniem różnych gałęzi gospodarki: młyn, zakłady mięsne; a także obszar, na którym znajdują się urządzenia związane z funkcjonowaniem kanału Ostródzko-Elbląskiego. Teren ten od południa ogranicza ulica Olsztyńska, od wschodu i północy obwodnica łącząca Warszawę z Gdańskiem, od północno-zachodu linia kanału, od zachodu linia brzegowa jeziora Drwęckiego.

Południowo-Wschodnia Strefa Przemysłowa – rejon ulicy Grunwaldzkiej poczynając od skrzyżowania z ulicą Jagiełły, aż do wyjazdu z miasta.

Strefa Linii Kolejowej – obejmuje swym zasięgiem wszelkie obiekty związane z działalnością kolei, a znajdujące się w granicach administracyjnych miasta

Strefa Okołojeziorna – obszar związany z rejonem ulicy Turystycznej, Juliusza Słowackiego, Spichrzowej i Sowińskiego.

Strefa Osiedli Satelitarnych – tereny osiedli występujące na obrzeżach Strefy Centrum o wyraźnie wyodrębnionych układach przestrzennych: osiedle Mrongowiusza, Plebiscytowe, Grunwaldzkie, a także zespoły zabudowy w rejonach ulic: Konstytucji i 3-go Maja; kwartał zamknięty ulicami 21 Stycznia, Seweryna Pieniężnego i Stefana Czarnieckiego; zespół starej zabudowy w rejonach ulic Jana Chomki, Stefana Jaracza i Witkacego oraz zespół zabudowy w rejonach ulic Generała Zajączka i Partyzantów.

Podział ten wynika między innymi z przekształceń, jakie dokonywały się w obrębie organizmu miejskiego na przestrzeni jego dziejów. Jest również skutkiem tego, jakie funkcje pełniły poszczególne części miasta (mieszkaniowe, przemysłowe, rekreacyjne, etc.), co oczywiście miało bezpośredni wpływ zarówno na charakter i styl ich zabudowy, jak też na kształtowanie krajobrazu całej przestrzeni miejskiej.

2.1.3.3. Zabytki archeologiczne

Analizując zasoby archeologiczne miasta Ostródy sformułowano dwa podstawowe wnioski:

- **zarówno samo miasto Ostródę, jak też najbliższą jego okolicę cechuje znaczne nasycenie stanowiskami archeologicznymi, bądź też pojedynczymi śladami świadczącymi o działalności człowieka na tym terenie na przestrzeni dziejów.**
- **zarejestrowane stanowiska i ślady osadnicze prezentują szerokie spektrum chronologiczne poczynając od neolitu, aż po późne średniowiecze i czasy nowożytne potwierdzając ciągłość osadniczą na tym terenie.**

Najwcześniejsze znaleziska z terenu miasta pochodzą z młodszej epoki kamienia (neolit) i są wielokrotnie wymieniane w literaturze przedmiotu. Mówi się wręcz, że w neolicie Ostróda i najbliższe okolice były bardzo intensywnie zasiedlone. Na podstawie aktualnego stanu wiedzy można ogólnie stwierdzić, że najstarsze ślady osadnictwa wystąpiły w rejonie funkcjonujących już w średniowieczu przedmieść Pausen i Senden. Pierwsze z nich stanowi obecnie rejon ulicy Gustawa Gizewiusza i Polnej, a drugie znajdowało się najprawdopodobniej w okolicy dzisiejszej ulicy Olsztyńskiej i Przemysłowej. Badacze przedmiotu przypuszczają, że w tych rejonach miała funkcjonować rozległa osada kultury pucharów lejkowatych, a u schyłku neolitu również kultura ceramiki sznurowej mająca swą nazwę od charakterystycznego sposobu zdobienia naczyń ceramicznych przy pomocy odcisku sznura w jeszcze mokrej glinie. Kultura ta rozwijała się w trzecim i drugim tysiącleciu przed naszą erą, kiedy to objęła swym zasięgiem niemal całą Europę, przy czym za jej kolebkę należy uważać tereny Europy wschodniej. Niemiecki badacz Carl Engel analizując w 1931 r. materiał ceramiczny znaleziony na terenie dawnego przedmieścia Senden zwrócił uwagę na fakt, iż niektóre fragmenty naczyń noszą również cechy kultury grzebykowo-dołkowej, co pozwoliłoby przesunąć okres występowania najstarszego osadnictwa na terenie miasta do IV tysiąclecia przed naszą erą.

Kolejnym punktem na archeologicznej mapie Ostródy są okolice kościoła katolickiego znajdującego się przy ulicy Henryka Sienkiewicza. Stanowisko to znane już badaczom niemieckich min. C. Engelowi stanowi wysoczyznowe osiedle obronne datowane na wczesną epokę żelaza. W niemieckiej literaturze przedmiotu przetrwała wzmianka, że w rejonie tejże samej ulicy na początku XX w. odkryta została w pagórku (kurhanie) popielnica typu zalewskiego datowaną na okres między 500, a 120 lat p.n.e.

Rejonem noszącym znamiona działalności człowieka w pradziejach znajdującym się w granicach administracyjnych miasta jest Zajezerze. Z terenu tego pochodzi naczynie gliniane typu Villanova znalezione w grobie. Jest to import z terenu obecnych Włoch mający zapewne związek z handlem bursztynem i szlakiem handlowym prowadzącym na Półwysep Sambijski. Grób, w którym znalezione zostało to naczynie stanowił prawdopodobnie fragment cmentarzyska grupy warmińsko-mazurskiej kultury łużyckiej, która wytworzyła się na terenie Warmii i Mazur w IV okresie epoki brązu. Również z terenu Ostródy pochodzi skarb składający się z 15 otwartych, brązowych bransolet, typowych dla kultury łużyckiej. Niestety nie jest dzisiaj znana dokładna lokalizacja tego skarbu.

Rejonem Ostródy noszącym ślady pradziejowego osadnictwa są również tereny przybrzeżne jeziora Drwęckiego, a zwłaszcza obszar położony na zachód od budynku mieszczącego się na terenie posesji przy ulicy 11 Listopada 34. Na tym obszarze najprawdopodobniej funkcjonowała osada w okresie wpływów rzymskich oraz w okresie wczesnego średniowiecza. Podczas wykonywania Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP) w 1988 roku natrafiono na tym terenie min. na dość liczne fragmenty ceramiki pochodzące zarówno z okresu wpływów rzymskich, jak też wczesnego średniowiecza, jak również fragmenty kości zwierzęcych, przęślik gliniany oraz fragmenty żuźla i polepy.

Terenem mającym zapewne ogromne znaczenie z archeologicznego, jak też historycznego punktu widzenia jest z pewnością rejon starego miasta lokacyjnego. Jest to obszar zawierający się w obrębie ulic: Olsztyńskiej, Drwęckiej, Władysława Reymonta oraz Adama Mickiewicza wraz z przylegającą do niej częścią strefy przybrzeżnej jeziora

Drwęckiego. W jego obrębie znajduje się również zamek krzyżacki, który został odbudowany po drugiej wojnie światowej. Ze względu na swoje walory historyczno-architektoniczne w rozwoju przestrzennym miasta, teren ten objęty został ścisłą ochroną konserwatorską. Prowadzone w jego obrębie prace wykopaliskowe wielokrotnie potwierdziły jego istotne znaczenie w funkcjonowaniu miasta na przestrzeni jego dziejów.

Oprócz strefy dawnego starego miasta średniowieczny materiał ceramiczny wystąpił również w rejonie ulicy Kolejowej, świadcząc tym samym o wczesnej ekspansji urbanistycznej w kierunku południowym, czyli na obszar wysoczyzny.

Średniowieczne i nowożytnie ślady osadnicze zarejestrowane zostały również w rejonie noszącym nazwę Ostróda – Zajezierze (niemiecka nazwa Osterode-Collishof). Jest to teren usytuowany współcześnie na pół.-wsch. od kompleksu handlowego Europa Centre.

Na podobne ślady osadnicze natrafiono również na wschód od Osiedla Plebiscytowego, w rejonie ulicy Łódzkiej (na południe od jeziora Perskiego), jak również tzw. Ostrowa, czyli terenu zawartego pomiędzy ulicami: Pana Tadeusza, Osiedlową i Zofii Nałkowskiej. Średniowieczny materiał ceramiczny został również zebrany w pobliżu obwodnicy Warszawa-Gdańsk, w rejonie dawnego osiedla Fiugajny i na pn.-wsch od obecnej ulicy Partyzantów. Podobna sytuacja wystąpiła również na niewielkim cyplu występującym w okolicy drogi wodnej łączącej jezioro Drwęckie z jeziorem Pauzeńskim.(na południe od obwodnicy Warszawa-Gdańsk).

2.1.3.4. Zabytki ruchome.

Nas terenie Miasta Ostróda prawną ochroną na podstawie wpisu do rejestru zabytków objęte są 2 zespoły - wyposażenie kościoła katolickiego p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP i wyposażenie kościoła ewangelicko metodystycznego - oraz pomnik na Placu Tysiąclecia.

Wedle stanu obecnego do rejestru zabytków ruchomych wpisanych jest 137 obiektów, na podstawie 22 decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Są to następujące obiekty:

Tabela 2 Obiekty wpisane do rejestru zabytków ruchomych

Lp.	Nr rejestru	Miejsce przechowywania zabytku	Przedmiot ochrony	Ilość obiektów
1.	B - 180	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	drzwi zakrystii	1
2.	B - 178	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	witraż Matka Boska z Dzieciątkiem	1
3.	B - 171	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	witraż - Chrystus	1
4.	B - 170	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	witraż św. Jan Ewangelista	1
5.	B - 172	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	witraż św. Józef Oblubieniec z małym Chrystusem	1
6.	B - 173	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	witraż św. Łukasz Ewangelista	1
7.	B - 174	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	witraż św. Mateusz Ewangelista	1
8.	B - 175	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	witraż św. Elżbieta	1
9.	B - 176	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	witraż św. Marek Ewangelista	1
10.	B - 152	kościół ewangelicko-metodystyczny	wyposażenie wnętrza kościoła ewangelicko-metodystycznego w Ostródzie	20
11.	B - 179	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	drzwi kruchty	1
12.	B - 28	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	elementy wystroju wnętrza w kościele parafialnym p.w. Niepokalanego Poczęcia NPM w Ostródzie	6
13.	B - 181	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	ławki	37
14.	B - 182	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	ławki	6
15.	B - 183	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	ławki	33
16.	B - 187	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	relikwiarz	1
17.	B - 186	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	konfesjonał	1
18.	B - 184	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	fotel celebransa	1
19.	B - 185	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	świecznik	1

		Poczęcia NMP		
20.	B - 189	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	wyposażenie wnętrza kościoła parafialnego rzymskokatolickiego w Ostródzie	19
21.	B - 246	Plac Tysiąclecia	pomnik - fontanna 3 cesarzy	1
22.	B - 177	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	witraż św. Cecylia	1
			Razem:	137

Źródło: UM Ostróda

Na wyposażenie kościoła p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP składa się neogotyckie wyposażenie wykonane do świątyni po jej wybudowaniu – m.in. zespół ołtarzy, ambona i stolarszczyzna, a także witraże wykonane przez zakład braci Schneider z Regensburga – oraz kilka niezwykle cennych obiektów o starszej metryce. Należą do nich przede wszystkim gotycka Pieta z początku XIV wieku oraz obraz Immaculaty z XVII wieku. Wyposażenie kościoła ewangelicko-metodystycznego tworzą dzieła i sprzęty pochodzące z okresu budowy świątyni.

Pomnik na Placu Tysiąclecia – Fontanna 3 Cesarzy – został wzniesiony w 1907 roku dla przypomnienia szczególnej daty w historii Niemiec, roku 1888 kiedy to w jednym roku trzykrotnie zmieniali się władcy Rzeszy. Po roku 1945 obelisk został zdemonstrowany. Obecnie zestawiony z zachowanych fragmentów ponownie ustawiony jest na Placu Tysiąclecia jako pomnik Jedności Europejskiej odsłonięty 1 maja 2004 roku.

2.1.3.5. Zasoby muzealne

Na terenie miasta funkcjonuje Muzeum w Ostródzie, które zostało powołane decyzją Rady Miasta Ostródy w dniu 20 września 2000 roku. Siedziba muzeum znajduje się na terenie odbudowanego zamku krzyżackiego przy ulicy Adama Mickiewicza.

Placówka finansowana jest przez Gminę Miejską Ostróda i jest samorządową instytucją kultury na terenie miasta.

Muzeum dysponuje trzema salami ekspozycyjnymi o łącznej powierzchni 344 m². Dwie z nich przeznaczone są na ekspozycje stałe, a jedna jest salą wystaw czasowych. Placówka nie ma koniecznego zaplecza magazynowego i odpowiednich pomieszczeń na pracownię naukowe i bibliotekę, dysponuje jedynie biurem o powierzchni 15 m².

Zbiory muzealne stanowią głównie obiekty historyczne związane z Ostródą i najbliższym regionem jak np.: dokumenty różnego rodzaju, mapy i plany, pocztówki. Ciekawą kolekcję stanowią napoleonica, wśród których na uwagę zasługuje zbiór grafik dotyczących pobytu Napoleona w Ostródzie i najważniejszych wydarzeń kampanii 1807 r. w Prusach Wschodnich. Częścią stałej ekspozycji są zabytki archeologiczne pozyskane w trakcie wykopalisk prowadzonych na terenie miasta i gminy będące depozytem Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie. Pozostałe zasoby muzeum stanowią zbiory o charakterze etnograficznym, numizmaty, wyroby rzemiosła artystycznego. Mimo krótkiego okresu działania, jak również trudnych warunków lokalowych, placówka zgromadziła także dość bogaty księgozbiór.

W swej ofercie muzeum jest nastawione nie tylko na sezonowego turystę, lecz równocześnie stara się prowadzić swoją działalność tak, aby stanowić atrakcję przez cały rok kalendarzowy. Dlatego też oprócz działalności wystawienniczej muzeum ma w swojej ofercie działalność edukacyjną skierowaną głównie do niezwykle trudnego odbiorcy jakim są dzieci i młodzież. Lekcje muzealne związane są przede wszystkim z historią regionu, tym nie mniej jednak placówka jest otwarta na potrzeby miejscowego środowiska szkolnego i realizuje tematykę zgodnie z bieżącym zapotrzebowaniem. Muzeum od kilku lat jest również organizatorem ponadregionalnego konkursu historycznego „Antyczne źródła jedności europejskiej” oraz współorganizatorem regionalnych eliminacji w konkursie „Polskie zamki gotyckie”, uczestnikiem innych konkursów plastycznych i historycznych dla szkół.

Muzeum prowadzi również działalność wydawniczą, do tej pory ukazało się drukiem pięć książek oraz kilka egzemplarzy periodyku *Museion*. Biorąc pod uwagę stale rosnącą liczbę eksponatów, a także niezwykle urozmaicony charakter działalności

merytorycznej i edukacyjnej należałoby wziąć pod rozważenie przyznanie placówce większej powierzchni lokalowej, jednak nie tylko tej o charakterze wystawienniczym, ale również sali bibliotecznej oraz pomieszczeń, które stwarzałyby warunki do opracowania naukowego i konserwacji eksponatów, prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz zaplecza magazynowego do przechowywania gromadzonych zbiorów.

2.1.4. Uwarunkowania ochrony środowiska

Gmina Ostróda terytorialnie stanowi otoczenie Gminy Miejskiej Ostróda. Obie gminy leżą w najcenniejszej partii obszaru funkcjonalnego Zielonych Płuc Polski oraz sieci Natura 2000 jako specjalny obszar ochrony PLH 280001 Dolina Drwęcy. Walory przyrodnicze, krajobrazowe, naturalność, bioróżnorodność i unikatowość gatunków i siedlisk spowodowały, że prawie cały obszar gminy Ostróda zakwalifikowany został w sieci ECONET jako obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym. Południowa część gminy wchodzi w skład Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich z najatrakcyjniejszą częścią w Gminie Ostróda (teren o dynamicznej rzeźbie i najwyższym wzniesieniu na Pojezierzu Mazurskim - Górą Dylewską 312 m n.p.m.). Rozległy kompleks leśny zwany Puszcą Taborską (atrakcyjny dla rekreacji i stanowiący bazę genetyczną ekotypu wysoko cenionej w gospodarce sosny Taborskiej) wchodzi na północną i wschodnią część gminy. Liczne jeziora, oraz szlak żeglugi pasażerskiej Kanał Ostródzko - Elbląski, zabytkowy obiekt inżynierii o znaczeniu międzynarodowym podnoszą atrakcyjność gminy.

Obszar gminy leży prawie całkowicie w dorzeczu rzeki Drwęcy - dopływu Wisły. Jest ona rezerwatem i stanowi źródło wody pitnej dla Torunia.

Wymienione wyżej walory przyrodnicze stwarzają szerokie możliwości rozwoju wielu proekologicznych form gospodarki, a szczególnie turystyki.

Ograniczeniami rozwoju w sferze uwarunkowań przyrodniczych są obszary o znacznej wrażliwości na zanieczyszczenia:

- Drwęcko -Taborski zbiornik wód podziemnych bez izolacji obejmujący część północną i fragmenty zachodniej i wschodniej części gminy,
- zlewnia pojezierna obejmująca znaczną część gminy Ostróda i sąsiednie gminy od strony północnej i wschodniej,
- Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich (obszar węzła hydrograficznego),
- dolina rzeki Drwęcy.

Istniejące uwarunkowania przyrodnicze na terenie gminy wyodrębniają siedem jednostek fizjograficznych o zróżnicowanych możliwościach i ograniczeniach rozwoju.

Część południowa gminy „S” - rejon Wzgórz Dylewskich obszar najwyższej rangi w sieci ekologicznej ECONET -POLSKA, objęty statusem Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich. Nadrzędnym celem jest tu zachowanie wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych, krajobrazowych, naukowo-poznawczych i dydaktycznych. Z terenu wzgórz spływają wody powierzchniowe i biorą początek liczne rzeki - jest to obszar tzw. węzła hydrograficznego.

Obok funkcji naukowo - poznawczych i dydaktycznych, obszar ten predysponowany jest do rozwoju turystyki krajoznawczej, a także rekreacji związanej głównie z uprawianiem sportów zimowych.

Jest to obszar nieodpowiedni ze względu na uwarunkowania przyrodnicze do rozwoju przemysłu, osadnictwa i rolnictwa intensywnego.

Część północna i wschodnia gminy „NE” - o dużym udziale powierzchni leśnej, znacznej ilości jezior (w tym największych na obszarze gminy) jest również biocentrum zachodnio-mazurskiego obszaru węzłowego o znaczeniu międzynarodowym ECONET-POLSKA. Prawie całkowicie objęty strefą chronionego krajobrazu. Obszar ten jest wrażliwy na zanieczyszczenia użytkowego poziomu wód podziemnych Drwęcko -

Taborskiego zbiornika wód podziemnych bez izolacji, a w części wschodniej z izolacją niepełną.

Jest to obszar preferowany do rozwoju funkcji turystycznej i rekreacyjnej.

Ze względu na dużą wrażliwość obszaru na zanieczyszczenia nie należy tu rozwijać form uciążliwych dla środowiska i otoczenia, głównie przemysłu.

Część zachodnia gminy „W” - rejon doliny Drwęcy, to głównie trwałe użytki zielone i kompleks lasów Gierłoż. Jest on również obszarem o najwyższej randze w hierarchii krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA. W całości objęty strefą chronionego krajobrazu. Rzeką Drwęcą - rezerwat przyrody i źródło wody pitnej dla Torunia. Obszar predysponowany jest do ekstensywnego rozwoju rolnictwa i gospodarki leśnej. Nie jest wskazany do rozwoju osadnictwa i przemysłu.

Część środkowa i środkowo-wschodnia gminy „ME” - odznacza się występowaniem wysokourodzajnych gleb niewielkiej lesistości i dolinami rynnowymi z jeziorami, które stanowią korytarze ekologiczne. Jest to obszar o drugiej w kolejności randze w sieci ekologicznej ECONET-POLSKA. Obszar położony jest w zlewni jezior - akwenów wrażliwych na zanieczyszczenie.

Warunki przyrodnicze predestynują ten obszar do rozwoju funkcji rolnej jako podstawowej, oraz inne formy gospodarowania - nieuciążliwe dla środowiska.

Część tego terenu położona jest w otulinie Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich „ME” - na którym zagospodarowanie nie może wywierać negatywnego wpływu na obszar Parku i podlegać rygorom Planu Ochrony Parku.

Część środkowo-zachodnia gminy - „MW” - to obszar wysokourodzajnych gleb kompleksów pszennych III klasy bonitacyjnej, położony poza zlewnią pojezierną, o niskich walorach przyrodniczych i krajobrazowych i najbardziej odporny na antropopresję pozwala rozwijać intensywnie funkcję rolną i przemysł, w tym wodochłonny z uwagi na bliskość chłonnego odbiornika oczyszczonych ścieków - rzeki Drwęcy (pod warunkiem wysokiego stopnia redukcji zanieczyszczenia w tym substancji biogennych).

Część tego obszaru - „MW” położona jest w otulinie Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich. Zagospodarowanie na tym obszarze podlega rygorom Planu Ochrony Parku.

Pod względem uwarunkowań przyrodniczych najkorzystniejsze tereny dla rozwoju funkcji rekreacyjnej znajdują się w północnej, wschodniej i południowej części gminy, dla rozwoju rolnictwa w środkowo zachodniej, zachodniej i środkowo - wschodniej, dla przemysłu w środkowej i środkowo-zachodniej (wyłączając dolinę rzeki Drwęcy).

Ograniczeniami dla rozwoju funkcji gospodarczych są tereny wrażliwe na antropopresję:

- Drwęco - Taborski zbiornik wód podziemnych bez izolacji
- zlewnia pojezierna
- węzeł hydrograficzny Wzgórz Dylewskich
- dolina rzeki Drwęcy
- Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich

Obszary objęte ochroną prawną

Według koncepcji sieci ekologicznej ECONET – POLSKA, cały obszar objęty opracowaniem położony jest w obrębie Zachodniomazurskiego obszaru węzłowego o znaczeniu międzynarodowym. Przylegające do miasta tereny stanowią w większości biocentra obszaru węzłowego – obszary o najwyższej randze w hierarchii krajowej sieci ekologicznej. Od południa przylegają do miasta tereny strefy buforowej biocentrów obszaru węzłowego — o drugiej w kolejności randze w sieci ekologicznej ECONET – POLSKA.

Węzłowy obszar Zachodniomazurski obejmuje zróżnicowane krajobrazy młodoglacjalne, zawierające wszystkie typy rzeźby i utworów geologicznych, właściwych w tej strefie oraz górne odcinki rzek Pasłęki, Drwęcy, Łyny i Omulwi spływających

w czterech różnych kierunkach (węzeł hydrograficzny). Obejmuje zbiorowiska o szczególnie szerokiej zmienności typów. Na obszarze tym stwierdzono występowanie wielu gatunków flory i fauny ginących, zagrożonych wyginięciem i rzadkich w skali kraju i Europy.

Na terenie miasta Ostróda znajduje się 97,8 ha różnych form obszarów chronionych, co stanowi 6,9% powierzchni miasta i 0,009% wszystkich obszarów chronionych województwa warmińsko-mazurskiego.

Na formy prawnej ochrony przyrody, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody składają się:

- 1) parki narodowe;
- 2) rezerваты przyrody;
- 3) parki krajobrazowe;
- 4) obszary chronionego krajobrazu;
- 5) obszary Natura 2000;
- 6) pomniki przyrody;
- 7) stanowiska dokumentacyjne;
- 8) użytki ekologiczne;
- 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na terenie miasta Ostróda nie występują formy wymienione w punkcie 1, 3, 7, 8, 9. Do form ochrony przyrody, na terenie miasta Ostróda oraz w bliskim sąsiedztwie granic obszaru objętego opracowaniem, należą:

- rezerwat „Rzeka Drwęca”,
- rezerwat „Jezioro Czarne”,
- pomniki przyrody,
- częściowo położony jest również Obszar Chronionego Krajobrazu Kanału Elbląskiego.

Tabela: Pomniki przyrody na terenie miasta Ostróda

Lp.	Rok utworzenia	Położenie geograficzne i administracyjne	Opis obiektu
1.	1952r	Skraj Ostródy, skarpa szosy do Iławy	Lipa – obwód 373 cm, wys. 28 m
2.	1992r	skrzyżowanie ulic 21 Stycznia i Pieniężnego	Dąb – forma stożkowa – obwód 385 cm, wys. 30 m
3.	1992r	skrzyżowanie ulic Grunwaldzkiej i Czarneckiego	Dąb – obwód 410 cm, wys. 28m
4.	1992r	skrzyżowanie ulic Grunwaldzkiej i Czarneckiego	Dąb – obwód 390 cm, wys. 28 m

Źródło: na podstawie Rejestru Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Na terenie miasta występuje część Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk PLH280001 Dolina Drwęcy. To obszar znajdujący się w województwie warmińsko-mazurskim i kujawsko-pomorskim. Obejmują on rzekę Drwęcę wraz z dopływami. Długość Drwęcy wg danych literaturowych określa się na 207,2 km - na terenie województwa warmińsko-mazurskiego wynosi - 90,4 km. Dopływy ujęte w granicach Ostoi Dolina Drwęcy w to: Grabiczek - 19,5 km; Dylewka - 14,9 km; Poburzanka - 3,5 km; Gizela - 9,5 km; Iławka - 7,6 km; Wólka - 6,6 km; Wel - 14,6 km. Całkowita powierzchnia zlewni rzeki Drwęcy wynosi 5 693 km². Zlewnia na terenie województwa warmińsko-mazurskiego zajmuje ok. 3000 km², co stanowi prawie 56% powierzchni.

Głównym celem utworzenia SOO jest ochrona warunków trwania populacji gatunków ryb i minogów pierwotnie występujących w rzece Drwęcy ze szczególnym

uwzględnieniem gatunków wędrownych: łososia, troci i certy oraz jesiotra bałtyckiego i minoga rzeczno oraz utrzymanie funkcji korytarza ekologicznego między Doliną Wisły a Pojezierzem Mazurskim. Jest to ważny obszar dla ochrony bogatej ichtiofauny i mozaiki siedlisk, związanych z doliną rzeczną. Stwierdzono tu występowanie 22 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz występuje tu 27 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym 8 gatunków ryb. Spośród tych zwierząt 11 gatunków to ptaki objęte artykułem 4 of Dyrektywy 79/409/EWG oraz wymienione w Załączniku II Dyrektywy 92/43/EWG.

Ponadto dorzecze rzeki Drwęcy powinno podlegać szczególnej ochronie, gdyż w jej dolnej części w Lubiczu znajduje się powierzchniowe ujęcie wody zaopatrujące miasto Toruń. Powinno to być dodatkowym argumentem za zachowaniem jej walorów przyrodniczych. W części kompleksów leśnych położonych nad jeziorami: Drwęckim, Pauzeńskim i Czarnym, na terenie miasta i okolic, wyznaczone zostały lasy wodochronne. Obowiązuje na ich terenie gospodarka leśna specjalnie prowadzona, inaczej niż w lasach pozostałych – gospodarczych.

Dlatego zaleca się by wszelkie działania w obrębie SOO wymagają uwzględnienia wymagań ochrony obszarów sieci Natura 2000, w szczególności ich spójności.

Obszary postulowane do objęcia ochroną prawną

- **Strefa ochronna ujęcia wody „Kajkowo”** - wyklucza się inwestowanie zagrażające ujęciu wody.
- **Zbiornik wód podziemnych bez izolacji i o zróżnicowanej izolacji** na tych obszarach obowiązują warunki jak na obszarze chronionego krajobrazu, a ponadto:
 - 1) zakaz wprowadzania ścieków nawet oczyszczonych w grunt i do wód powierzchniowych;
 - 2) zakaz lokalizacji wysypisk, wylewisk, grzebowisk, mogilników;

3) nakaz prawidłowego rozwiązania gospodarki wodno-ściekowej w istniejącej projektowanej zabudowie mieszkaniowej i rekreacyjnej.

- **Obszar zlewni pojeziernej, na którym należy:**

- 1) ograniczać intensywne formy rolnictwa oparte na dużych monokulturach,
- 2) hodowlę w systemie bezściołowym prowadzić tylko na terenach wysoczyznowych ze szczególnymi środkami ostrożności,
- 3) przestrzegać obniżania ilości substancji biogenych i innych zanieczyszczeń wprowadzonych do wód m.in. z pól nawożonych gnojowicą poprzez odpowiednią pojemność zbiorników na gnojowicę, kształtowania krajobrazu rolniczego, stosowanie zabiegów agrotechnicznych,
- 4) przy wszelkiej działalności inwestycyjnej stosować wysoki stopień oczyszczania ścieków względnie ich przetłoczenia do wód płynących poza zlewnią.

- **Złoża ilów do produkcji ceramiki budowlanej „Górczyn” - zakaz trwałego inwestowania.**

Zagrożenia i zanieczyszczenia środowiska wymagające działań rekultywacyjnych

Zagrożenie i ochrona czystości rzek

Najbardziej zagrożona jest rzeka Drwęca (rezerwat i źródło wody pitnej dla Torunia) poniżej odpływu ścieków z oczyszczalni miejskiej i dolna Gizela od miejscowości Zajączki, które na tych odcinkach są pozaklasowej czystości. Dla poprawy czystości wód Drwęcy wymagane jest zwiększenie stopnia oczyszczania ścieków w istniejących oczyszczalniach (głównie miejskiej w Tyrowie) poprzez dodatkową redukcję substancji biogenych.

Poprawa czystości wód rzeki Gizeli wymaga uregulowania gospodarki wodno - ściekowej przede wszystkim w miejscowości Zajączki.

Poprawy jakości wód wymaga jezioro Pauzeńskie przez uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej w osiedlach położonych w jego pobliżu.

Zagrożenie i ochrona wód powierzchniowych, a głównie jezior powinna polegać na minimalizowaniu dopływów rozproszonych (głównie z pól) substancji biogenych i organicznych przez tworzenie wokół wód powierzchniowych stref ochronnych zagospodarowanych zielenią trwałą z zakazem wprowadzania zabudowy; ochronę jezior należy dodatkowo realizować przez redukcję biogenów w ich dopływach np. poprzez budowę zbiorników wodnych na ich biegu przed ujściem do jezior.

Zagrożenia i ochrona wód podziemnych

- **Na terenach Drwęc - Taborskiego zbiornika wód podziemnych bez izolacji** nie można stosować szamb, oraz odprowadzać ścieki do ziemi. Tereny te należy objąć priorytetem oczyszczania ścieków. Preferować na tych terenach rolnictwo ekologiczne, oraz zalesienia. Konieczna jest ochrona ujęć wód podziemnych przez ustanowienie stref ochronnych tych ujęć.
- **Na obszarach o zróżnicowanej izolacji** do wód podziemnych możliwość odprowadzania ścieków w grunt powinno być uwarunkowane wynikami szczegółowych badań hydrogeologicznych.
- **Wysypisko w Rudnie** jest największym eksploatowanym składowiskiem na terenie Związku Gmin Regionu Ostródzko -Iławskiego „Czyste Środowisko”, gromadzone są głównie zmieszane odpady komunalne oraz podobne do komunalnych. Odpady składowane są nieselektywnie na całym obszarze składowiska, bez wydzielonych sektorów i kwater.

Z uwagi na odpowiednie położenie oraz istniejącą infrastrukturę, składowisko w miejscowości Rudno jest rozbudowywane poprzez wykonywanie nowych,

odpowiednio uszczelnionych kwater na odpady oraz budowę Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych.

- **Potencjalnym zagrożeniem wód podziemnych bez izolacji rejonu Samborowa** (wchodzących w skład głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce - GZWP) jest sama miejscowość, a szczególnie fermy drobiowe o znacznej koncentracji.

Na tym terenie z w/w względów należy zaniechać rozwijania ferm w tym również ferm drobiu.

- **Ludność gminy winna być całkowicie objęta zaopatrzeniem w wodę z wodociągów publicznych.** Ok 80 % studni kopanych ma wodę niezdatną do picia ze względu na ponadnormatywną ilość związków żelaza i manganu.

Zagrożenia i ochrona pozostałych elementów środowiska

- **W rejonie Międzylesia występuje zagrożenie** dla środowiska przyrodniczego i krajobrazu o wysokich walorach spowodowane przez nadmierną koncentrację ferm drobiowych.

Należy opracować kompleksową ocenę oddziaływania na środowisko i ograniczyć hodowlę do wielkości niepowodującej degradacji środowiska i umożliwiającej wprowadzenie funkcji rekreacyjnej.

- **Byłe wysypisko odpadów w Idzbarku** winno być zrekultywowane.

Zagrożenia i ochrona ciągłości struktur przyrodniczych sieci ECONET

Na terenie gminy Ostróda występują zagrożenia głównie monotypizacji krajobrazu związane z rolnictwem wielkotowarowym, oraz fragmentacją krajobrazu związaną z budową barier (istniejące i projektowane drogi ekspresowe) przecinające naturalne korytarze ekologiczne.

Przeciwdziałanie w/w zagrożeniom powinno polegać na:

- umiarkowanym rozwijaniu intensywnych form wielkotowarowego rolnictwa (opartego o wielkoobszarowe monokultury) z dbałością o kształtowanie krajobrazu (np. zadrzewienia) na obszarach objętych siecią ECONET,
- projektowanie przejść dla zwierzyny na odcinkach dróg przecinających ważne struktury przyrodnicze (większe kompleksy leśne i doliny rzek) spełniające funkcje korytarzy ekologicznych,
- ochronie przed antropopresją naturalnych korytarzy ekologicznych (doliny rzek objęte chronionym krajobrazem) poprzez wprowadzenie w ich obrębie zieleni głównie wysokiej.

2.1.5. Własność gruntów i budynków

Wszyscy beneficjenci, których projekty przyjęte do realizacji w ramach niniejszego programu rewitalizacji posiadają odpowiednie tytuły prawne do dysponowania nieruchomościami na cele budowlane, w celu przyszłej realizacji inwestycji.

2.1.6. Infrastruktura techniczna

Komunikacja

Gminę Miejską Ostróda charakteryzuje bardzo korzystny układ powiązań transportowych, drogowych i kolejowych z krajem i Europą. Wymagają one znaczącej (drogi) modernizacji i przystosowania do wzrastającego natężenia ruchu.

Należy stwierdzić, iż Ostróda ma doskonałe położenie w układzie komunikacyjnym kraju i województwa. Położona jest na ciągu drogowym międzynarodowym E - 77 (nr 7), przez Ostródę przebiega również droga krajowa w układzie wschód – zachód - droga krajowa nr 16. Przez miasto przechodzi linia

kolejowa wiążąca przejścia graniczne na granicy północnej i zachodniej kraju - linia Poznań - Skandawa.

Również Gmina Ostróda ma gęstą sieć dróg wojewódzkich, porównując tę sieć z siecią w województwie zauważymy duże zainwestowanie. Na ogólną długość dróg wojewódzkich 88% dróg jest utwardzonych, stan techniczny tych dróg jest średni.

W województwie średnio 48% wszystkich dróg jest utwardzonych. W gminie Ostróda wskaźnik ten wynosi 67%.

O zainwestowaniu świadczy też wskaźnik mówiący o km dróg twardych/ 1 km² (powierzchni gminy) w gminie Ostróda wynosi - 0.54 w województwie 0,39.

O dobrym skomunikowaniu sieci osadniczej świadczy fakt, że miejscowości pow. 50 mieszkańców położone są przy drogach (niezależnie od kategorii) utwardzonych, które posiadają bezpośrednie lub pośrednie powiązanie z ośrodkiem gminnym.

Gospodarka odpadami

Obecnie odpady komunalne z terenu miasta Ostródy wywożone są na wysypisko w Rudnie, którego właścicielem jest Związek Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko”.

Ponadto na terenie gminy Ostróda w Morlinach znajduje się stacja przeładunkowa oraz sortownia odpadów komunalnych i z selektywnej zbiórki. Właścicielem tej stacji jest Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o. ul. 3-go Maja Ostródzie

Kanalizacja

System kanalizacji sanitarnej w Ostródzie obejmuje sieć kanałów grawitacyjnych oraz lokalne przepompownie ścieków i rurociągi tłoczne, które są eksploatowane przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Ostróda Sp. z o.o. w Tyrowie. Sieć kanalizacyjna w Ostródzie odbiera ponadto ścieki sanitarne z miejscowości gminy Ostróda: Wałdowo, Stare Jabłonki, Kątno, Idzbark oraz Kajkowo, w których sieć kanalizacyjna jest eksploatowana przez inny podmiot gospodarczy (PUK Sp. z o.o.).

Całkowita długość sieci kanalizacyjnej na terenie miasta wynosi obecnie 75,8 km, w tym długość przyłączy 7,8 km. Przewody w przeważającej części mają wiek powyżej 20 lat, ich stan jest zadowalający, a kamionkowych dobry. Przewody wykonane z PCV mają około 10 lat i ich stan jest bardzo dobry.

Z uwagi na duże zróżnicowanie terenu na terenie miasta w systemie kanalizacyjnym Ostródy pracuje 21 przepompowni ścieków, w tym 18 małych lokalnych przepompowni oraz 2 przepompownie o istotnym znaczeniu: przepompownia przy ulicy Stapińskiego (P-2) i przepompownia przy ulicy Jaracza (P-1). Przepompownia przy ul. Stapińskiego odbiera ścieki ze znacznego obszaru miasta, z Wałdowa i przetłacza je do przepompowni przy ul. Jaracza. Przepompownia przy ul. Jaracza odbiera ścieki z całej sieci kanalizacyjnej w Ostródzie, oraz dodatkowo ze Starych Jabłonek, Kątna, Idzbarka i Kajkowa, i przetłacza je do oczyszczalni ścieków w Tyrowie.

Wodociąg

Istniejący system gospodarki wodnej, eksploatowany przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Ostróda Sp. z o.o. w Tyrowie, dostarcza dla ludności, zakładów i instytucji wodę przeznaczoną do spożycia oraz dla celów produkcyjnych i usługowych na terenie miasta Ostródy.

Z systemu wodociągowego Ostródy zaopatrywane są w wodę pitną także sieci wodociągowe w sąsiednich miejscowościach – Wałdowo i Kajkowo w gminie Ostróda.

Całkowita długość sieci wodociągowej na terenie miasta Ostródy wynosi obecnie 66,6 km. Przewody są wykonane głównie z żeliwa (52,1%) i PCV (36%). Wiek znacznej części przewodów jest wysoki – 65% przewodów ma powyżej 20 lat, a 50% powyżej 50 lat.

Potrzebną ilość wody i ciśnienie w sieci zapewnia pompownia II stopnia zlokalizowana w SUW „Kajkowo”; w sieci nie ma hydroforni ani innych pompowni wody uzdatnionej.

Stacja Uzdatniania Wody Kajkowo w Ostródzie uzdatnia wody pobierane z ujęcia wody podziemnej. W skład ujęcia wchodzi 7 studni głębinowych zlokalizowanych na terenie miasta.

Wydajność stacji wynosi $450 \text{ m}^3/\text{h}$.

Proces uzdatniania oparty jest na technologii dwustopniowej filtracji ciśnieniowej:

- Filtracja I stopnia – odżelazianie
- Filtracja II stopnia – odmanganianie

Woda po procesie uzdatniania magazynowana jest w zbiornikach retencyjno-wyrównawczych, a następnie podawana do miejskiej sieci wodociągowej.

Gazociąg

Długość czynnej sieci gazowej na terenie miasta Ostróda wynosi 94,4 km (bez przyłączy indywidualnych), co zapewnia dostęp do sieci gazowej 96% mieszkańcom Ostródy. Roczne zużycie gazu wynosi około $5\,098\,000 \text{ m}^3$, z czego ponad połowa jest wykorzystywana do ogrzewania mieszkań ($2\,787\,200 \text{ m}^3$).

2.1.7. Identyfikacja problemów

- Brak określonej polityki urbanistycznej miasta;
- Brak wolnych terenów pod inwestycje;
- Niewykorzystany potencjał przyrodniczy;
- Nieprzystosowany układ komunikacyjny;
- Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych.

2.2. Gospodarka

2.2.1. Główni pracodawcy

Największym zakładem nie tylko w skali gminy, ale również jednym z największych w województwie, jest Grupa Animex S.A. z siedzibą w Morlinach.

Pozostałe większe przedsiębiorstwa to:

- Caterina Collection;
- Ostróda Yacht Sp z.o.o.;
- Poczta Polska S. A.;
- Dyrekcja Eksploatacji Cystern Zakład Naprawczy Taboru Kolejowego;
- Indyk Mazury;
- Ostródzkie Przedsiębiorstwo Budowlane;
- Jednostki Samorządu Terytorialnego – Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta, Urząd Gminy;
- Fortuna Sp. z o.o.

2.2.2. Struktura podstawowych branż gospodarki

Tabela 3 przedstawia liczbę podmiotów gospodarki narodowej w wybranych sekcjach gospodarki narodowej w Ostródzie w latach 2002 i 2005. Ilość poszczególnych podmiotów odzwierciedla ogólny trend przemian całego kraju. Wraz z rozwojem gospodarki wolno-rynkowej wzrósł sektor usługowy, który obecnie stanowi 78% podmiotów gospodarki narodowej. Ilość podmiotów w sektorze usług, dobrze świadczy o systemie gospodarki rynkowej w mieście Ostróda, które poprzez działania wspierające przedsiębiorców doprowadziło do silnego rozwoju tego sektora przy zachowaniu

zrównoważonego rozwoju sektorów, które dotychczas były głównym trzonem gospodarki narodowej.

Tabela 3 Podmioty Gospodarki Narodowej zarejestrowane w systemie REGON.

Miasto Ostróda	Ogółem	W tym:		
		Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	Przemysł i Budownictwo	Usługi
2002 rok	2781	53	556	2172
2005 rok	6515	23	2 220	4272

Źródło: Rocznik statystyczny za rok 2002, 2005

2.2.3. Liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie Ostródy

Na terenie Miasta Ostróda w roku 2006 (w porównaniu do 2002 roku) zarejestrowanych było ogółem 3361 podmiotów gospodarczych. Najliczniejsza grupa podmiotów to osoby fizyczne, natomiast najmniej liczną grupą podmiotów były przedsiębiorstwa państwowe. Dane te prezentuje tabela 4.

Tabela 4 Struktura podmiotów gospodarczych w Ostródzie wg form własności

Miasto Ostróda	Ogółem	Sektor		W tym (wybrane)			
		Publiczny	Prywatny	Przeds. państwowe	Spółki	Spółdzielnie	Osoby fizyczne
2002 rok	2900	399	2501	6	126	12	1860
2006 rok	3361	148	3213	2	262	12	2397

Źródło: Bank danych regionalnych GUS – 2002, 2006 rok.

Struktura podmiotów gospodarczych odzwierciedla sytuację podmiotów gospodarczych w województwie warmińsko-mazurskim, a także w całym kraju. Zmiany systemowe rozpoczęte w latach 90-tych oraz pomoc finansowa w pierwszym okresie programowania unijnego (2004-2006) i programy przedakcesyjne spowodowały zdecydowany wzrost sektora usługowego oraz promowanie własnych działalności gospodarczych. Od roku 2002 można zauważyć zdecydowany wzrost podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym, w szczególności osób fizycznych prowadzących działalność i coraz to nowych spółek, zarówno z ograniczoną odpowiedzialnością jak i spółek akcyjnych.

2.2.4. Identyfikacja problemów

- Niski procent zainwestowania w działalność na terenie miasta przez inwestorów zewnętrznych;
- Niski poziom wydatków na inwestycje;
- Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura okołoturystyczna;
- Brak punktu usługi w siedzibach samorządów tzw. „Obsługa w jednym okienku”, doradztwa gospodarczego.

2.3. Sfera społeczna

2.3.1. Struktura demograficzna i społeczna

Miasto Ostróda zamieszkiwało na koniec XII 2006 roku 33 405 osób. Wśród mieszkańców miasta było 17 606 kobiet. Przy powierzchni Ostródy 14 km² wskaźnik gęstości zaludnienia wynosi 2386 osób/km².

Poziom przyrostu naturalnego ulegał zmianom. Wysoki był w latach 70-tych i utrzymywał się do 1984 roku. Od 1985 r. zaczął maleć. Od początku XXI wieku tendencja ta została odwrócona i przyrost naturalny rośnie. Dane dotyczące przyrostu naturalnego oraz salda migracji ludności na terenie Miasta Ostróda w porównaniu roku 2002 i 2005 prezentuje tabela 5.

Tabela 5 Przyrost naturalny i saldo migracyjne w Ostródzie w roku 2005

Miasto Ostróda	Małżeństwa	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo Migracji w ruchu zewnętrznym (zagranica)	Saldo migracji w ruchu wewnętrznym
2002 rok	169	287	274	13	-55	-17
2005 rok	205	311	279	32	-169	-22

Źródło: Rocznik statystyczny za rok 2002, 2005

Struktura ludności według wieku w 2006 r. przedstawiona jest w tabeli 6. Dominuje ludność w wieku produkcyjnym, której liczba dla Miasta Ostróda wynosi 70,00%. Ludność w wieku przedprodukcyjnym w Mieście Ostróda to 15,3%. W tej grupie dominuje młodzież w wieku 7-14 lat. Ludność w wieku poprodukcyjnym wynosi 14,70% ogólnej liczby ludności.

Tabela 6 Struktura ludności Ostródy wg wieku w roku 2006

Miasto Ostróda	Ogółem	Ludność w wieku					
		Przedprodukcyjnym			Produkcyjnym		
		Razem	Kobiety	Mężczyźni	Razem	Kobiety	Mężczyźni
2002 rok	33696	7717	4701	3016	21448	10642	10806
2006 rok	33405	5116	2542	2574	23380	11681	11699

Źródło: Rocznik statystyczny za rok 2002, 2006

Poziom wykształcenia mieszkańców Ostródy

W mieście Ostróda dominuje ludność z wykształceniem średnim: 12 735 osób. Jest to około 37% ludności. Drugą, co do liczebności grupą pod względem wykształcenia jest ludność o wykształceniu podstawowym ukończonym: 9 687 osoby (29%). Kolejną dużą grupą jest ludność z wykształceniem zasadniczym zawodowym: 7 015 osoby (21%). Ludność o największym znaczeniu strategicznym dla miasta, a więc ludność z wykształceniem wyższym stanowi 13 % populacji miasta (4 342 osób).

2.3.2. Lokalny rynek pracy

Bezrobocie i aktywność ekonomiczna mieszkańców Ostródy

Na koniec roku 2000 liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostródzie wynosiła 3001 osób, z czego prawo do zasiłku przysługiwało 960 osobom. Rok później liczba bezrobotnych wzrosła i osiągnęła w Ostródzie 4148, a prawo do zasiłku przysługiwało 1071 osobom. Rok 2001 osiągnął najwyższą liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w ciągu ostatnich lat. W kolejnych latach liczba bezrobotnych spadała, aby osiągnąć przykładowo w roku 2003 poziom 3527 (675 bezrobotnych z prawem do zasiłku). Dane te prezentuje tabela 7.

Tabela 7 Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostródzie w roku 2005 i 2006

Wyszczególnienie	Napływ bezrobotnych	Odływ bezrobotnych	Podjęcia pracy
2005	3553	3745	1749
2006	3238	3718	1893

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Ostródzie

W roku 2006 najniższą stopą bezrobocia charakteryzowała się grupa osób z wykształceniem wyższym – 4 %. Natomiast najwyższe bezrobocie odnotowano wśród osób z wykształceniem podstawowym oraz bez wykształcenia – 35%. Duże bezrobocie odnotowano także w grupie osób legitymujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym – 27%.

Biorąc pod uwagę czas poszukiwania pracy najwięcej jest osób o okresie poszukiwania pracy przekraczającym 13 miesięcy (1858 osób). Duża liczba osób znajduje się w grupie poszukującej pracy od 4 do 12 miesięcy. Najmniejszą grupę stanowią osoby o czasie poszukiwania pracy nieprzekraczającym 3 miesięcy.

2.3.3. Warunki mieszkaniowe

Sytuacja mieszkaniowa w Ostródzie nie odbiega od sytuacji w województwie warmińsko-mazurskim. W roku 2005 na terenie miasta znajdowało się 11 574 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 677,6 tys. m². Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w Ostródzie wynosiła 58,5 m², co dawało przeciętnie 19,9 m² przypadającego na 1 osobę.

Tabela 8 Zasoby mieszkaniowe zamieszkane w 2006 r. w Ostródzie

Miasto	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	Przeciętna Powierzchnia użytkowa w m ²	
				1 mieszkania	na 1 osobę
Miasto Ostróda	4 310	16 854	329,5	76,5	21,3

Źródło: Rocznik statystyczny za rok 2006

2.3.4. Poziom obsługi ludności

Na terenie miasta znajduje się 6 szkół podstawowych, w których uczyło się (na koniec 2006 roku) łącznie 2441 uczniów. Ponadto w mieście znajdują się 4 szkoły gimnazjalne (1574 uczniów łącznie), 3 średnie szkoły zawodowe i artystyczne (560 uczniów), 17 średnich szkół technicznych (1538 uczniów) oraz 3 licea ogólnokształcące, w których łącznie uczyło się 814 uczniów. W Ostródzie jest 6 szkół policealnych dla dorosłych, w których kształciło się 758 osób.

W tabeli 9 przedstawione są informacje dotyczące wychowania przedszkolnego w Ostródzie. Na terenie miasta znajduje się 7 placówek przedszkolnych, z łączną liczbą dzieci 667.

Tabela 9 Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2005/2006

Miasto	Przedszkola		Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	
	Placówki	Dzieci	Placówki	Dzieci
Miasto Ostróda	7	667	5	214

Źródło: Rocznik statystyczny za rok 2005

W roku 2005 w Ostródzie odnotowano istnienie 2 bibliotek publicznych o łącznym księgozbiorze wyrażonym w wolumenach – 81974. W bibliotekach tych zarejestrowanych było łącznie 8475 czytelników.

Tabela 10 Biblioteki publiczne w 2005 r.

Miasto	Biblioteki i filie	Księgozbiór w wolumenach	Czytelnicy	Wypożyczenia w wolumenach	
				Ogółem	Na 1 czytelnika
Miasto Ostróda	2	81974	8475	125877	14,85

Źródło: Rocznik statystyczny za rok 2005

W tabeli 11 zawarte są dane statystyczne na temat placówek służby zdrowia znajdujących się w Ostródzie. W roku 2004 na terenie miasta znajdował się 1 szpital, 8 przychodni lekarskich oraz 16 praktyk lekarskich. Ponadto w mieście znajdowało się 10 aptek, 1 oddział żłobkowy i 1 dom pomocy społecznej. W gminie wiejskiej znajdowała się jedna przychodnia, dwie praktyki lekarskie oraz jedna placówka stacjonarnej pomocy społecznej.

Tabela 11 Wybrane placówki służby zdrowia w 2004 r.

Miasto	Szpital	Przychodnie i ośrodki zdrowia	Praktyki lekarskie	Apteki /punkt apteczny	Oddział żłobkowy	Placówki stacjonarnej pomocy społecznej
Miasto Ostróda	1	8	16	10	1	1

Źródło: Rocznik statystyczny za rok 2004

W Ostródzie znajduje się cały szereg instytucji, organizacji i nieformalnych grup zajmujących się krzewieniem i organizacją szeroko pojętej działalności kulturalnej.

Największą instytucją kultury jest Centrum Kultury z siedzibą na Zamku w Ostródzie. W Centrum działają kółka zainteresowań z Zespołem Teatralnym, a także Orkiestra Miejska, Zamkowy Chór Kameralny, Zespół Tańca Polskiego "Mazur", Zespół Tańca Nowoczesnego, kapela ludowa "Ostródzianie".

Na Zamku swoją siedzibę ma również Muzeum w Ostródzie z salą wystaw stałych oraz czasowych, Biblioteka Miejska, a także Galeria Sztuki. W Ostródzie działa także szereg innych formalnych i nieformalnych grup, stowarzyszeń, twórców kultury. Wśród nich niewątpliwie należy tutaj wymienić Grupę Teatralną Zmysł, w której swoje ambicje teatralne realizują młodzi ludzie. Zdobyli oni szereg nagród na festiwalach teatralnych w kraju.

Dużą aktywnością wyróżnia się także Ostródzka Grupa Tancerzy Ognia „Exodus” z powodzeniem występująca na pokazach w całym kraju oraz organizator Festiwalu Ognia w Ostródzie.

Pokazy walk, prezentacje i biesiady średniowieczne organizują w Ostródzie dwie grupy rycerskie: Ostródzka Grupa Rekonstrukcji Historycznych - Bractwo Rycerzy Gwiazdy Zarannej Zamku Ostródzkiego i Drużyna Rycerska Komturii Ostródzkiej.

Krajobraz kulturowy uzupełniają w mieście liczne stowarzyszenia i organizacje pozarządowe. Do najaktywniejszych należą: Komenda Hufca ZHP w Ostródzie, Polski Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Ostródzie, Salezjańska Organizacja Sportowa „Salos”, Stowarzyszenie „Mazury Zachodnie”, Stowarzyszenie „Na Rzecz Jakości Opieki Medycznej”, Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Ludzi Niepełnosprawnych „Alfa” w Ostródzie, Klub Sportowy „Sokół”, Ostródzkie Stowarzyszenie Przyjaciół Scrabble „Anagram”.

W Ostródzie kwitnie również niezależna, rockowa scena muzyczna. Koncerty dla młodzieży organizują m.in. agencja Positive Music Promotion oraz nieformalna grupa X Blood Clean. Na rynku ostródzkim działają m.in. grupy: rockowe - Agonya, Increase, Pop Core, ska - Wsio w Pariadkie, Triquetra, reggae – Positive, hip-hop – Dżi, blues – Golden Beer.

W sferze poziomu obsługi ludności, należy również wymienić działające stowarzyszenia i organizacje pozarządowe związane z infrastrukturą biznesową:

- Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości "ATUT" w Ostródzie;
- Federacja Pracodawców Powiatu Ostródzkiego w Ostródzie, w skład której wchodzi:
- Izba Gospodarcza Powiatu Ostródzkiego w Ostródzie;

- Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców w Ostródzie.

Na terenie miasta działają także liczne instytucje finansowe. Należą do nich:

- Poczta Polska;
- Liczne Oddziały Banków;
- Liczne Towarzystwa Ubezpieczeniowe.

2.3.5. Turystyka

Wokół Ostródy rozciągają się malownicze tereny i okazałe lasy. W bezpośredniej bliskości znajduje się 15 jezior, w tym aż 5 w obrębie samego miasta, tutaj też jest centralny port trzech kanałów. Bardzo dobrze rozwinięta jest baza turystyczna, począwszy od luksusowych hoteli, przez pensjonaty, campingi, na kwaterach agroturystycznych kończąc. W sezonie letnim odbywa się w Ostródzie wiele różnego rodzaju imprez rekreacyjnych i kulturalnych. Lazurowe wody mazurskich jezior, czyste powietrze, bujna flora i rzadkie w innych regionach kraju okazy fauny tworzą doskonałe warunki do wypoczynku. W mieście znajdują się liczne wypożyczalnie sprzętu wodnego i sportowego, a także bary, restauracje i zabytki co powoduje, że Ostróda stanowi idealne miejsce dla spędzania wolnego czasu.

Wśród wielu atrakcji tych pięknych i malowniczych terenów poczesne miejsce zajmuje rozgałęziony system żeglugowy Kanału Ostródzko-Elbląskiego, będący niezwykle interesującym pod względem technicznym oraz unikatowym w skali światowej kanałowym szlakiem wodnym. Na trasie tego atrakcyjnego zabytku sztuki hydrotechnicznej wybudowano cztery śluzy oraz pięć pochylni. Pochylnie niwelują różnicę poziomów wody o 99 m., a statki poruszają się po nich na specjalnych wózkach.

Z całą pewnością tylko w Ostródzie statki pływają po trawie. Regularne rejsy statkami białej floty po kanale Ostródzko-Elbląskim rozpoczynają się już na początku maja i trwają do "pierwszych lodów". Istnieje możliwość wyczarterowania statków i ustalenia indywidualnych tras rejsów.

Turystom lubiącym piesze wędrówki polecić można dwa szlaki turystyczne o łącznej długości 25 km. Dla kajakarzy przeznaczonych jest pięć przepięknie położonych szlaków kanałowych. Raj dla rowerzystów stanowią liczne pagórki oraz ścieżki leśne.

2.3.6. Osoby niepełnosprawne

Na terenie miasta Ostróda w roku 2005 zamieszkiwały 4 823 osoby niepełnosprawne. Wśród nich było 2249 mężczyzn oraz 2574 kobiety. Status prawny osoby niepełnosprawnej posiadały 4034 osoby - 1957 mężczyzn oraz 2077 kobiet. Osób niepełnosprawnych nieposiadających statusu prawnego osoby niepełnosprawnej odnotowano 789. Najwięcej osób niepełnosprawnych znajdowało się w wieku produkcyjnym – 2827 osób, z czego 1051 osób w wieku produkcyjnym mobilnym (do ukończenia 48 roku życia), 1776 osób w wieku produkcyjnym niemobilnym (po ukończeniu 48 roku życia). Dużą grupę osób wśród osób niepełnosprawnych stanowią mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym – 1737.

2.3.7. Identyfikacja problemów

- Utrwalone bezrobocie;
- Brak mieszkań socjalnych;
- Wysokie relatywnie nakłady na pomoc społeczną.

2.4. Sfera mieszkaniowa.

Począwszy od lat 50 XX w. w wielu miastach powstały podobne do siebie wielkie zespoły mieszkaniowe składające się z powtarzalnych, masowo produkowanych budynków wielorodzinnych. Tworzą one specyficzny rodzaj środowiska mieszkaniowego określanego jako "osiedla z wielkiej płyty" lub "blokowiska". Szacuje się, że mieszka w nich obecnie około 20% Polaków. Okres największego rozwoju budownictwa mieszkaniowego, bazującego na technologii wielkopłytywowej, przypada na lata 70. XX wieku. Składane przez władze obietnice zapewnienia mieszkań dla wszystkich rodzin miały niewątpliwy wpływ na popieranie budownictwa spółdzielczego. Był to okres planowania i budowy nowych, dużych osiedli mieszkaniowych. Właśnie na nich stawiano bloki mieszkalne z wielkiej płyty. Montaż budynków z gotowych prefabrykatów na placach budów przebiegał w dość szybkim tempie. Jednak przed oddaniem mieszkań do użytku, następowała nieco wolniejsza faza prac wykończeniowych, dodatkowo spowolnionych przez nierytmiczne dostawy potrzebnych materiałów.

Zastąpienie dużych spółdzielni budowlanych prywatnym budownictwem lub działalnością developerską spowodowało upadek budownictwa wielkopłytywowego. Zmniejszenie skali inwestycji na początku lat '90 XX w. nie pozwalało na opłacalną produkcję prefabrykatów betonowych i doprowadziło do zamknięcia fabryk domów. Zadecydowały o tym także niska jakość wykonania budynków w tej technologii, zmiana mody, zmiany społeczne - narastające zmniejszanie się dochodów społecznych i co za tym idzie aspiracji. Nowe budynki mieszkalne budowane na osiedlach, na placach często w centrum miasta, projektowane są indywidualnie. Odejście od typowych rozwiązań pozwala architektom na realizację własnych koncepcji architektonicznych. Wprowadzenie nowych, energooszczędnych technologii drewnianych oraz edukacja i ponowne szacowanie kosztów wskazały, że przy obecnym zróżnicowaniu konstrukcji bardziej opłacalne jest budownictwo konwencjonalne lub lekkie.

Nieustannie nasila się społeczna i profesjonalna krytyka osiedli z wielkiej płyty. Zarzuty dotyczą ich wartości użytkowej i estetycznej, monotonii formy architektonicznej, a także nasilających się w nich niekorzystnych zjawisk społecznych. W związku z powszechną krytyką, w wielu miastach są podejmowane próby przekształcania wielkich blokowisk w celu ich humanizacji. Przekształcenia te dotyczą poprawy przestrzennej ale i społecznej struktury osiedli. Oprócz przebudowy i modernizacji samych budynków, dotyczą ich najbliższego otoczenia, przemiany estetycznej osiedli i ich powiązań z otoczeniem. Od kilku lat również Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa „Jedność” w Ostródzie podejmuje próby modernizacji istniejących "blokowisk" w celu przystosowania ich do nowych potrzeb i tworzenia środowiska mieszkaniowego o większej niż dotychczas wartości.

Osiedle Jagiełły zlokalizowane w południowej części miasta Ostródy, od północy i wschodu ograniczone ul. Bolesława Chrobrego, od zachodu ul. Stefana Czarnieckiego. Od południa Osiedle dochodzi niemal do granic administracyjnych miasta.

Rys. Położenie Osiedla Jagiełły

Źródło: Opracowanie firmy Acus Consulting na temat humanizacji blokowisk

Osiedle charakteryzuje się zabudową mieszkaniową wielorodzinną, w postaci czteropiętrowych bloków mieszkalnych. Znajdują się tu także pawilony usługowe – głównie przy ul. Chrobrego, świetlica osiedlowa oraz Szkoła Podstawowa nr 3. W dzielnicy nie ma zakładów przemysłowych. Na terenie samego Osiedla ruch samochodowy jest znikomy, nasilony jedynie na ulicy Czarnieckiego i Chrobrego.

Głównymi kryteriami decydującymi o objęciu Osiedla Jagiełły niniejszym Programem Rewitalizacji były następujące czynniki:

- ✓ niekorzystne trendy demograficzne;
- ✓ niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej;
- ✓ nieporównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego;
- ✓ niski poziom wydajności energetycznej budynków.

W latach osiemdziesiątych 97% całego budownictwa było realizowane metodami uprzemysłowionymi, w tym metoda wielkiej płyty stanowiła 84 %. Podobna sytuacja miała również miejsce w Ostródzie.

Majątek spółdzielni w obrębie rewitalizowanym to 23 bloki z 925 mieszkaniami, 13 lokalami użytkowymi oraz świetlicą osiedlową. W budynkach mieszkają 2 072 osoby. Bloki zbudowane są z wielkiej płyty, wzniesione w latach '80 XX w. Cechuje je niska jakość materiałów i wykonawstwa oraz generowanie ogromnych strat ciepła.

Ściany w budynkach wielkopłytowych są wykonane trójwarstwowo:

- ✓ warstwa fakturowa - płyta betonowa gr. 5 – 8 cm;
- ✓ warstwa izolacji termicznej (w zależności od technologii, styropian lub wełna gr. 6 – 8 cm);
- ✓ warstwa konstrukcyjna - płyta betonowa gr. 8 – 18 cm.

Wszystkie powyżej wymienione warstwy połączone są wieszakami wykonanymi z prętów o średnicy 6 lub 8 mm. Najbardziej na korozję narażone są warstwy fakturowe

oraz wieszaki. Przyczyny korozji oraz uszkodzeń są następstwem wielu czynników, z których najistotniejszymi są:

- ✓ okresowe niedobory materiałów podczas wznoszenia (skutkowały wbudowaniem materiałów niespełniających wymagań np. wieszaki ze stali czarnej zamiast nierdzewnej, pręty o nieodpowiednich średnicach, beton nieodpowiedniej klasy);
- ✓ błędy montażowe;
- ✓ nieodpowiednie użytkowanie co skutkuje przyspieszoną korozją np. wieszaków w wyniku pęknięć elewacji, nieszczelnych obróbek itp.

Podobne do siebie wielkie zespoły mieszkaniowe składające się z powtarzalnych, masowo produkowanych budynków wielorodzinnych tworzą specyficzny rodzaj środowiska mieszkaniowego.

Wszechobecna monotonia i gwałtownie postępujące zużycie substancji mieszkaniowej w masowo realizowanym budownictwie nie czynią z Osiedla Jagiełły miejsca przyjaznego do życia i pracy dla jego mieszkańców.

Jednocześnie wraz z poprawą sytuacji materialnej społeczeństwa, rosną także oczekiwania, co do zajmowanych mieszkań. Tzw. „blokowiska” cechuje nie tylko niski standard, małe powierzchnie, ale również monotonna architektura i zaniedbane otoczenie.

Po przeanalizowaniu rynku nieruchomości w Ostródzie należy stwierdzić, iż mimo pojawiania się wielu ogłoszeń dotyczących sprzedaży mieszkań w blokach z wielkiej płyty ceny ich są niższe, a zainteresowanie kupnem takiego mieszkania stosunkowo małe. Z przeprowadzonych analiz wynika, że cena m² mieszkania w bloku położonym na terenie Osiedla Jagiełły jest blisko 20 % niższa niż średnia cena m² mieszkania dla całego miasta Ostródy.

Jednocześnie z terenu Osiedla systematycznie wyprowadza się do nowszych lub położonych w lepszej lokalizacji mieszkań nowopowstała klasa średnia. Na rynku wtórnym mieszkania na Osiedlu kupują głównie młode małżeństwa „na dorobku” i rodziny mniej zamożne.

Budynki znajdujące się na Osiedlu Jagiełły powstawały kolejno w przeciągu lat 70 i 80 XX w. Wyniki analizy jasno pokazują, że wskaźnik zużycia energii do celów grzewczych w blokach takich do jakich zaliczają się budynki na Osiedlu Jagiełły jest 2-3 krotnie większy od wskaźnika dla budynków we współczesnych technologiach.

Należy jednocześnie wziąć pod uwagę fakt, iż w zwiększeniu efektywności energetycznej budynków występuje bariera niskiej efektywności ekonomicznej termomodernizacji budynków. Biorąc pod uwagę realne koszty uzyskania pieniądza na inwestycje, przy finansowaniu ze środków własnych i kredytów komercyjnych, uzyskanie zmniejszenia zużycia energii powyżej 20 - 30% najczęściej prowadzi zazwyczaj do długich okresów zwrotu kapitału, powyżej 6 lat.

Energochłonność budynków na osiedlu Jagiełły waha się w granicach 200-300 KWh/m²/rok – czyli średnia dla osiedla to ok. 250 KWh/m²/rok co daje średnią wartość zintegrowanego wskaźnika charakterystyki energetycznej WZE na poziomie ok. 1,5.

Na terenie osiedla Jagiełły nie ma ubytków zasobów mieszkaniowych. Wszystkie lokale są uzbrojone w sieci infrastruktury technicznej.

Sama termomodernizacja nie przyczyni się jednak do rewitalizacji obszaru Osiedla. Jest ona jednak ważnym czynnikiem, gdyż poprzez zmniejszenie energochłonności mieszkań zwiększony zostaje jednocześnie wpływ na podniesienie atrakcyjności Osiedla. Dlatego w zamierzeniach dotyczących modernizowanych budynków z wielkiej płyty postawiono przede wszystkim na:

- ✓ nacisk na naturę – duża ilość zieleni;
- ✓ nadanie blokom *image* domów jednorodzinnych – tworzenie ogrodów wśród budynków i przed budynkami;
- ✓ uatrakcyjnienie terenu Osiedla dla młodych rodzin – urządzenie przyjaznych i bezpiecznych placów zabaw i miejsc rekreacji;
- ✓ integrację mieszkańców Osiedla – aktywacja działań w osiedlowej świetlicy.

Tabela 12 Zasoby mieszkaniowe na obszarze powiatu Ostródzkiego 2006 r.

	Ilość (szt.)		pow. użytkowa mieszkań w tys. m ²	liczba izb w miesz.	Przeciętna			
	mieszkań	izb			Liczba osób na		Pow. użytkowa w m ²	
					1 miesz.	1 izbę	Na 1 miesz.	Na 1 os.
Polska	12887000	47539000	895079000	3,69	2,96	0,80	69,5	23,5
Woj. W-M	461871	1708231	30062,4	3,70	3,09	0,84	65,1	21,1
Powiat ostródzki	33001	120280	2135,2	3,64	3,19	0,87	64,7	20,3
Ostróda miasto	4310	16854	329,6	3,91	3,59	0,92	76,5	21,3
Ostróda gmina	11691	41409	687,5	3,54	2,86	0,81	58,8	20,6
Gmina Miłakowo	1744	6115	111,3	3,51	3,30	0,94	63,8	19,3
w tym miasto	851	3008	51,7	3,53	3,15	0,89	60,7	19,3
Gmina Miłomłyn	1530	5824	107,0	3,81	3,26	0,86	69,9	21,4
w tym miasto	689	2689	48,9	3,90	3,36	0,86	70,9	21,1
Gmina Morąg	7653	27806	487,7	3,63	3,23	0,89	63,7	19,7
w tym miasto	4828	17124	282,7	3,55	2,98	0,84	58,6	19,6
Gmina Dąbrówno	1281	4808	92,4	3,75	3,42	0,91	72,1	21,1
Gmina Grunwald	1568	5507	98,3	3,51	3,63	1,03	62,7	17,3
Gmina Łukta	1294	4996	94,5	3,86	3,45	0,89	73,0	21,2
Gmina Małdyty	1930	6961	127,0	3,61	3,26	0,90	65,8	20,2

Źródło: Diagnoza prospektywna stanu powiatu Ostródzkiego 2008 rok.

Tabela 13 Mieszkania oddane do użytku na terenie powiatu Ostródzkiego 2006 r.

	Ogółem				W tym w budynkach indywidualnych			
	Mieszkania	Izby	Pow. użytkowa w m ²		Mieszkania	Izby	Pow. użytkowa w m ²	
			Mieszkań	Średnia 1 mieszkania			Mieszkań	Średnia 1 mieszkania
Polska	115400	488400	11721000	101,6	57600	322600	8238000	143,0
Woj. W-M	4469	17896	397038	88,8	2152	11152	277772	129,1
Powiat ostródzki	243	969	25629	105,5	122	662	18102	148,4
Ostróda miasto	124	411	10818	87,2	28	169	4601	164,3
Ostróda gmina	47	221	5865	124,8	37	209	5467	147,8
Gmina Miłakowo	6	31	877	146,2	6	31	877	146,2
w tym miasto	4	20	568	142,0	4	20	568	142,0
Gmina Miłomłyn	10	53	1323	132,3	9	46	1186	131,8
w tym miasto	3	12	284	94,7	3	12	284	94,7
Gmina Morąg	11	56	1632	148,4	11	56	1632	148,4
w tym miasto	6	31	763	127,2	6	31	763	127,2
Gmina Dąbrówno	18	70	1644	91,3	4	24	869	217,3
Gmina Grunwald	5	29	961	192,2	5	29	961	192,2
Gmina Łukta	18	79	2085	115,8	18	79	2085	115,8
Gmina Małdyty	4	19	424	106,0	4	19	424	106,0

Źródło: Diagnoza prospektywna stanu powiatu Ostródzkiego 2008 rok.

Zasób mieszkaniowy gminy, według stanu na 31.12.2004 r. tworzyło 281 budynków z 1139 lokalami mieszkalnymi w których mieszkało 3 621 osób.

Dla porównania, cały zasób mieszkaniowy miasta Ostródy, wg Spisu Powszechnego, przeprowadzonego w 2002 roku, składał się z 2 180 budynków mieszkalnych w których było 10 954 mieszkań. Oprócz gminy miejskiej, budynki i mieszkania były w posiadaniu następujących podmiotów:

- spółdzielni mieszkaniowych,
- zakładów pracy
- wspólnot mieszkaniowych
- starostwa powiatowego,
- osób fizycznych

Zasób mieszkaniowy gminy w znaczącej części składa się z budynków starych, pozbawionych podstawowych instalacji, wyeksploatowanych i wymagających remontów.

Szczegółowa struktura budynków, ilości mieszkań oraz liczby mieszkańców z uwzględnieniem lat w których budynki zostały wybudowane przedstawiona jest w Tabeli 14.

Tabela 14 Struktura zasobu mieszkaniowego Gminy.

Data wybudowania	Budynki		Mieszkania		Mieszkańcy	
	Ilość	% udział w strukturze	ilość	% udział w strukturze	Liczba mieszkańców	% udział w strukturze
do 1899	32	11,39%	118	10,36%	337	9,31%
1900-1915	98	34,88%	397	34,86%	1301	35,93%
1916-1930	69	24,56%	297	26,08%	900	24,86%
1931-1945	22	7,83%	32	2,81%	121	3,34%
1946-1960	16	5,69%	38	3,34%	122	3,37%
1961-1975	24	8,54%	115	10,10%	360	9,94%
1976-1990	17	6,05%	95	8,34%	313	8,64%
1991-2005	3	1,07%	47	4,13%	167	4,61%
razem	281	100%	1139	100,00%	3621	100,00%

Źródło: Dane UM Ostróda.

Jak wynika z przedstawionych danych, podstawową substancję mieszkaniową stanowią budynki wybudowane przed 1945 rokiem. Budynków tych jest 221 (78,65%) z liczbą mieszkań 844 (74,10%) a mieszka w nich 2 659 osób (73,43%).

Niekorzystnie kształtowały się również wskaźniki wyposażenia technicznego budynków w poszczególne urządzenia i instalacje.

Wg stanu na koniec grudnia 2004 r. 252 (89,68%) budynki posiadały WC w mieszkaniach,
w 23 (8,30%) budynkach ubikacje były wspólne a 5 (1,8 %) posiadało WC na zewnątrz.

Tabela 15 Wyposażenie budynków w WC.

Data wybudowania	liczba budynków	WC		
		W mieszkaniu	Wspólne	Na zewnątrz
do 1899	32	25	6	1
1900-1915	98	87	9	2
1916-1930	69	63	4	2
1931-1945	22	22	0	0
1946-1960	16	16	0	0
1961-1975	24	20	4	0
1976-1990	17	16	1	0
1991-2005	3	3	0	0
razem	281	252	24	5
udział %		89,68%	8,54%	1,78%

Źródło: Dane UM Ostróda.

Gaz sieciowy posiadało 258 budynków (91,81%) z butli 21 budynków (7,47%) a dwa nie posiadały jakiegokolwiek instalacji gazowej. Z tym, że w jednym przypadku, tj. budynku wybudowanym w latach 1991 – 2005 zaplanowano, że kuchenki będą elektryczne.

Tabela 16 Wyposażenie budynków w gaz

Data wybudowania	liczba budynków	Gaz		
		z sieci	butla	brak
do 1899	32	28	3	1
1900-1915	98	91	7	0
1916-1930	69	62	7	0
1931-1945	22	22	0	0
1946-1960	16	16	0	0
1961-1975	24	21	3	0
1976-1990	17	16	1	0
1991-2005	3	2	0	1
razem	281	258	21	2
udział %		91,81%	7,47%	0,71%

Źródło: Dane UM Ostróda.

Ciepłą wodę z miejskiej sieci posiadało 15 budynków (5,34%). Własne systemy podgrzewania wody (ogrzewacze przepływowe, piece gazowe) posiadało 214 (76,16%) budynków. Natomiast 52 budynki (18,51%) nie posiada całkowicie ciepłej wody.

Tabela 17 Dostęp budynków do ciepłej wody

Data wybudowania	liczba budynków	Ciepła woda		
		z sieci	Własna	brak
do 1899	32	0	14	18
1900-1915	98	1	80	17
1916-1930	69	2	56	11
1931-1945	22	1	21	0
1946-1960	16	0	16	0
1961-1975	24	5	15	4
1976-1990	17	4	11	2
1991-2005	3	2	1	0
razem	281	15	214	52
udział %		5,34%	76,16%	18,51%

Źródło: Dane UM Ostróda.

Do miejskiej sieci ciepłowniczej podłączonych było 43 budynki (14,95%). Własne lokalne systemy ogrzewania posiadało 42 (14,95%). Ogrzewanie piecowe występowało w 196 budynkach (69,75%).

Tabela 18 Sposób ogrzewania

Data wybudowania	liczba budynków	Ogrzewanie		
		CO miejskie	Lokalne	Piece
do 1899	32	0	0	32
1900-1915	98	2	12	84
1916-1930	69	5	15	49
1931-1945	22	1	3	18
1946-1960	16	3	5	8
1961-1975	24	18	3	3
1976-1990	17	12	3	2
1991-2005	3	2	1	0
razem	281	43	42	196
udział %		15,30%	14,95%	69,75%

Źródło: Dane UM Ostróda.

Łazienki w mieszkaniach posiadało 195 budynków (69,40%). W jednym budynku łazienki były wspólne a 85 budynków (30,25%) nie posiadało łazienek.

Tabela 19 Wyposażenie budynków w łazienki

Data wybudowania	liczba budynków	Łazienka		
		W mieszkaniu	Wspólna	brak
do 1899	32	15	0	17
1900-1915	98	58	0	40
1916-1930	69	46	1	22
1931-1945	22	22	0	0
1946-1960	16	15	0	1
1961-1975	24	20	0	4
1976-1990	17	16	0	1
1991-2005	3	3	0	0
razem	281	195	1	85
udział %		69,40%	0,36%	30,25%

Źródło: Dane UM Ostróda.

Podsumowując wyposażenie techniczne budynków wchodzących w zasób mieszkaniowy gminy, należy stwierdzić, że jedynie na satysfakcjonującym poziomie jest dostęp do gazu. Gaz z sieci lub z butli posiadało 279 budynków tj. 99,28% wszystkich budynków.

Niepokojący jest brak w 85 budynkach (30,25%) łazienek oraz to, że w 52 budynkach (18,51%) nie ma ciepłej wody. Ogrzewanie piecowe występuje w 196 budynkach. Znając sytuację materialną lokatorów tych budynków, należy przypuszczać, że nie stać ich na zakup opału. W piecach palone są różne rzeczy. Oprócz tego, że jest zanieczyszczane środowisko, to lokale te nie są ogrzewane, przez co następuje ich dalsza degradacja. Stwarza to również zagrożenie pożarowe.

2.5. Podstawowe dane statystyczne w porównaniu z innymi miastami północnej Polski.

Analiza porównawcza Ostródy, Iławy, Brodnicy oraz Kwidzyna została przeprowadzona w celu ukazania potencjału społeczno-demograficznego oraz gospodarczego tych miast, oraz ukazaniu Ostródy na tle sąsiadów o podobnej klasie oraz wielkości. Wszystkie analizowane miasta mają porównywalną liczbę mieszkańców, a maksymalne odległości analizowanych miast od Ostródy nie przekraczają 100 km. Wszystkie cztery miasta są jednostkami osadniczymi mającymi od 25 do 40 tys. mieszkańców oraz posiadającymi powierzchnię ok. 14 - 25 km². Wszystkie charakteryzowane jednostki są siedzibami powiatów.

Tabela 20 Sytuacja demograficzna analizowanych miast w 2006 r.

Miasto	Ludność	Powierzchnia (w km ²)	Gęstość zaludnienia (w os. km ²)	Współczynnik feminizacji	Przyrost/spadek od roku 2000 (w %)	Przyrost naturalny (w ‰)*	Migracje (w ‰)*
Kwidzyn	37 681	21,5	1752,6	106,6	-1,0	1,8	-7,3
Brodnica	27 117	23,2	1168,8	109,4	1,0	4,0	-3,7
Ostróda	33 400	14,2	2352,1	111,2	-1,0	1,4	-5,7
Iława	32 181	21,9	1470,8	110,1	-2,2	2,5	-6,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sytuacja demograficzna w analizowanych miastach jest bardzo podobna. Charakterystyczny dla wszystkich miast regionu jest wysoki ujemny wskaźnik salda migracji. Świadczy to o niskiej atrakcyjności regionu i dużym odpływie mieszkańców, co potwierdza fakt, że w ciągu ostatnich sześciu lat miasto straciło ponad 2% mieszkańców. Odpływy migracyjne częściowo rekompensuje dodatni przyrost naturalny, który w 2006 roku osiągnął poziom 1,4‰. Podobna sytuacja ma miejsce w Kwidzynie, gdzie przyrost naturalny jest stosunkowo wysoki, ale duża liczba osób wyjeżdża z miasta, co powoduje spadek liczby mieszkańców. Najlepiej pod względem demograficznym prezentuje się

Brodnica, która ma niskie ujemne saldo migracji oraz najwyższy w regionie przyrost naturalny. Brodnica jako jedyna wśród analizowanych miast odnotowała w ciągu ostatnich sześciu lat przyrost liczby mieszkańców.

Tabela 21 Sytuacja mieszkaniowa analizowanych miast w 2006 r.

Miasto	Mieszkania	Izby	Pow. użyt. mieszkań	Średnia powierzchnia mieszkania *	Powierzchnia mieszkania przypadająca na 1 mieszk.*
Kwidzyn	12 524	45 654	774 357	61,8	20,6
Brodnica	9 311	35 306	634 401	68,1	23,4
Ostróda	11 691	41 409	687 534	58,8	20,6
Łława	10 775	39 504	676 696	62,8	21,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sytuacja mieszkaniowa Ostródy na tle analizowanych miast jest dobra. W roku 2006 największą średnią powierzchnią mieszkania charakteryzowała się Brodnica, gdzie przeciętna powierzchnia wyniosła aż 68,1 m². W odwrotnej sytuacji była Ostróda, która charakteryzowała się najniższą średnią powierzchnią mieszkania (58,8 m²). Dostępność i średnia powierzchnia mieszkań w miastach jest bardzo ważnym wskaźnikiem atrakcyjności i jakości życia ich mieszkańców.

Tabela 22 Szpitale w 2003 r.

Miasto	Szpital ogółem	Łóżka ogółem*	Leczeni
Kwidzyn	1	136	8 296
Brodnica	1	185	7827
Ostróda	1	182	10 915
Łława	1	308	11 199

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 23 Zakłady opieki zdrowotnej w 2006 r.

Miasto	ZOZ ogółem*	Publiczne ZOZ	Niepubliczne ZOZ
Kwidzyn	11	0	11
Brodnica	9	1	8
Ostróda	8	0	8
Iława	8	1	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 24 Apteki w 2006 r.

Miasto	Apteki*	Mgr farmacji
Kwidzyn	11	23
Brodnica	9	19
Ostróda	11	13
Iława	15	26

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

We wszystkich analizowanych miastach znajdują się szpitale o statusie szpitali powiatowych i zakłady opieki zdrowotnej. Największą pojemnością charakteryzuje się szpital w Iławie, który posiada największą ilość łóżek, natomiast szpital w Kwidzynie posiada ich najmniej. Ostródzki Powiatowy Zakład Opieki Zdrowotnej pomimo posiadania dużo mniejszej liczby łóżek obsługuje porównywalną liczbę pacjentów, co dużo pojemniejszy szpital w Iławie. Świadczy to o dużym obciążeniu tej lecznicy. Analizując pozostałe zakłady opieki zdrowotnej należy zauważyć, że większość tego typu instytucji na terenie miasta została sprywatyzowana i otrzymała status niepublicznych. Jest to sytuacja pozytywna, która pozwala rozwijać usługi medyczne na danym obszarze.

Podsumowując ochronę zdrowia w charakteryzowanych miastach należy stwierdzić, że poziom rozwoju infrastruktury związanej z leczeniem społeczeństwa w Iławie jest jednym z najwyższych wśród analizowanych miast.

Tabela 25 Infrastruktura komunalna

Miasto	sieć wodociągowa		sieć kanalizacyjna		sieć gazowa	
	na 100 km ²	Ludność korzystająca (w %)*	na 100 km ²	Ludność korzystająca (w %)*	na 100 km ²	Ludność korzystająca (w %)*
Kwidzyn	453,1	99,4	383,0	94,5	422,1	91,3
Brodnica	431,1	96,6	514,0	90,1	52,6	0,0
Ostróda	639,5	98,4	585,9	94,0	664,8	96
Iława	418,6	97,2	440,6	93,0	343,7	86,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Charakteryzując Kwidzyn, Brodnicę, Ostródę i Iławę pod względem infrastruktury technicznej zauważa się, iż w Kwidzynie infrastruktura ta jest najlepiej rozwinięta. Ponad 99% mieszkańców Kwidzyna ma dostęp do wodociągu, prawie 95% mieszkańców korzysta z sieci kanalizacyjnej a ponad 91% korzysta z sieci gazowej. Są to wyniki bardzo dobre, niejednokrotnie lepsze niż w miastach dużo większych niż Kwidzyn. Ostróda oraz Iława wypadają podobnie i charakteryzują się dobrze rozwiniętą infrastrukturą komunalną. Brodnica na tle pozostałych analizowanych miast wypada bardzo słabo. Miasto to ma najslabiej rozwiniętą sieć kanalizacyjną i wodociągową oraz nie posiada rozdzielczej sieci gazowej obsługującej mieszkańców miasta.

Tabela 26 Budżety analizowanych miast w 2000 i 2006 r.

Miasto	Kwidzyn		Brodnica		Ostróda		Iława	
Wyszczególnienie	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2006
Dochody	53971690	89757466	31452863	57331595	35997028	61609739	41802359	73160470
na 1 mieszk.*	1990,3	2382	834,7	2114	1077,8	1844,6	1299,0	2273,4
Wydatki	57655156	87718983	33703928	57934800	37074004	62262103	47438836	81497587
Saldo*	-3683466	2038483	-2251065	-603 205	-1076976	-652364	-5636477	-8337117

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując budżet Ostródy na tle miast konkurencyjnych zauważalny jest najwyższy wskaźnik dochodów Kwidzyna w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Druga w klasyfikacji Iława charakteryzowała się wskaźnikiem na poziomie 2273,4 zł na 1 mieszkańca. Najgorzej w klasyfikacji wypadła Brodnica oraz Ostróda. Ostróda w 2006 roku nie przekroczyła progu 2000 zł na 1 mieszkańca. Wszystkie analizowane jednostki osadnicze poza Kwidzynem w 2006 roku wykazywały dziurę budżetową. Kwidzyn w ciągu 6 lat zlikwidował deficyt, który w roku 2000 wynosił – 3683466 zł. W roku 2006 budżet Kwidzyna wykazał zysk na poziomie ok. 2 mln złotych. Taka sytuacja jest dla miasta bardzo korzystna i pozwala na nowe inwestycje. Iława wśród analizowanych miast wykazuje największy deficyt budżetowy, który od 2000 r. zwiększył się o ponad 2,7 mln zł. Ma to związek z zwiększonymi wydatkami na inwestycje miejskie. Jest to jednak sytuacja bardzo niekorzystna.

W przyjętej bardzo uproszczonej punktacji (najlepszy wskaźnik w danej kategorii 4 pkt, najgorszy – 1 pkt, przy założeniu wzięcia do badania tylko cech porównywalnych i miarodajnych – oznaczone są w powyższych tabelach symbolem „*”) Kwidzyn otrzymał 33 punkty (na 48), Iława oraz Ostróda otrzymały po 30 punktów, natomiast Brodnica uzyskała 28 punktów.

Z powyższej analizy wynika, że Kwidzyn posiada nieznaczną przewagę w regionie. Ostróda i Iława są ośrodkami o bardzo podobnym potencjale, które silnie ze sobą konkurują. Brodnica tylko nieznacznie ustępuje trzem pozostałym miastom.

Zagadnienie	Wskaźnik statystyczny	Porównanie danych z 2006 w stosunku do danych z 2002
Infrastruktura techniczna (dostępność do sieci infrastruktury technicznej)	Dostępność w 94,7%	Wzrost o 3%
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w systemie REGON	3361	Wzrost o 461
Przyrost naturalny	32	Wzrost o 19
Saldo migracji zewnętrznej	-169	Wzrost o 114
Saldo migracji wewnętrznej	-22	Wzrost ujemnego salda o 5
Bezrobocie	3238	Spadek o 910
Liczba przyznania pomocy przez MOPS	5897	Wzrost o 136 (2005) W tym niepełnosprawność o 10
Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych	78	-
Inwentaryzacja urbanistyczna obiektów użyteczności publicznej	68% obiektów do remontu, według raportu miasta 10 kamienic mieszkalnych w zasobie miasta nadaje się do remontu	-
Liczba wypadków, kolizji drogowych,	530	Wzrost o 252
Liczba imigrantów, grup etnicznych, grup mniejszościowych lub uchodźców	Wzrost liczby emigrantów o 14%	Dla województwa 44%
	7	Wzrost o 3

Liczba eksmisji		
-----------------	--	--

2.6. Zestawienie podstawowych danych statystycznych.

Tabela 27 Zestawienie danych statystycznych – opracowanie własne.

2.7. Analiza SWOT – identyfikacja mocnych, słabych stron.

W niniejszym podrozdziale przedstawiona jest analiza SWOT opracowana na podstawie analizy zagospodarowania przestrzennego miasta, jego sytuacji gospodarczej oraz sytuacji społeczno-demograficznej. Analiza ta dostarcza informacji na temat mocnych stron miasta, jego słabych stron, a także ocenia szanse i zagrożenia, przed jakimi stanąć może miasto w niedalekiej przyszłości.

Analiza SWOT została oparta na podstawowych danych statystycznych ukazanych w rozdziale 1 Lokalnego Programu Rewitalizacji, a także na podstawie danych uzyskanych z instytucji budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, placówek edukacyjnych, służb mundurowych (policja, straż miejska itp.). Ze względu na ogromną ilość zebranych danych w Lokalnym Programie Rewitalizacji zostały ukazane jedynie najbardziej charakterystyczne wskaźniki charakteryzujące miasto.

Analiza **SWOT** – analiza silnych (**Strenghts**) i słabych (**Weaknesses**) stron badanego podmiotu w wyodrębnionych obszarach – tzw. czynników endogenicznych (wewnętrznych) oraz zewnętrznych szans (**Opportunities**) i zagrożeń (**Threats**) – tzw. czynników egzogenicznych stanowi punkt wyjścia dla planowania strategicznego.

Analiza SWOT pozwala zatem określić strategiczne czynniki, które mogą mieć wpływ na powodzenie i działalność rozwojową danej jednostki. Istotnym zadaniem staje się wydzielenie spośród nich czynników krytycznych, dzięki którym można będzie rozwijać silne strony

projektu, niwelować (bądź ograniczać) strony słabe, maksymalnie wykorzystywać istniejące możliwości i pojawiające się szanse oraz unikać przewidywanych zagrożeń i niebezpieczeństw.

Analiza SWOT została dokonana na podstawie analizy dokumentów strategicznych, danych statystycznych, konsultacji społecznych, wizji lokalnych oraz pracy Zespołu Zadaniowego ds. Rewitalizacji. Wsparciem w trakcie wyboru obszarów priorytetowych wraz z opisującymi ich kryteriami były wyniki analizy ankiet przeprowadzonej wśród mieszkańców miasta Ostróda podczas tworzenia Strategii Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2006-2016. Wyniki ankietowe zostały oparte na analizie 525 ankiet, wypełnionych przez pełnoletnich mieszkańców miasta Ostróda. Mieszkańcy Ostródy odpowiadali na takie pytania jak:

- Jak ocenia Pani/Pan sytuację społeczno-gospodarczą w Ostródzie?;
- Czy czuję się Pani/Pan bezpiecznie w Ostródzie?;
- Co Pani/Pana zdaniem wpływa negatywnie na jakość życia w Ostródzie?;
- Co Pani/pana zdaniem należy zmienić/poprawić w Ostródzie w pierwszej kolejności?;
- Co Pani/Pana zdaniem jest największą szansą dla rozwoju Ostródy?

Analizę SWOT przeprowadzona została dla trzech obszarów charakteryzujących obszar jednostki samorządu terytorialnego (obszar społeczny, przestrzenny i gospodarczy).

ANALIZA SWOT- strefa społeczna

Silne strony	Słabe strony
- Tendencje i ambicje młodych ludzi do podnoszenia kwalifikacji zawodowych; - Współpraca Jednostek Budżetowych z Wojewódzkim Urzędem Pracy w programach wspierających pozyskanie pracy; - Zdefiniowane środowiska wymagające pomocy i wsparcia; - Dobra sytuacja mieszkaniowa znacznej części mieszkańców; - Wdrażana Polityka Oświatowa Samorządu Terytorialnego – wzrost jakości kształcenia i wychowania.	- Niewystarczający stan techniczny i słaby poziom wyposażenia placówek edukacyjnych i społecznych; - Utrwalone bezrobocie; - Brak mieszkań socjalnych; - Brak specjalistycznego wykształcenia wśród pracowników w placówkach społecznych; - Wysokie nakłady na pomoc społeczną; - Niski poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców; - Niska aktywność społeczna mieszkańców w organizacjach pozarządowych; - Brak zintegrowanego systemu informatycznego pomiędzy wszystkimi jednostkami związanymi ze sferą społeczną; - Brak rozwiązań systemowych – opieka paliatywna, niepełnosprawność, niewydolność społeczna.
Szanse	Zagrożenia
- Odpowiednie warunki do tworzenia zamiejscowych wydziałów wyższych uczelni; - Dostęp do środków unijnych na projekty stypendialne i projekty związane z infrastrukturą społeczną (tzw. projekty miękkie); - Wzmocnienie organizacji pozarządowych i rozszerzenie współpracy; - Współpraca z miastami partnerskimi, Obwodem Kaliningradzkim, Litwą, Ukrainą.	- Brak współpracy między lokalnymi jednostkami samorządu terytorialnego - Rosnąca migracja zewnętrzna – ucieczka ludzi wykształconych, młodych, z wyuczonym zawodem; - Kierunki kształcenia niezgodne z zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy; - Starzenie się społeczeństwa miasta (zwiększający się procent osób w wieku poprodukcyjnym); - Częste zmiany legislacyjne dotyczące spraw społecznych; - Malejący udział dochodów własnych Miasta.

ANALIZA SWOT- strefa gospodarcza

Silne strony	Słabe strony
- Korzystne położenie komunikacyjne; - Korzystna lokalizacja pomiędzy dwoma największymi ośrodkami miejskimi w regionie (Olsztyn i Elbląg); - Wysoki poziom inwestycji w budownictwo komercyjne; - Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna; - Funkcjonowanie kilku stabilnych podmiotów gospodarczych; - Posiadanie statusu Specjalnej Strefy Ekonomicznej przez część terenów miasta; - Wysoka atrakcyjność miasta i jego otoczenia.	- Brak terenów pod inwestycje biznesowe ograniczający znacznie ofertę inwestycyjną miasta i kierunki rozwoju; - Opóźnienie przedsiębiorców w dostosowaniu do unijnych standardów; - Niski procent zainwestowania w działalność na terenie miasta przez inwestorów zewnętrznych; - Niedostateczny transfer nowych technologii w regionalnym biznesie; - Niski poziom wydatków na inwestycje; - Niskie środki dla organizacji pozarządowych (ze strefy biznesowej) na dofinansowanie realizowanych zadań; - Niski stopień współpracy jednostek budżetowych z sektorem biznesowym – brak zintegrowanego programu promocji gospodarczej miasta; - Niewystarczająca liczba miejsc noclegowych; - Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura okołoturystyczna; - Brak lotniska regionalnego; - Dysproporcje struktury pracy (popyt i podaż na lokalnym rynku pracy); - Brak terenów pod urbanizację; - Brak informacji gospodarczej; - Brak odpowiedniego rozwiniętego systemu informatycznego pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego; - Brak mieszkań socjalnych.
Szanse	Zagrożenia
- Warunki przyrodnicze i czyste środowisko sprzyjające rozwojowi turystyki, wysoka atrakcyjność dla rozwoju rekreacji, turystyki kwalifikowanej, edukacji ekologicznej; - Inwestycje w sektorze turystycznym, związane z pozyskiwaniem środków unijnych;	- Odływ ludzi wykształconych; - Brak aktywności w sferze promocji gospodarczej; - Niewystarczająca oferta gastronomii; - Brak współpracy pomiędzy ośrodkami miejskimi w

- Rozwijająca się sieć usług turystycznych i rekreacyjnych; - Ciągły wzrost liczby turystów odwiedzających miasto; - Poprawa jakości dróg; - Rozwijające się organizacje pozarządowe; - Inwestycje na rynku nieruchomości na cele usług hotelowych o wysokim standardzie; - Niższa cena gruntów przeznaczonych pod inwestycje w stosunku do ośrodków miejskich w regionie; - Realna szansa na pełnienia przez miasto centrum w dziedzinie turystyki; - Relatywnie duża liczba podmiotów z udziałem zagranicznym; - Wykorzystanie obszarów przemysłowych i powojсковych pod nowe inwestycje; - Współpraca z miastami partnerskimi, Obwodem Kaliningradzkim, Litwą, Ukrainą; - Możliwość pozyskiwania środków finansowych z funduszy europejskich na rozwój przedsiębiorczości; - Stworzenie markowego produktu turystycznego; - Wykorzystanie logo TERAZ POLSKA; - Wykorzystanie potencjału Kanału Ostródzko-Elbląskiego jako jednego z „7 cudów Polski”; - Poszerzenie granic administracyjnych Miasta.	- regionie; - Utrwalenie się „peryferyjności” regionu w polityce gospodarczo-przestrzennej państwa; - Niekorzystne dla gospodarki krajowe regulacje prawne; - Malejący udział dochodów własnych Miasta.
---	---

ANALIZA SWOT- strefa przestrzenna

Silne strony	Słabe strony
- Dogodne położenie geograficzne na terenach o dużej atrakcyjności turystycznej; - Środowisko przyrodnicze korzystne dla prowadzenia polityki zrównoważonego rozwoju; - Dobrze rozwinięty układ sieci drogowej; - Dobry system komunikacji drogowej z większymi miastami regionu;	- Niewykorzystany potencjał przyrodniczy; - Niewykorzystane możliwości transportu kolejowego; - Kolizja ruchu kolejowego z głównymi ulicami miasta; - Niski stopień oddzielenia ruchu kołowego od rowerowego; - Niekorzystny układ komunikacyjny w centrum miasta;

- Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna; - Wysoki poziom pozyskanych funduszy unijnych; - Rezerwy terenów nad jeziorami możliwe do wykorzystania na cele turystyki i rekreacji; - Uchwalone aktualne plany zagospodarowania przestrzennego (częściowo wymagające aktualizacji ze względu na rozwój nowych funkcji).	- Brak obwodnicy miasta w kierunku wschód-zachód; - Niedostateczna ilość miejsc parkingowych; - Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych; - Zły stan – dworca PKP i PKS; - Zły stan techniczny istniejącej zabudowy, szczególnie o funkcji mieszkalnej; - Zły stan zagospodarowania terenów „wewnątrz” osiedli mieszkaniowych; - Zły stan zagospodarowania terenów przy jeziornych; - Brak wolnych terenów pod inwestycje; - Brak określonej polityki urbanistycznej Miasta.
Szanse	Zagrożenia
- Aktualna Strategia Rozwoju Miasta; - Jasno i precyzyjnie określone kierunki rozwoju Miasta Ostróda; - Rozpoczęta budowa infrastruktury okołoturystycznej; - Rozpoczęty proces porządkowania przestrzeni publicznej; - Modernizacja i budowa obiektów ogólnodostępnych w formie partnerstwa publiczno-prywatnego oraz udzielania koncesji na roboty budowlane; - Budowa „plomb” na terenach o niewykorzystanym potencjale przestrzennym; - Wpisanie programu kanałowego na listę projektów kluczowych do sfinansowania przy udziale środków z funduszy europejskich; - Współpraca z miastami partnerskimi, Obwodem Kaliningradzkim, Litwą, Ukrainą.	- Niedostateczne lub nieekonomiczne wykorzystanie przestrzeni; - Pogarszający się stan budynków komunalnych w mieście; - Niewykorzystanie środków unijnych pochodzących z Regionalnego Programu Operacyjnego i rządowych Programów Operacyjnych na poprawę zagospodarowania przestrzeni w mieście; - Nie rozpoczęcie i procesów i założeń zawartych w Strategii Rozwoju Miasta.

III. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno - społeczno - gospodarczego miasta i regionu

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda jest spójny z Regionalnym Programem Operacyjnym Warmia i Mazury na lata 2007-2013 (dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dniu 30 stycznia 2007 roku).

Osie priorytetowe Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 – możliwość finansowania zewnętrznego:

- Przedsiębiorczość;
- Turystyka;
- Infrastruktura społeczna;
- Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast;
- Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna;
- Środowisko przyrodnicze;
- Infrastruktura społeczeństwa informatyczna.

Program rewitalizacji Ostródy zgodny jest również z dokumentami strategicznymi (mającymi największy wpływ na projekty zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji):

- **Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013** – dokument programowy stanowiący podstawę planowania poszczególnych dziedzin interwencji strukturalnych.
- **Strategią Rozwoju Kultury w Województwie Warmińsko-Mazurskim do roku 2015**. Opracowany dokument stanowi rozwinięcie celu strategicznego - **Bogactwo dziedzictwa i kultury regionu istotnym czynnikiem rozwoju społeczno-**

gospodarczego, określonego jako jeden z ośmiu priorytetowych obszarów Strategii rozwoju kultury w województwie warmińsko-mazurskim.

W strategii rozwoju kultury zawarte są trzy główne obszary, dla których określone zostały cele szczegółowe.

Obszar: **Ochrona dziedzictwa kulturowego**

Obszar: **Organizacja i prowadzenie działalności kulturalnej**

Obszar: **Komunikacja społeczna, środki masowego przekazu w kulturze**

Zgodność Lokalnego Programu Rewitalizacji ze Strategią Rozwoju Kultury przejawia się w obszarze: **Ochrona dziedzictwa kulturowego**,

Cel szczegółowy:

Prawidłowe warunki ochrony dziedzictwa regionalnego.

- **Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2020.** Opracowany dokument stanowi rozwinięcie celu strategicznego – **Konkurencyjna gospodarka i Otwarte społeczeństwo**, określonego jako jeden z trzech priorytetowych obszarów Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego.

W strategii rozwoju kultury zawarte są trzy główne cele strategiczne:

Cel: **Wzrost konkurencyjności gospodarki**

Cel: **Wzrost aktywności społecznej**

Cel: **Wzrost liczby i jakości połączeń sieciowych**

Zgodność Lokalnego Programu Rewitalizacji ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego przejawia się w celu: **Wzrost konkurencyjności gospodarki i Wzrost aktywności społecznej.**

- **Strategią Rozwoju Turystyki w województwie Warmińsko-Mazurskim.** Opracowany dokument stanowi rozwinięcie celu strategicznego – **Maksymalne i dynamiczne wykorzystanie predyspozycji turystycznych regionu**, określonego

jako jeden z dwóch priorytetowych celów Strategii rozwoju turystyki w województwie warmińsko-mazurskim.

W strategii rozwoju kultury zawarte są dwa główne cele strategiczne:

Cel: Zwiększenie kapitału inwestycyjnego w turystyce

Cel: Maksymalne i dynamiczne wykorzystanie predyspozycji turystycznych regionu

Zgodność Lokalnego Programu Rewitalizacji ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego przejawia się w celu: **Maksymalne i dynamiczne wykorzystanie predyspozycji turystycznych regionu,**

- **Strategią Rozwoju Miasta Ostróda** z roku 2006, dokumentem, który w sposób pełny przedstawia wizję, warianty rozwoju oraz cele strategiczne wyznaczone dla miasta Ostróda.

Projekty zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacyjnym są zgodne również z:

- Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ostróda na lata 2005-2010;
- Programem Polityki Oświatowej Samorządu Terytorialnego (POST);
- Wieloletnim Planem Inwestycyjnym dla Miasta Ostródy.

Projekty odzwierciedlają również ustalenia zawarte z dokumentach planistycznych miasta Ostróda:

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego;
- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego na terenie miasta Ostróda.

Lokalny Program Rewitalizacji odzwierciedla również założenia zawarte w dokumentach strategicznych Powiatu Ostródzkiego:

- Strategia Rozwoju Powiatu Ostródzkiego do 2015 roku ;

- Program Rozwoju Lokalnego Powiatu Ostródzkiego.

Projekty zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Ostróda są projektami komplementarnymi z Programami Operacyjnymi:

- **PO Infrastruktura i Środowisko** – w szczególności oś priorytetowa nr 12 – *Kultura i dziedzictwo kulturowe*, a także z osią priorytetową nr 2 – *Gospodarka odpadami i ochrona powietrza ziemi*,
- **PO Rozwój Polski Wschodniej** – w szczególności priorytet nr 2 – *Wojewódzkie ośrodki wzrostu* – na etapie tworzenia metropolii olsztyńskiej z Miastem Olsztyn.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda stanowi również rozbudowanie i poszerzenie zintegrowanego projektu rozwoju lokalnego p.t. Program Rozwoju Turystyki w obszarze Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego w ramach projektów związanych z miastem Ostróda.

IV. Założenia programu rewitalizacji

4.1. Podokres programowania

Zgodnie z okresami programowania przyjętymi w Unii Europejskiej przyjmujemy, na potrzeby lokalnego programu rewitalizacji następujący okres:

- Lata 2007 – 2020

Okres programowy został przyjęty na lata 2007-2013, jednak biorąc pod uwagę zasadę rozliczenia projektów n+2 jako główny okres Lokalnego Programu Rewitalizacji przyjęto okres 2007-2015.

Ponadto zadania w Lokalnym Programie Rewitalizacji zostały podzielone na 3 okresy:

- 2007-2011 – okres ten odzwierciedla wszelkie prace przygotowawcze do procesu rewitalizacji miasta Ostróda (np. Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji, przygotowanie postępowań przetargowych na dokumentację projektową dla zadań priorytetowych), jak również odzwierciedla kluczowe projekty poszczególnych beneficjentów, zainteresowanych procesem rewitalizacji, wraz ze szczegółowymi opisami projektów i kosztów inwestycji.
- 2012-2015 – okres ten zawiera w sobie projekty znaczące dla rozwoju miasta Ostróda, które jednak nie są projektami kluczowymi, a projektami dopełniającymi główne projekty wspierając w ten sposób rozwój i zwiększając oddziaływanie obszaru rewitalizacji. W tym okresie zostaną opisane pokrótce założenia poszczególnych projektów z szacunkowymi kosztami ich realizacji.

- 2016-2020 – okres ten można nazwać okresem uzupełniającym. Wyszczególnione zostaną w nim projekty, które na chwilę obecną wydają się niezbędne do realizacji jako uzupełnienie głównego obszaru rewitalizacji, a także z czasem zostaną dodane projekty, które w miarę postępu procesu rewitalizacji samoistnie będą narzucały beneficjentom dalszy rozwój danej branży w mieście Ostróda.

Poniżej zostały przedstawione główne obszary rewitalizacji wytypowane podczas tworzenia opracowania.

Wybrane projekty do realizacji odzwierciedlają plany inwestycyjne jednostek samorządu terytorialnego na terenie miasta Ostródy (w tym projekty inwestycyjne Starostwa Powiatowego w Ostródzie, zawarte w Strategii Rozwoju powiatu do roku 2015) i inwestorów prywatnych.

Projekty realizacyjne zostały skonsultowane z odpowiednimi służbami konserwatorskimi województwa warmińsko-mazurskiego, uzyskując pozytywną opinię (brak zastrzeżeń konserwatorskich) wraz z poparciem do realizacji.

W przygotowaniu ankiet do rewitalizacji dotyczących budynków zabytkowych m.in. kościołów w Ostródzie, zamku (m.in. uczestniczyli w oglądzie budynków i określeniu najbardziej pilnych prac) uczestniczyli:

- Grzegorz Świętochowski, specjalista od spraw ochrony zabytków i konserwacji zabytkowej architektury, kierownik Wydziału Architektury Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie
- Wojciech Wólkowski, architekt, asystent na Wydziale Architektury Polskiej Politechniki Warszawskiej, konsultował zakres prac przy zamku w Ostródzie, uczestniczył w przygotowaniu projektu rewaloryzacji, wykonał wizualizację zamku po rewitalizacji.

Pracę wykonali społecznie, w ramach współpracy z muzeum ostródzkim.

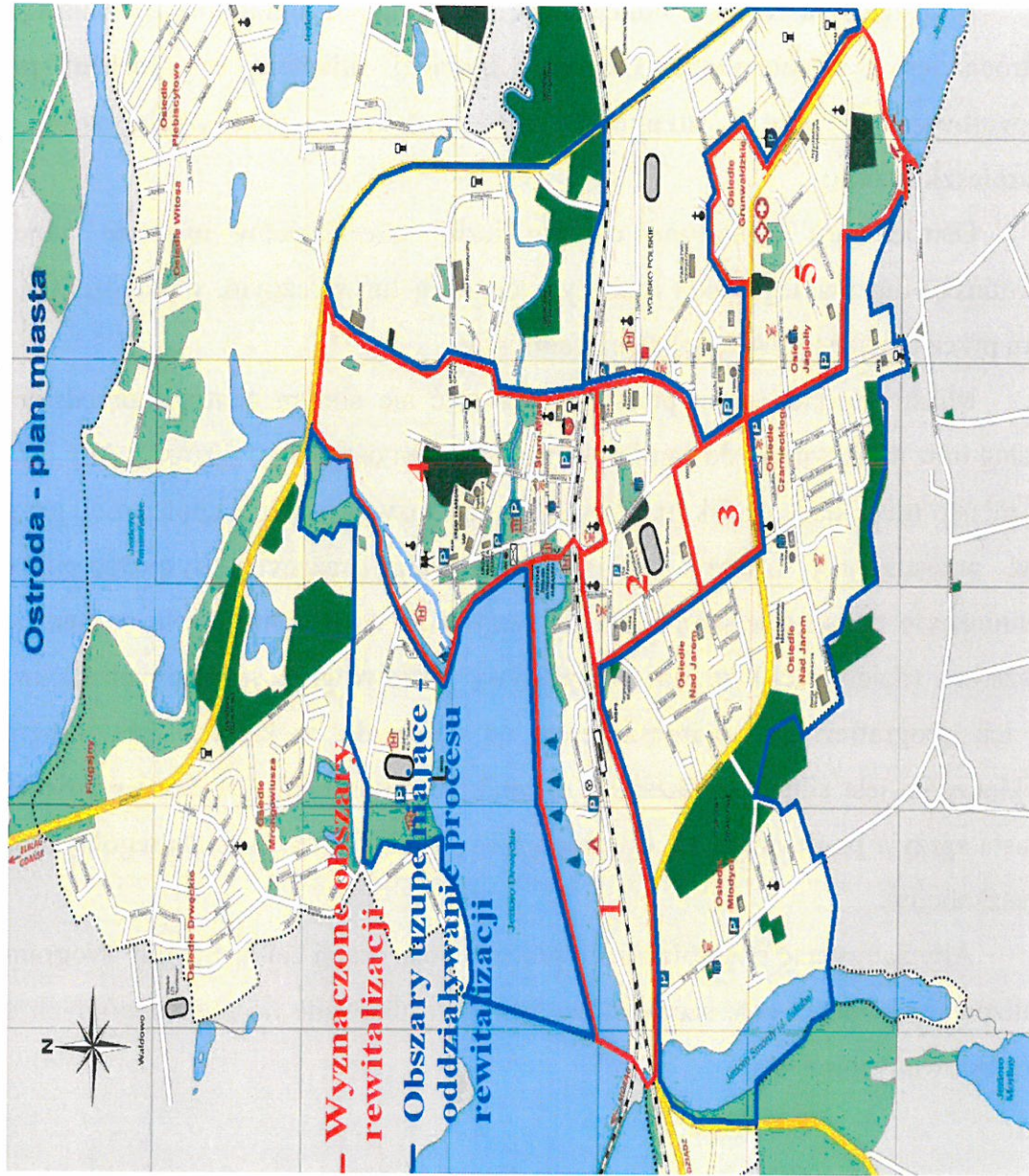

Rys. priorytetowe obszary rewitalizacji

Rys. Rewitalizacja – proces kompleksowy (planowany system oddziaływania rewitalizacji w mieście Ostróda)

4.2. Cele programu rewitalizacji

Nadrzędnym celem niniejszego Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ostróda jest **wzmocnienie Ostródy, będącej miastem o wysokim potencjale rozwojowym, jako atrakcyjnego centrum przedsiębiorczości, usług i zamieszkiwania.**

Ostróda jest czwartym, co do liczby mieszkańców miastem województwa warmińsko-mazurskiego oraz rosnącym centrum turystycznym, odwiedzanym każdego roku przez tysiące turystów z kraju i zagranicy.

Miasto posiada duży potencjał aby stać się silnym centrum przedsiębiorczości i usług oraz atrakcyjnym do zamieszkania lokalnym ośrodkiem wzrostu. Aby osiągnąć ten cel miasto musi kłaść nacisk na zrównoważony rozwój w sferze społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej i dążyć do wyeliminowania rażących dysproporcji w stanie technicznym tkanki miejskiej a przede wszystkim w poziomie życia w poszczególnych obszarach (dzielnicach) miasta. Perspektywy życiowe grup społecznych są uzależnione od ich geograficznego rozmieszczenia, od otoczenia, w którym żyją. Zatem ryzyko wykluczenia jest silnie powiązane z czynnikiem przestrzennym. Spolaryzowany rozwój miasta sprzyja pogłębianiu się dysproporcji w poziomie życia poszczególnych grup jego mieszkańców.

Aby zatrzymać pogłębianie się procesu polaryzacji cel nadrzędny Programu będzie realizowany poprzez **cele szczegółowe** przyporządkowane do poszczególnych obszarów zdegradowanych miasta:

- 1. w obszarze rewitalizacji miasta – celem szczegółowym jest przywrócenie zdegradowanym obszarom możliwości sprawnego działania poprzez aktywizację i jakościową zmianę ich przestrzeni.**

Cel ten realizowany będzie poprzez podjęcie działań:

- **w sferze przestrzennej** - działania naprawcze w tkance miejskiej obszarów rewitalizowanych - zagospodarowanie przestrzeni, rewitalizacja zabudowy, poprawa infrastruktury technicznej;
- **w sferze społeczno-gospodarczej** – identyfikacja grup społecznych zagrożonych wykluczeniem lub dotkniętych marginalizacją, prowadzenie programów aktywizujących te grupy społeczne (aktywizacja społeczna, zawodowa, kulturalna) oraz wdrażanie programów ożywiania gospodarczego warunkujących wzrost jakości i atrakcyjności gospodarczej obszaru.

2. **w obszarze restrukturyzacji terenów powojkowych** celem głównym jest **zwiększenie atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej tych terenów** poprzez ich zagospodarowanie i wprowadzenia nowych funkcji gospodarczych i społecznych.

Cel ten realizowany będzie poprzez podjęcie działań:

- działania naprawczych **w sferze przestrzennej** obszaru powojkowego obejmujących zagospodarowanie przestrzeni, rewitalizację istniejącej zabudowy oraz poprawę i rozbudowę infrastruktury technicznej;
- prowadzenie programów ożywiania gospodarczego warunkujących wzrost jakości i atrakcyjności obszaru **w sferze społeczno-gospodarczej**.

3. **w obszarze „humanizacja blokowisk”** - celem głównym jest **poprawa atrakcyjności i zwiększenie bezpieczeństwa zamieszkania** dzięki poprawie warunków technicznych oraz ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych na osiedlach wielkiej płyty.

Cel ten realizowany będzie poprzez podjęcie działań:

- działania w **sferze przestrzennej** zabudowy z wielkiej płyty na terenie obszaru rewitalizowanego poprzez zagospodarowanie przestrzeni oraz poprawę warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii wielkiej płyty;
- identyfikacja grup społecznych zagrożonych wykluczeniem oraz prowadzenie programów aktywizujących te grupy społeczne (aktywizacja społeczna, zawodowa, kulturalna) a także prowadzenie programów ożywiania gospodarczego dla podniesienia atrakcyjności obszaru w **sferze społeczno-gospodarczej**.

4.3. Delimitacja obszarów priorytetowych i zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru

4.3.1. Metodologia wyznaczania obszarów objętych procesem rewitalizacji

Dla potrzeb Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ostróda przeprowadzono delimitację obszarów problemowych w ujęciu przestrzennym, społecznym i gospodarczym.

Zgodnie z **Wytycznymi Instytucji Zarządzającej do opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji** obszary objęte procesem rewitalizacji zostały określone w oparciu o wyniki badań i analiz oraz wnioski z przeprowadzonych konsultacji społecznych z zainteresowanymi podmiotami. Delimitacja obszarów rewitalizowanych na terenie miasta Ostródy została dokonana na również podstawie analizy dokumentów strategicznych, danych statystycznych, wizji lokalnych oraz pracy Zespołu Zadaniowego ds. Rewitalizacji powołanego Zarządzeniem Nr 118/2007 Burmistrza Miasta Ostródy z dnia 24 sierpnia 2007r. w sprawie powołania Zespołu Zadaniowego ds. Rewitalizacji (wykaz spotkań zespołu Załącznik nr 4).

Wsparciem w trakcie wyboru obszarów priorytetowych wraz z opisującymi ich kryteriami były wyniki analizy ankiet przeprowadzonej wśród mieszkańców miasta Ostróda podczas tworzenia Strategii Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2006-2016. Wyniki ankietowe zostały oparte na analizie 525 ankiet, wypełnionych przez pełnoletnich mieszkańców miasta Ostróda.

W ramach konsultacji społecznych zebrano również blisko 170 ankiet od właścicieli nieruchomości na terenie miasta (instytucji, firm, wspólnot mieszkaniowych, osób prywatnych) dotyczących opisu potrzeb oraz propozycji zadań zgłaszanych do tworzonego Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Przy delimitacji obszarów problemowych, wymagających rewitalizacji uwzględniono **kryteria zawarte w art. 47 ust.1 Rozporządzenia 1828/2006** tj.:

- a) wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia;
- b) wysoka stopa długotrwałego bezrobocia;
- c) niekorzystne trendy demograficzne;
- d) niski poziom wykształcenia, wyraźny deficyt kwalifikacji i wysoki wskaźnik przerywania skolaryzacji;
- e) wysoki poziom przestępczości i wykroczeń;
- f) szczególnie wysoki stopień degradacji środowiska;
- g) niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej;
- h) wysoka liczba imigrantów, grup etnicznych i mniejszościowych lub uchodźców;
- i) porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego;
- j) niski poziom wydajności energetycznej budynków.

Obszary wyznaczane miejskie spełniają łącznie co najmniej dwa ww. kryteria.

Obszar wyznaczany pod inwestycje dotyczące mieszkalnictwa spełnia łącznie trzy kryteria wybrane przez IZ RPO WM:

- a) wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,
- b) niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej.
- c) porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego

Przy wyznaczaniu obszaru pod inwestycje dotyczące mieszkalnictwa (Obszar 5) wzięto pod uwagę średnią wartość wskaźnika dla województwa, wszystko poniżej/powyżej średniej województwa stanowi obszar rewitalizowany. Każde kryterium zostało określone przez co najmniej jeden mierzalny wskaźnik. Wartości referencyjne wskaźników dla tego obszaru pochodzą ze statystyki publicznej, są stałe i nie będą podlegać corocznej aktualizacji (dane za 2006 rok), zgodnie z wytycznymi IZ.

W przypadku terenów poprzemysłowych oraz terenów powojсковych, które nie pozostają w zasobach Agencji Mienia Wojskowego oraz żadnej innej instytucji zarządzającej terenami wojskowymi, włączanie ich do obszaru wsparcia nie wymaga opisywania tych terenów przy pomocy ww. kryteriów. Tereny te stanowią obszar rewitalizowany zgodnie z definicją – w przedmiotowym opracowaniu jest to Obszar 3.

Dokonując delimitacji obszarów zdegradowanych postępowano wg następującego schematu:

- wyznaczono na terenie miasta zwarte obszary urbanistyczne w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz powiązania przestrzenno funkcjonalne
- wyznaczone obszary badano pod kątem ww. zakresów problemów, identyfikując w ich ramach zjawiska, stanowiące źródło negatywnych trendów.

Za najbardziej niepożądane zjawiska uznano:

1. wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia;

Brak finansowych i materialnych źródeł utrzymania - sytuacja, w której dana osoba lub rodzina nie jest w stanie żyć na „minimalnym poziomie” i nie stać jej na zaspokojenie niezbędnych potrzeb wiąże się z wykluczeniem z dostępu do dóbr i usług. Wykluczenie nie dotyczy jedynie braku zasobów materialnych oraz niezdolności do uczestnictwa w społeczeństwie konsumpcyjnym, ale powoduje także niewystarczające i nierówne uczestnictwo w życiu społecznym, ekonomicznym, politycznym i kulturowym albo jego brak. Skutki tych zjawisk rozciągają się nie tylko na rodziny nimi dotknięte, ale również na lokalną społeczność. Rosnące dysproporcje w obrębie danej społeczności są powodem wielu zjawisk patologicznych. Dodatkowo ubóstwo w szczególnie dotkliwy sposób odczuwają dzieci. Wychowując się w rodzinach dotkniętych wykluczeniem, dzieci często uczą się biernej postawy wobec zaistniałej sytuacji, nie znają zachowań, które mogłyby zmienić ich położenie. Trudności finansowe oraz wykluczenie rodziny powodują często brak wspierania edukacji najmłodszych. Kwalifikacje zawodowe takich osób będą niskie, a przez to ich szanse na rynku pracy będą niewielkie.

Za wskaźnik obrazujący zjawisko ubóstwa i wykluczenia przyjęto liczbę korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru. Wskaźniki w ramach tego kryterium wyznaczone zostały w oparciu o dane pochodzące z Ewidencji Ludności prowadzonej przez Urząd Miasta w Ostródzie oraz dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

2. niekorzystne trendy demograficzne,

Na terenie Ostródy wyraźnie rysuje się tendencja do „starzenia” się niektórych rejonów miasta. Z jednej strony wiąże się to z wydłużającą się średnią długością życia mieszkańców, z drugiej strony zjawisko to powoduje migracja ludzi młodych do większych ośrodków miejskich oraz emigracja także niski przyrost naturalny. Wyjeżdżający z miasta to przeważnie ludzie młodzi, których migracja związana jest

z pobieraniem nauki. Po zdobyciu wykształcenia z reguły nie wracają oni do rodzinnego miasta i nie zasilają lokalnej społeczności. Ponadto osoby starsze są grupą wiekową narażoną na ubóstwo i wykluczenie społeczne ze względu na szereg czynników, takich jak ograniczone kontakty społeczne, problemy zdrowotne, niskie dochody, brak mobilności oraz fakt, że często bywają ofiarą przemocy.

Za wskaźnik przyjęto niekorzystne trendy demograficzne wyrażone liczbą ludności w wieku poprodukcyjnym na 1000 mieszkańców obszaru. Wskaźniki w ramach tego kryterium wyznaczone zostały w oparciu o dane pochodzące z Ewidencji Ludności prowadzonej przez Urząd Miasta w Ostródzie.

3. wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,

Na terenie Ostródy wyróżniają się obszary o podwyższonym w stosunku do średniej miasta poziomie przestępczości i wykroczeń. Zjawiska te są pochodną skupianie się dużych grup ubogiej ludności na jednej przestrzeni, co sprawia, że kumulują się negatywne konsekwencje ubóstwa i nasilają się różne formy patologii społecznej w tym właśnie wysoka przestępczość.

Za wskaźnik dla tego zjawiska przyjęto liczbę przestępstw i wykroczeń stwierdzonych (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) na 1000 mieszkańców. Wskaźnik został wyznaczony w oparciu o uzyskane od Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie oraz o dane pochodzące z Ewidencji Ludności prowadzonej przez Urząd Miasta w Ostródzie.

4. niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej,

Poziom przedsiębiorczości mieszkańców ma bezpośrednie przełożenie na sytuację i poziom życia danego miasta. Wpływ sektora MŚP jest odczuwalny w wielu dziedzinach, włącznie z tworzeniem miejsc pracy, wprowadzanie innowacji i nowych usług czy poziomem podatków zasilających budżet samorządu. Niestety na terenie Ostródy istnieją tereny zdecydowanie zbyt mało atrakcyjne dla przedsiębiorców.

Jako wskaźnik przyjęto tu liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców obszaru (dla obszaru 5 na 100 mieszkańców zgodnie z kryteriami

wyznaczonymi przez IZ). Wskaźnik obliczony został na podstawie danych z prowadzonej w Urzędzie Miasta Ostróda Ewidencji Działalności Gospodarczej o dane pochodzące z Ewidencji Ludności prowadzonej przez Urząd Miasta w Ostródzie.

5. porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego.

Na terenie Ostródy wyróżnić można obszary urbanistyczne o niskiej atrakcyjności zasobu mieszkaniowego – obszary blokowisk powstałych w latach '80 oraz obszary pozostałej na terenie miasta zaniedbanej zabudowy przedwojennej. Niska atrakcyjność tych terenów powoduje migrację zamożnych mieszkańców do atrakcyjniejszych części miasta lub miejscowości podmiejskich. Skutkuje to przesunięciem aktywności gospodarczej, społecznej i kulturalnej w zamożniejsze dzielnice miasta co pogłębia izolację i stagnację tych dzielnic.

Przyjęto tu 2 wskaźniki w zależności od charakterystyki danego obszaru miasta – liczbę budynków powstałych przed 1989 r w ogólnej liczbie budynków oraz średnią cenę m² mieszkań oferowanych na rynku wtórnym na terenie miasta. Szczególnie ten drugi wskaźnik obrazuje realną, ponieważ weryfikowaną przez prawa popytu i podaży wartość zasobu mieszkaniowego w poszczególnych obszarach miasta. Obliczeń wskaźnika dokonano w oparciu o analizę ofert ostródzkich biur nieruchomości (Geopionier, Posesja) oraz ogłoszeń zamieszczonych na portalach internetowych (www.nieruchomoscimazury.pl, www.dom.gratka.pl, www.nieruchomosci-online.pl, www.ostroda.olx.pl).

Na zróżnicowanym terenie miasta, wyraźnie można wyodrębnić kilka obszarów kryzysowych, które ze względu na poziom ubóstwa, warunków mieszkaniowych, przestępczości, przedsiębiorczości mieszkańców oraz degradacji technicznej infrastruktury i budynków znacznie odbiegają od średniej miejskiej.

Ostatecznie wyznaczono 5 obszarów priorytetowych, koncentracji działań rewitalizacyjnych.

4.3.2. Opis obszarów objętych procesem rewitalizacji

OBSZAR 1

Obszar 1 to obszar leżący wokół dworca kolejowego, przy południowej części Jeziora Drwęckiego. Obszar jest ograniczony brzegiem jeziora Drwęckiego do kanału łączącego Jezioro Drwęckie z Jeziorem Smordy, ulicą 11 Listopada (włącznie) do ul. Mickiewicza, wraz z zabudowaniami znajdującymi się przy tych ulicach. Powierzchnia obszaru wynosi 35 hektarów (powierzchnia nie dotyczy obszaru jeziora).

Obszar obejmuje w całości ulice:

- 11 Listopada;
- Juliusza Słowackiego;
- Józefa Sowińskiego.

Materiałem wyjściowym przeprowadzonej analizy wskaźnikowej obszaru były zebrane dane statystyczne. Wyniki przeprowadzonej analizy danych statystycznych wskazały na niekorzystne trendy na terenie obszaru:

- drastycznie wyższą niż średnia dla miasta liczbę osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej;
- niższą niż średnia dla miasta Ostródy liczbę prowadzonych działalności gospodarczych, oraz
- znacznie przewyższający średnią dla miasta poziom przestępczości i wykroczeń.

Tabela 28 **Kryteria** spośród zawartych w art.47 ust.1 Rozporządzenia 1828/2006 będące podstawą delimitacji obszaru 1

Kryterium	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń
Wskaźnik	Liczba korzystających z zasiłków pomoc społecznej na 1000 mieszkańców obszaru	Liczba zarejestrowanych czynnych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców obszaru	Liczba przestępstw i wykroczeń stwierdzonych (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi na 1000 mieszkańców obszaru
Źródło danych wyznaczenia średniej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Ewidencja działalności gospodarczej	Powiatowa Komenda Policji
Miasto Ostróda	193	42,49	22,41
Wartość dla obszaru rewitalizowanego	646	39, 43	42,76
	odchylenie powyżej wartości referencyjnej	odchylenie poniżej wartości referencyjnej	odchylenie powyżej wartości referencyjnej
	+ 234 pp	-7,20 pp	+90,8 pp

Aktualnie obszar jest zdegradowany, niewykorzystane są nadbrzeża jeziora do lokalizacji usług turystycznych, budynek dworca jest w złym stanie technicznym. Zabudowa w tym obszarze, głównie kamienice czynszowe powstałe w II połowie XIX wieku oraz I ćwierci XX odznaczają się znacznym stopniem zniszczenia elewacji budynków, dekoracji architektonicznej, stolarki. Jest to jedna z niewielu ulic z w prawie w całości zachowaną zabytkową architekturą, która po przeprowadzeniu należytych

remontów z pewnością będzie jednym z ładniejszych fragmentów miasta. Obszar charakteryzuje się wysokim procentem zdegradowania przestrzeni publicznej, wysokim poziomem wykluczenia społecznego mieszkańców oraz występowaniem zjawisk patologii społecznych - wysoki poziom przestępczości i wykroczeń. Pomimo świetnej lokalizacji dla obsługi ruchu turystycznego (nabrzeże jeziora Drwęckiego, dworzec PKP i PKS) jest niski a wręcz znikomy poziom działalności gospodarczej. Na tym obszarze znajdują się zabudowania, które jako nieliczne nie posiadają dostępu do sieci wodno-kanalizacyjnej. Teren proponowany jako obszar 1 do procesu rewitalizacji jest jednym z najczęściej odwiedzanych z powodu znajdujących się tam dworców PKS, PKP. Będąc wizytówką miasta obszar ten jest wyznaczony jako priorytet w rewitalizacji miasta. Rewitalizacja tego obszaru przyczyni się do poprawienia aktywności gospodarczej oraz społecznej.

Obszar 1, ze względu na swoje położenie jest predysponowany do realizacji projektów o charakterze czysto turystycznym i około turystycznym. Zapewnienie odpowiedniego zaplecza handlowo-usługowo-gastronomicznego zwiększy możliwości zatrzymania potencjalnego turysty w mieście.

Aby jednak w ww. obszarze możliwe było realizowanie jego funkcji turystycznej, w pierwszej kolejności konieczne jest położenie nacisku na zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, które dotyka większość mieszkańców na tym terenie. Dlatego postulowane są tu do realizacji działania mające na celu min:

- stworzenie warunków dla placówek działających w systemie pomocy społecznej i edukacji dla osób zagrożonych marginalizacją.
- tworzenie lokalnych centrów aktywizacji społecznej, kulturalnej, sportowej na terenie rewitalizowanym – integracja międzypokoleniowa i wzajemna edukacja.
- promowanie kultury fizycznej poprzez nieodpłatne udostępnianie obiektów o charakterze sportowym na potrzeby dzieci i młodzieży.
- implementowanie mechanizmów umożliwiających współdziałanie organizacji pozarządowych i służb publicznych w zakresie wyrównywania szans,

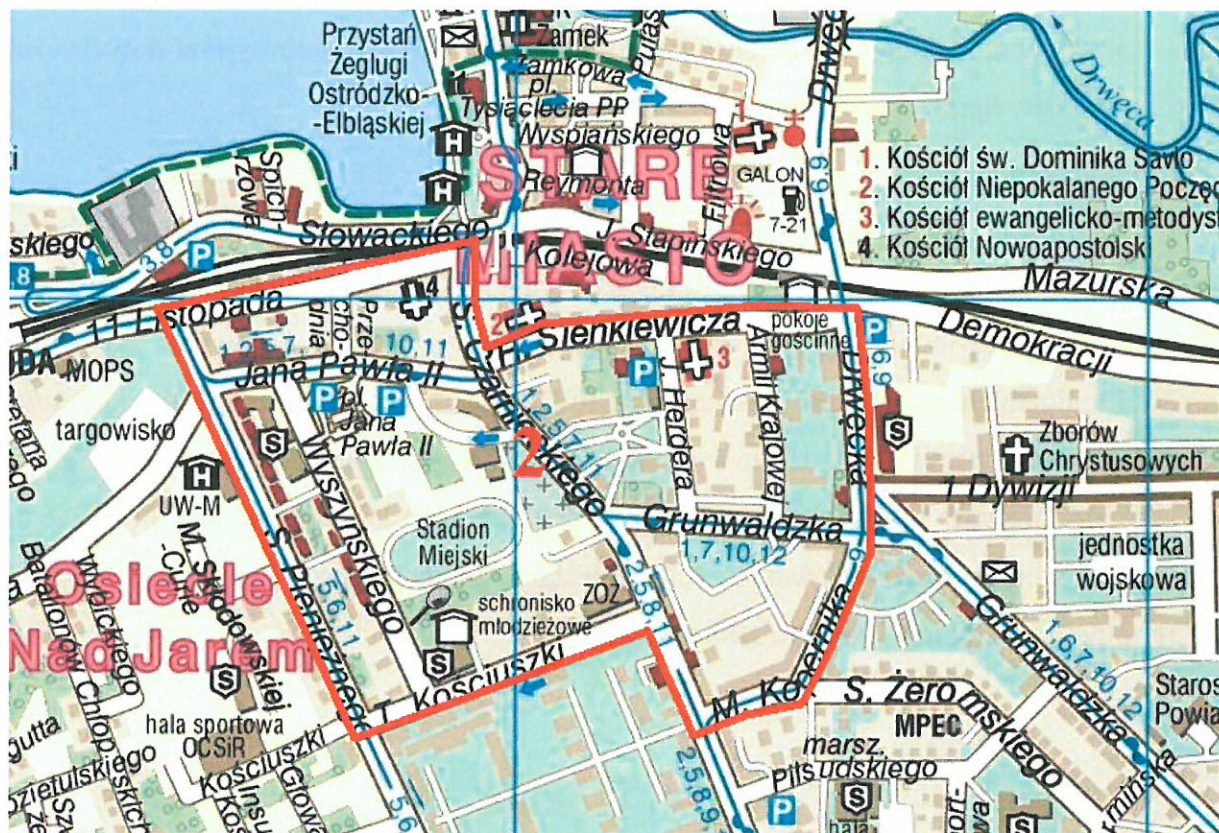
reorientacji zawodowej, pomocy psychologicznej dla osób potrzebujących na terenach rewitalizowanych

- wspieranie inicjatyw pozwalających na eliminowanie stereotypów dotyczących postrzegania mieszkańców dzielnicy.

W sferze przestrzennej obszaru 1 istotnym elementem, z punktu widzenia interesów całego miasta staje się zagospodarowanie terenu nadbrzeża jeziora Drwęckiego. Stworzenie odpowiedniej bazy sportów wodnych wraz z plażą i nowych elementów architektonicznych pod kątem obsługi turystów pozwoli na zwiększenie atrakcyjności całego miasta, zatrzymanie turystów w mieście na dłuższy czas. Zwiększając potencjał turystyczny obszaru 1 należy pamiętać o uwarunkowaniach komunikacyjnych i dążyć do zwiększenia liczby miejsc parkingowych w obszarze zaplecza strefy brzegowej, a także o ścisłym powiązaniu tego obszaru z obszarem 4.

OBSZAR 2

Obszar 2 to obszar ograniczony ulicami: 11 Listopada (za wyjątkiem ulicy), Stefana Czarnieckiego (włącznie) łączącą się z ul. Henryka Sienkiewicza (włącznie) następnie ul. Drwęcka (włącznie), Mikołaja Kopernika (włącznie), od Stefana Czarnieckiego w stronę Tadeusza Kościuszki (włącznie), Seweryna Pieniężnego (włącznie) wraz z zabudowaniami znajdującymi się przy tych ulicach. Obszar 2 to teren o powierzchni 38 hektarów. Na tym obszarze zlokalizowane są obiekty użyteczności publicznej o charakterze sportowym, a także liczne punkty handlowo-usługowe.

Obszar obejmuje ulice:

- Stefana Czarnieckiego- od nr 1a do nr 39(z wyłączeniem nr 32, 32 a, 32 b, 34, 36, 38a)
- Tadeusza Kościuszki od nr 1a do 27 (z wyłączeniem nr 22)
- Seweryna Pieniężnego od nr 1 do nr 31 (z wyłączeniem nr 26, 28,28 a,b,c, 30, 30a);
- Kardynała Wyszyńskiego – w całości;

- Jana Pawła II – w całości;
- Henryka Sienkiewicza – w całości;
- Johanna Herdera – w całości;
- Armii Krajowej – w całości ;
- Drwęcka – 1,5,7,2,2a;
- Grunwaldzka; - 1,3,5,8, 8a,9,11, 2,4,14;
- Mikołaja Kopernika - w całości

W wyniku opartej na danych statystycznych analizie wyznaczono ww. obszar z uwagi na zaistniałe na tym terenie krytyczne zjawiska:

- wyższą niż średnia dla miasta liczbę osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej;
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń objawiający się przewyższającą średnią dla miasta liczbę stwierdzonych przestępstw i wykroczeń;
- niekorzystnymi trendami demograficznymi - przewyższającą średnią dla miasta liczbą ludności w wieku poprodukcyjnym zamieszkałych na tym obszarze;
- niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego przejawiający się w niższej cenie m2 nieruchomości położonych na tym obszarze od średniej dla Ostródy.

Tabela 29 *Kryteria* spośród zawartych w art.47 ust.1 Rozporządzenia 1828/2006 będące podstawą delimitacji obszaru 2

Kryterium	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Niekorzystne trendy demograficzne	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń	Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego
Wskaźnik	Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 1000 mieszkańców obszaru	Liczba przestępstw i wykroczeń stwierdzonych (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) na 1000 mieszkańców obszaru	Średnia cena m2 mieszkań oferowanych na rynku wtórnym
Źródło danych	Miejski Ośrodek	Ewidencja ludności	Powiatowa	Oferty firm

wyznaczenia średniej	Pomocy Społecznej	(Urząd Miasta Ostródy)	Komenda Policji	pośrednictwa nieruchomości
Miasto Ostróda	193	146,99	22,41	3 555,37
Wartość dla obszaru rewitalizowanego	397	210,29	31,88	3045,32
	odchylenie powyżej wartości referencyjnej	odchylenie powyżej wartości referencyjnej	odchylenie powyżej wartości referencyjnej	odchylenie poniżej wartości referencyjnej
	+ 105 pp	+43,06 pp	+42,25 pp	-14,34 pp

Na obszarze 2 większą część zabudowy stanowią kamienice z okresu od końca XIX wieku do lat 30-tych XX wieku, większość o pięknych formach architektonicznych z bogatą dekoracją są pozostałością historycznej zabudowy śródmiejskiej o funkcjach mieszkalno-usługowych. W tym obszarze znajdują się dwa zabytkowe kościoły: katolicki i ewangelicki, które również wymagają prac konserwatorskich i remontowych. Inne ważne obiekty to: zbudowany z czerwonej cegły na początku ubiegłego wieku wolnostojący budynek w którym mieści się Liceum Ogólnokształcące, budynek z 1976 r., w którym znajduje się Centrum Kształcenia, neogotycka wieża ciśnień pochodząca z przełomu XIX i XX wieku. Najbardziej istotnym problemem tego obszaru jest rażąca różnica pomiędzy nową zabudową mieszkalno-usługową, a przylegającą do niej zaniedbaną historyczną częścią miasta. Teren obfituje w wiele pozostałych po zniszczeniach II wojny światowej pojedynczych zabytkowych budynków o wysokich wartościach architektonicznych i historycznych. Dla miasta Ostródy która straciła podczas ostatniej wojny 60 procent historycznej zabudowy ocalenie tych pozostałości i przywrócenie im właściwego stanu technicznego i walorów estetycznych jest ważnym elementem rewitalizacji miasta. Połączenie tego typu zabudowy z parkiem powoduje wzrost znaczenia tego obszaru dla mieszkańców Ostródy, jako głównego obszaru związanego z zapewnieniem podstawowych funkcji miejskich.

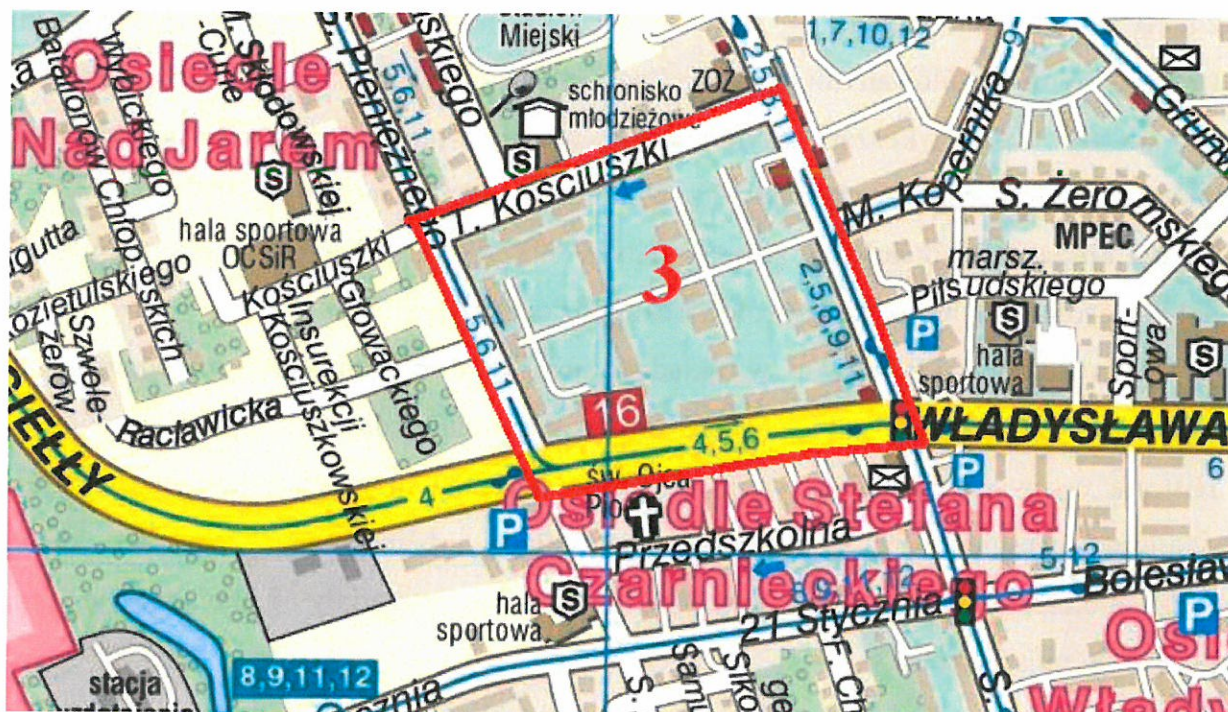
Obszar 2 to obszar, który powinien stać się swoistym zapleczem obszaru 4. To właśnie na tym terenie powinny znaleźć się projekty zwiększające usługi około

turystyczne, usługi gastronomiczne. Obszar 2 powinien także stać się strefą zaplecza sportowo-rekreacyjnego, w szczególności wykorzystanie i odrestaurowanie obiektów sportowych wpłynie na zwiększenie oferty sportowej i rekreacyjnej.

Realizacja projektów zawartych w LPR dla tej strefy jest równie ważna jak projekty wskazane w obszarze 4.

OBSZAR 3

Obszar 3 (10,7 hektarów) to obszar zespołu koszar artyleryjskich ulokowanych przy ul. Czarnieckiego, tzw. „Białe koszary” w Ostródzie. Obszar ten jest ograniczony: od strony wschodniej ul. Czarnieckiego, od strony południowej ul. Wł. Jagiełły, od strony zachodniej ul. S. Pińskiego, od strony północnej południowa pierzeja ul. T. Kościuszki. Koszary zajmują obszar w formie trapezu o powierzchni 10,7 ha.

Teren powojсковy obejmuje byłe koszarы artyleryjskie. Z racji tynkowanych jasnych elewacji potocznie nazywane są „białymi koszarami”. Koszary zajmują obszar w formie trapezu. Stanowią zwarty kompleks obiektów i infrastruktury towarzyszącej na powierzchni około 10,7 ha. Forma trapezu jest następstwem wpisania obszaru koszar we wcześniej wyznaczone ulice, jednakże ich wewnętrzny układ jest symetryczny. Są one ogrodzone wysokim murem składającym się z graniastych słupów i murowanych pręseł, zdobionych dekoracyjnymi płycinami o zróżnicowanej barwie i fakturze. W części wschodniej znajduje się jedynie ażurowe ogrodzenie, zbudowane ze stalowych pręseł z motywami dekoracyjnymi w stylu art deco i murowanymi graniastymi słupkami zwieńczonymi profilowanymi czapami. Zachowała się oryginalna brama zachodnia.

Cały zespół koszar artyleryjskich został wpisany do rejestru zabytków województwa Warmińsko-Mazurskiego 25.07.2002 r. pod numerem A-1959.

Zespół koszarowy zbudowany został w latach 1912-1913. Autorem projektu koszar był jeden z czołowych architektów królewieckich Friedrich Heitmann.

Funkcjonowanie koszar w układzie urbanistycznym miasta spowodowało, że wyglądem zewnętrznym odbiegają one od typowego budownictwa wojkowego.

Historia wymuszała przystosowanie obiektów do coraz to nowych potrzeb. Jednakże pomimo częściowych zmian czytelny układ urbanistyczny, ciekawe detale architektoniczne, interesującą snycerkę, oryginalne materiały i konstrukcję oraz pierwotny układ wnętrz.

Początkowo miał tutaj swoją siedzibę 3 Wschodniopruski Pułk Artylerii Polowej nr 79, który z racji postanowień traktatu wersalskiego dotyczących demilitaryzacji Niemiec został rozwiązany (31.08.1919 r). W tej sytuacji dysponentem zespołu koszarowego stał się skarb państwa, który w części obiektu utworzył siedzibę Urzędu Skarbowego. Na przełomie 1921/1922 r. w pozostałej części budynku ulokowano 7 izb lekcyjnych dla szkoły podstawowej, rozbudowanej w dalszych latach do 24 izb, w ramach dwóch szkół dla chłopców i dziewcząt. W 1939 r. zespół koszarowy już jako całość przejął 21 Dywizjon Dział Pancernych. Wówczas też nadano koszarom imię Fryderyka

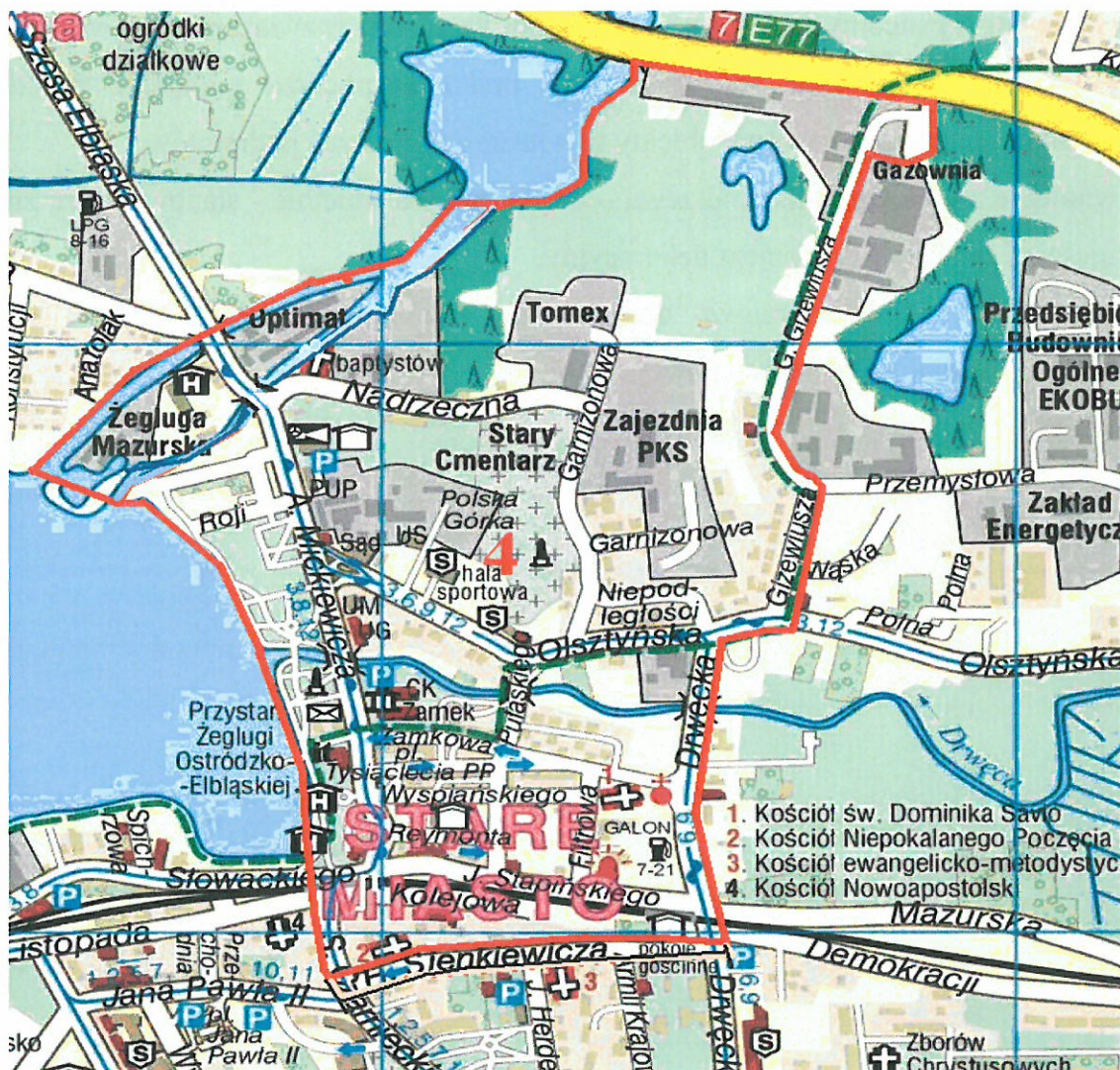
von Berga. Po drugiej wojnie światowej obiekt spełniał swoją pierwotną rolę i był siedzibą wojsk pancernych. W 2001 roku jednostka została rozwiązana stanowiąc mienie powojkowe. Opuszczone obiekty z racji braku gospodarza podlegały procesowi dewastacji i degradacji. Obecnie obiekty są własnością różnych podmiotów.

Równolegle z budową sadzono drzewa – dzisiaj prawie stuletnie - stanowią oazę zieleni w mieście i niewątpliwy element dekoracyjny.

Obszar 3 jest naturalnym obszarem do rewitalizacji ze względu na obecne przeznaczenie terenu czyli teren powojkowy.

OBSZAR 4

Obszar 4 to obszar ścisłego centrum miasta (82 hektary) – Stare Miasto wraz z otoczeniem. Obszar znajduje się pomiędzy: brzegiem Jeziora Pauzeńskiego północnym brzegiem Kanału Ostródzko-Elbląskiego do ujścia Jeziora Drwęckiego, brzegiem Jeziora Drwęckiego, następnie od początku ul. A. Mickiewicza, ul. S. Czarnieckiego do ul. Sienkiewicza (za wyjątkiem ulicy), ul. Drwęcką i ul. Gizewiusza do Szosy Elbląskiej wraz z zabudowaniami znajdującymi się przy tych ulicach.

Obszar obejmuje ulice:

- Adama Mickiewicza –w całości;

- Jana Stapińskiego – w całości;
- Gustawa Gizewiusza – w całości;
- Zamkowa – w całości;
- Pl. Tysiąclecia – w całości;
- Św. Dominika Savio – w całości;
- Władysława Reymonta – w całości;
- Stanisława Wyspiańskiego – w całości;
- Niepodległości – w całości;
- Garnizonowa – w całości;
- Nadrzeczna – w całości;
- gen. Roji – w całości;
- Kazimierza Pułaskiego – w całości ;
- Olsztyńska – od nr 1 do nr 21;
- Drwęcka – nr6, od nr 10 do nr 24

W wyniku opartej na danych statystycznych analizie wyznaczono ww. obszar z uwagi na zaistniałe na tym terenie krytyczne zjawiska:

- wysoki poziom wykluczenia i ubóstwa, który obrazuje znaczna liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej;
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń objawiający się przewyższającą średnią dla miasta liczbę stwierdzonych przestępstw i wykroczeń;
- niekorzystnymi trendami demograficznymi - przewyższająca średnią dla miasta liczba ludności w wieku poprodukcyjnym zamieszkałych na tym obszarze;
- niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego przejawiający się w niższej cenie m2 nieruchomości położonych na tym obszarze od średniej dla Ostródy.

Tabela 30 **Kryteria** spośród zawartych w art.47 ust.1 Rozporządzenia 1828/2006 będące podstawą delimitacji obszaru 4

Kryterium	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Niekorzystne trendy demograficzne	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń	Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego
Wskaźnik	Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 1000 mieszkańców obszaru	Liczba przestępstw i wykroczeń stwierdzonych (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi na 1000 mieszkańców obszaru	Średnia cena m2 mieszkań oferowanych na rynku wtórnym
Źródło danych wyznaczenia średniej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Ewidencja ludności (Urząd Miasta Ostródy)	Powiatowa Komenda Policji	Oferty firm pośrednictwa nieruchomości
Miasto Ostróda	193	146,99	22,41	3 555,37
Wartość dla obszaru rewitalizowanego	504	196,73	55,84	3358,20
	odchylenie powyżej wartości referencyjnej	odchylenie powyżej wartości referencyjnej	odchylenie powyżej wartości referencyjnej	odchylenie poniżej wartości referencyjnej
	+ 161 pp	+33,83 pp	+149,17 pp	- 5,54 pp.

Na tym obszarze znajdują się elementy zabytkowej architektury miasta w tym: najstarsza zachowana budowla - zamek pokrzyżacki z XIV wieku, kościół katolicki o zrębie średniowiecznym, zabytkowy młyn z końca XIX wieku, śluza Kanału Ostródzko-Elbląskiego wraz budynkiem administracyjnym, zabytkowa szkoła z 1862 r., sąd okręgowy i budynek Urzędu Miasta z 1878 r. oraz budynek poczty z 1897 roku. Na tym obszarze znajduje się również teren dawnego Starego Miasta, z niezachowaną historyczną zabudową oprócz paru reliktyw. Zachowany układ przestrzenny rynku Starego Miasta w kształcie wydłużonego trójkąta został zabudowany blokami z lat 60-tych i 70-tych XX w. Ocalonym charakterystycznym elementem rynku jest fontanna Jedności Europejskiej (dawniej Trzech Cesarzy) z granitowym obeliskiem.

W części północnej wyznaczonego obszaru znajdują się tereny zdegradowane i przemysłowe. Fragment obszaru pomiędzy ulicami Gizewiusza i Garnizonową

a Olsztyńską zamieszkały jest w większości przez osoby o niskim poziomie zamożności oraz mniejszości etniczne. Teren ten przylega bezpośrednio do krajowej drogi E7 i stanowi część trasy dojazdowej do centrum miasta. Poprawa stanu technicznego znacząco wpłynie na zahamowanie migracji mieszkańców, poprawienie aktywności zawodowej i gospodarczej oraz zmniejszy poziom wykluczenia społecznego i ubożenia społeczeństwa.

W obrębie tego samego obszaru na wzniesieniu tzw. Polskiej Górze znajduje się zabytkowy dawny ewangelicki cmentarz oraz fragment przylegającego do niego cmentarza żydowskiego użytkowany od końca XVIII wieku do lat 70-tych XX wieku na którym było pochowanych wielu zasłużonych obywateli miasta, min. zachował się grób pastora Gustawa Gizewiusza. Cmentarz zajmuje duży teren (około 4,5 ha) z zachowanym historycznym układem przestrzeni (układ alejek, tarasy) i starodrzewem. Przy ul. Stapińskiego znajdują się zabudowania z przełomu lat 50/60 (garaże i hala warsztatowa) należące do Straży Pożarnej. Ze względu na zwiększanie się ilości zagrożeń na terenie powiatu planowana jest rozbudowa Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej.

Obszar 4 jest terenem o największym, potencjale rozwojowym w mieście Ostróda. Obszar obejmuje tereny nadjeziorne (największego z Ostródzkich jezior – Jezioro Drwęckie) wraz z unikatowym mołem w kształcie litery L. W punkcie centralnym tego obszaru znajduje się siedziba Urzędu Miasta, zamek oraz mieszczące się w nim muzeum ostródzkie.

Obszar 4 należy uznać za obszar zdegradowany. Bezpośredni wpływ na zaistniałą sytuację miały poniższe czynniki: zniszczone ciągi komunikacyjne, brak poczucia bezpieczeństwa (system oświetlenia, brak rozbudowanego systemu monitoringu), zdegradowane obszary zielone, brak obiektów małej architektury odzwierciedlających wartość historyczną i kulturową miasta. Brak odpowiedniej oferty handlowej, a także brak zapewnionego bezpieczeństwa społeczności lokalnej wpływa na negatywną ocenę obecnego stanu zagospodarowania punktu centralnego miasta.

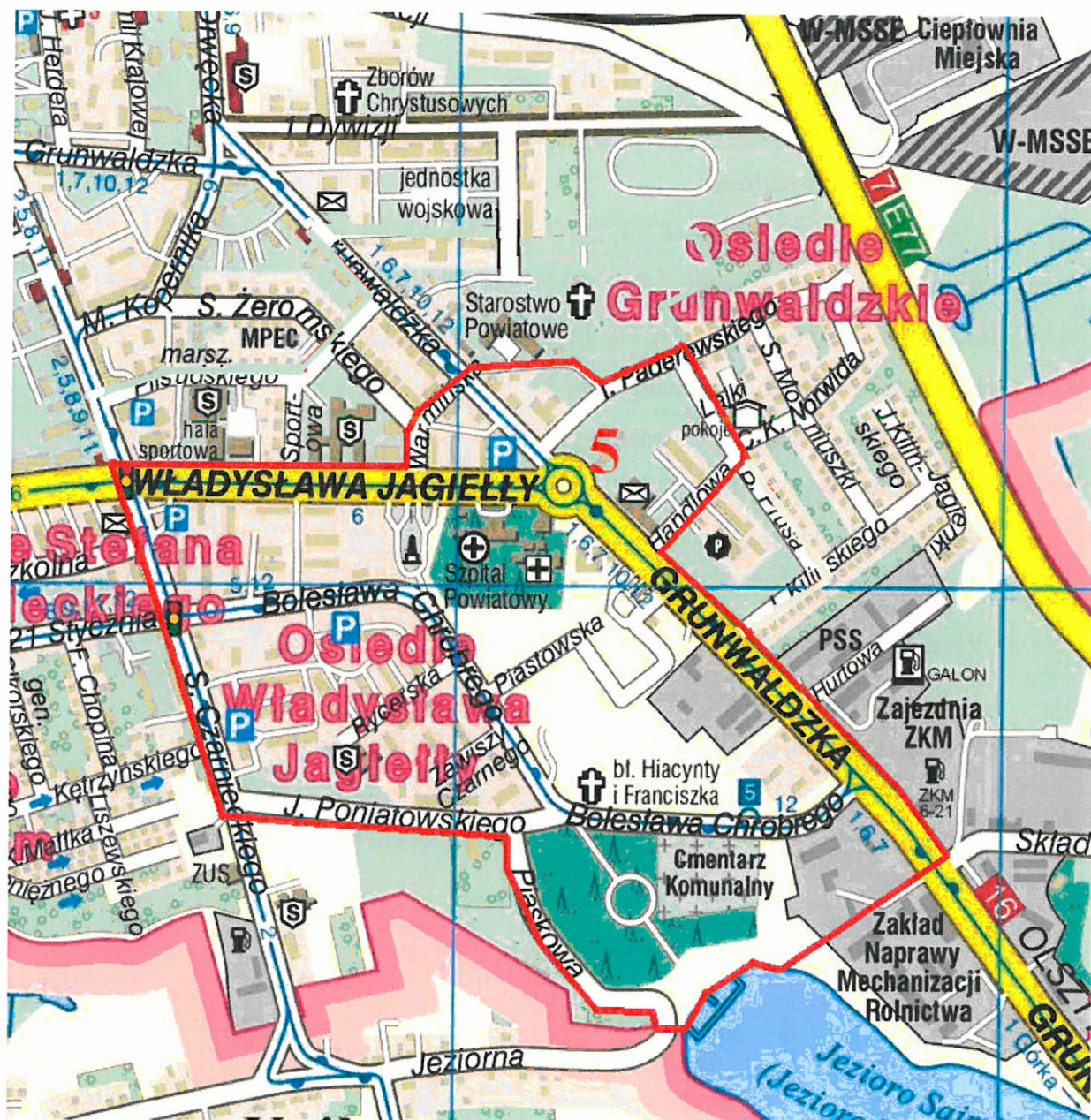
W omawianym obszarze, tworzącym jądro systemu miejskiego należy przede wszystkim zadbać o ochronę historycznych struktur przestrzennych. Należy podnieść znaczenie centralnego punktu miasta w rejonie Placu Tysiąclecia tworząc możliwości rozwoju nowych usług, punktów handlowych i gastronomicznych. Należy przywrócić funkcję jaką rynek spełniał w przeszłości (centrum kulturalne, handlowo –usługowe, miejsce integracji społecznej) poprzez renowację istniejącej zabudowy (modernizacja, porządkowanie i uzupełnienie zabudowy istniejącego układu przestrzennego), terenów zielonych i przyjeziornych (zagospodarowanie obszarów zielonych poprzez opracowanie koncepcji zagospodarowania terenu – stworzenie miejsc codziennego wypoczynku, obiektów małej architektury w celu przystosowania terenu do potrzeb lokalnej społeczności oraz turystów). Odnowienie punktu centralnego miasta doprowadzi do ożywienia centrum i stworzenia charakterystycznego obszaru, który stanie się miejscem spotkań, imprez kulturalnych i odwiedzin przez potencjalnych turystów i dlatego zadania określone w tym obszarze winne być realizowane w pierwszej kolejności jako zadania **priorytetowe**.

Przy realizacji zadań z Lokalnego Programu Rewitalizacji należy pamiętać o zasadzie kształtowania przestrzeni przy zachowaniu ładu przestrzennego i architektonicznego.

W obszarze 4 powinny być realizowane projekty o charakterze ochronnym dziedzictwa kulturowego, projekty kulturalne i społeczne, a także projekty o charakterze handlowo-usługowym, tworzące nowe miejsca pracy.

Proponowany obszar powinien stać się obszarem codziennych spotkań mieszkańców Ostródy, dlatego również należy zadbać o bezpieczeństwo publiczne w centrum miasta. Poprawienie systemu oświetlenia oraz monitoring wizyjny są niewątpliwie ważnymi zadaniami do zrealizowania podczas rewitalizacji tego obszaru.

OBSZAR 5

Obszar 5 to obszar osiedla mieszkaniowego z „Wielkiej Płyty” wraz z otoczeniem. Obszar jest ograniczony: od skrzyżowania Czarnieckiego (włącznie) z ul. Jagielly przechodzącą w ul. Poniatowskiego, ul. Piaskową, brzegiem płn.-zach. Jeziora Sajmino

skrajem nieczynnego cmentarza komunalnego w stronę ul. Składowej , ul. Grunwaldzką w stronę W. Jagiełły, przez ulicę Handlową, Prusa, Warmińską do ul. W. Jagiełły wraz z zabudowaniami znajdującymi się przy tych ulicach. Wyznaczony obszar zajmuje 83 hektary.

W skład obszaru wchodzi:

- Władysława Jagiełły - od nr 1 do nr 7d;
- Warmińska – w całości;
- Grunwaldzka- 42,44, 46,48,50, 29, 35,37, 39, 41, 58, 60 do 72;
- Ignacego Paderewskiego -1,2;
- Bolesława Prusa – 1, 1a, 1b, 1c, 1d, 2, 2a, 3, 5, 6,7,9;
- Handlowa - cała, z wyłączeniem nr 9;
- Bolesława Chrobrego – w całości;
- Piastowska – w całości;
- Rycerska – w całości;
- Zawiszy Czarnego – w całości;
- Piaskowa – w całości;
- Józefa Poniatowskiego – w całości;
- Stefana Czarnieckiego - od nr 32 do 46 oraz od nr 49 do 67 c

Tabela 31 **Kryteria** będące podstawą delimitacji obszaru 5

Kryterium	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego	Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej
Wskaźnik	Liczba osób korzystających z zasilków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989/do ogólnej liczby budynków (%)	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób
Źródło danych wyznaczenia średniej	dane za 2006 (RSW)	Dane za 2002 (NSP)	dane za 2006 (RSW)
POLSKA	74	84,8	9,5
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	108	89,1	7,8
Wartość dla obszarów objętych wsparciem	229	94,4	3,03
	odchylenie powyżej wartości referencyjnej	odchylenie powyżej wartości referencyjnej	odchylenie poniżej wartości referencyjnej
	+112 pp	+ 5 pp	- 61,15 pp
Definicja wskaźnika	Osoby, które zgodnie z ustawą z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej(DZ. U. Nr 64,poz.593,zpóźn.zm.)są uprawnione do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej	Ilość budynków Mieszkalnych powstałych Przed rokiem 1989 w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych	Ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Źródła danych dla beneficjenta	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Badania własne	Urząd Statystyczny/ dane Ewidencji Działalności Gospodarczej

Zabudowa osiedla powstała w latach 70-tych i 80-tych XX w. Jest to zabudowa blokowa o niskim standardzie budowlanym wymagająca modernizacji oraz poprawy przestrzennej lokali mieszkalnych oraz estetyki budynków i otoczenia. Obszar charakteryzuje się nieekonomicznym wykorzystaniem przestrzeni, brakiem terenów rekreacyjnych oraz punktów usługowo-handlowych. Teren ten przylega do miejskiego szpitala.

Na terenie tego obszaru znajdują się dwa cmentarze: katolicki oraz ewangelicki.

W obszarze 5 należy zauważyć przede wszystkim degradację terenów zielonych oraz terenów nadjeziornych. Obszar 5 to obszar, który dzięki swojemu położeniu bezpośrednio oddziałuje na obszar 3.

Infrastruktura komunikacyjna (ulice, ciągi piesze) wymagają renowacji. Przy odpowiednim poziomie infrastruktury komunikacyjnej i technicznej obszar 5 może stać się strefą świadcząco szeroko pojęte usługi.

Obszar 5 powinien zostać również objęty programem monitoringu, aby zapewnić mieszkańcom i potencjalnym turystom bezpieczeństwo.

Przy realizacji projektu rewitalizacji należy wspierać projekty dotyczące istniejących zabudowań, a także tworzenie nowych lokali mieszkalnych. Przy rozbudowie systemu mieszkalnictwa na terenie Ostródy należy pamiętać również o przeznaczeniu terenów pod rozwijającą się formę budownictwa mieszkaniowego społecznego. W obszarze 5 nie może zabraknąć oczywiście obiektów handlowo-usługowych. Istotnym elementem polityki społecznej (większe osiedla mieszkaniowe tworzą większe zagrożenia powstawania patologii społecznych) jest zapewnienie mieszkańcom osiedli odpowiednich punktów wsparcia na obszarze zamieszkania, a zatem lokalizacja projektów społecznych takich jak ośrodków pomocy i wsparcia powinna zostać uwzględniona przy realizacji projektu rewitalizacji.

Na obszarach mieszkaniowych nie może również zabraknąć projektów związanych z bezpieczeństwem – oświetlenie, monitoring, „sąsiedzka straż”, a także związanych

z bezpieczeństwem komunikacyjnym – modernizacja dróg osiedlowych, a także ciągów pieszych.

Projekt rewitalizacji ma charakter strategiczny dla miasta Ostróda. Jego realizacja przyczyni się do rozwoju miasta i pomoże w rozwiązaniu wielu kluczowych dla miasta problemów.

W przypadku kontynuacji programu rewitalizacji miasta Ostróda w dalszych latach, należy wziąć pod uwagę rezerwę terenu tzw. „Czerwonych Koszar”, w których aktualnie stacjonują jeszcze jednostki wojskowe. Jednak w przypadku opuszczenia przez wojsko tego obszaru miasto może stać się właścicielem terenu o ogromnej możliwości inwestycyjnej, zapewniającej dodatkowe powierzchnie mieszkalne, handlowo-usługowe, kulturalne i społeczne.

4.4. Projekty realizacyjne

W ramach konsultacji społecznych z mieszkańcami miasta Ostródy, jednostkami samorządu terytorialnego i innymi potencjalnymi beneficjentami zostały zgłoszone do Lokalnego Programu Rewitalizacji 222 wnioski, z których 121 podlegało odrzuceniu, ze względu na niekwalifikowaność projektów do realizacji lub położenie poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji. Projekty uwzględnione do realizacji zostały przedstawione w rozdziale 4, w rozbiciu na część przestrzenną, gospodarczą i społeczną (wraz z informacją, do którego obszaru rewitalizacji należą).

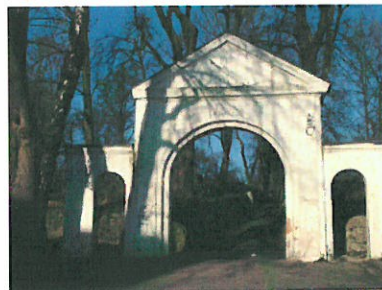
Przykładowe projekty rewitalizacji:

- Rewitalizacja zamku krzyżackiego w Ostródzie

Celem projektu jest rewaloryzacja obiektu, prace konserwatorskie, zagospodarowanie nowych przestrzeni i otoczenia zamku.

- Rewaloryzacja zabytkowego cmentarza tzw. Polskiej Górki w Ostródzie

Celem projektu jest zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni, adaptacja obszaru na park oraz stworzenie ścieżki historyczno-przyrodniczej.

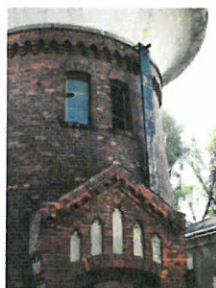

- Rewitalizacja budynku Dworca w Ostródzie

Celem projektu jest rewitalizacja budynku dworca i adaptacja na funkcje społeczno-kulturalne.

- Modernizacja i przystosowanie wieży ciśnień przy ulicy 11-go Listopada na potrzeby Centrum Kultury

Projekt zakłada kompleksową modernizację wieży ciśnień wraz z jej otoczeniem i zagospodarowanie przez Centrum Kultury. Wieża ciśnień to jeden z najwyższych pkt. w tej części miasta, który można wykorzystać do oglądania panoramy miasta. W wieży organizowana będzie działalność kulturalna: spotkania autorskie, koncerty kameralne, galeria oraz kawiarnia artystyczna.

4.5. Oczekiwane wskaźniki realizacji

Jako **wskaźniki realizacji** w programie rewitalizacji przyjmuje następujące wskaźniki (wskaźniki wskazane w Uszczegółowieniu Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013):

- Liczba budynków poddanych rewitalizacji
- Liczba zrewitalizowanych obszarów
- Powierzchnia zrewitalizowanego obszaru
- Liczba projektów zapewniających zrównoważenie i poprawę atrakcyjności miast i miasteczek
- Liczba projektów promujących firmy, przedsiębiorczość i nowe technologie
- Liczba projektów oferujących usługi dla promowania równych szans i społecznej inkluzji dla mniejszości i młodych ludzi
- Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektu

V. Plan działań rewitalizacyjnych na terenie miasta Ostróda

W ramach programu rewitalizacji przewidziano do wykonania zadania o charakterze przestrzennym (techniczno-materialnym), gospodarczym, jak również działania o charakterze społecznym. Wszystkie te działania zostaną wykonane w latach przyjętych do realizacji w Lokalnym Programie Rewitalizacji 2007-2020.

5.1. Plan działań przestrzennych (techniczno-materialnych) w latach 2007-2011

Tabela 32 Wykaz planowanych działań przestrzennych w latach 2007-2011

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadań (lata)					Opis projektu	Instytucja finansująca - uczestnicząca	Łącznie nakłady w latach 2007 – 2016 w zł
		2007	2008	2009	2010	2011			
1.	Lokalny Program Rewitalizacji						Przygotowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji	Miasto Ostróda	6 100
2.	Rewaloryzacja i kontynuacja rewitalizacji zamku krzyżackiego w Ostródzie						Przygotowanie projektu rewaloryzacji, prace konserwatorskie i rewaloryzacja obiektu, zagospodarowanie nowych przestrzeni i otoczenia zamku	Miasto Ostróda	7 000 000
3.	Rewitalizacja budynku Dworca w Ostródzie						Rewitalizacja budynku dworca i adaptacja na funkcje społeczno-kulturalne	Miasto Ostróda	9 000 000
4.	Modernizacja i przystosowanie wieży ciśnień przy ulicy 11-go listopada na potrzeby Centrum Kultury						Projekt zakłada kompleksową modernizację wieży wraz z jej otoczeniem i zagospodarowanie przez Centrum Kultury. Wieża ciśnień to jeden z najwyższych pkt. w tej części miasta, który można wykorzystać do oglądania panoramy miasta. W wieży organizowana będzie działalność kulturalna : spotkania autorskie, koncerty kameralne, galeria oraz kawiarnia artystyczna.	Miasto Ostróda	900 000
5.	Rewaloryzacja zabytkowego cmentarza tzw. Polskiej Górki w Ostródzie						Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni, adaptacja na park oraz stworzenie ścieżki historyczno-przyrodniczej	Miasto Ostróda	3 500 000
6.	Rewaloryzacja zabytkowego cmentarza przy ulicy Czarnieckiego w Ostródzie						Rewaloryzacja zabytkowego cmentarza	Miasto Ostróda	529 470,60
7.	Rewitalizacja infrastruktury technicznej i drogowej na terenie Białych Koszar						Rewitalizacja terenów powojennych , wykonanie infrastruktury technicznej i drogowej.	Miasto Ostróda	5 014 062,77
8.	Przebudowa ulicy Grunwaldzkiej						Poprawa funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznej oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego. Poprawa dostępności do obiektów użyteczności	Powiat Ostródzki	1 130 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda

							publicznej i podniesienie atrakcyjności turystycznej miasta.		
9.	Przebudowa ulicy Czarnieckiego						Poprawa funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznej oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego. Poprawa dostępności do obiektów użyteczności publicznej i podniesienie atrakcyjności turystycznej miasta.	Powiat Ostródzki	4 730 000
10.	Rewitalizacja budynku powojowego na nowoczesne Centrum Użyteczności Publicznej przy ulicy Jana III Sobieskiego 5						Projekt ma na celu zmianę dotychczasowej funkcji zabudowy powojoskiej na społeczną. Wnioskodawca zamierza utworzyć w ww. budynku Centrum Użyteczności Publicznej. Adaptacja budynku dla celów użyteczności publicznej będzie służyła ogółowi mieszkańców powiatu ostródzkiego.	Powiat Ostródzki	8 712 105
11.	Renowacja zabytkowego budynku LO i jego otoczenia						Celem projektu jest przywrócenie obiektowi pierwotnego, historycznego wyglądu co wpłynie na stworzenie pozytywnego wizerunku szkoły i zwiększenie atrakcyjności miasta.	Powiat Ostródzki	5 463 757
	Modernizacja SOSW w Ostródzie pod kątem stworzenia lokalnego centrum edukacji, terapii, rehabilitacji i kształcenia zawodowego dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, w tym zaplecze rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych nieobjętych edukacją oraz baza współpracy z NGO zajmującymi się osobami niepełnosprawnymi. Projekt kilkuetapowy.						Stworzenie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnym optymalnych warunków do edukacji, terapii, rehabilitacji, kształcenia zawodowego oraz możliwości zabawy i wypoczynku poza czasem lekcji (aktywne spędzanie czasu wolnego). Tworzenie infrastruktury koniecznej dla zapewnienia potrzeb mieszkańców internatu- przystosowywanie obiektów do standardów. Poprawa krajobrazu miejskiego oraz wpływanie na podnoszenie atrakcyjności turystycznej- udostępnienie obiektów dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży z kraju i zagranicy.	Powiat Ostródzki	5 100 000
12.									
13.	Rozwój szkolnictwa zawodowego pod kątem						Poprawa warunków nauki młodzieży i osób dorosłych zdobywających wykształcenie w CKU oraz pracy	Powiat Ostródzki	2 000 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda

	potrzeb lokalnej przedsiębiorczości poprzez modernizację warsztatów szkolnych (praktyczna nauka zawodu – w tym kształcenie młodzieży niepełnosprawnej) przy ulicy Pieniężnego 8				nauczycieli poprzez kompleksową modernizację obiektu pod kątem jego dostosowania do nauczania praktycznej nauki zawodu oraz spełnienia standardów budowlanych dla tego typu obiektów oświatowych. Podniesienie jakości kształcenia poprzez uruchomienie nowoczesnych pracowni specjalistycznych kształcących w zawodach odpowiadających zapotrzebowaniu lokalnej przedsiębiorczości, w tym również kształceniu osób niepełnosprawnych. Stworzenie bazy dla rozwoju Młodzieżowej Przedsiębiorczości (w tym: pracownie symulacyjne, powiatowy ośrodek doradztwa zawodowego dla młodzieży szkół średnich, Klub Młodego przedsiębiorcy).		
	Rewitalizacja budynku Biblioteki Pedagogicznej w Ostródzie z adaptacją na nowoczesne centrum edukacyjno-terapeutyczne.				Modernizacja budynku i jego otoczenia: poprawa stanu technicznego przedmiotowego budynku oraz jego rewaloryzacja architektoniczno-funkcjonalna tj. ujednolicenie formy architektonicznej obiektu na bazie jego podstawowej bryły o charakterze historycznym oraz rozszerzenie układu funkcjonalno-użytkowego obiektu dla planowanych potrzeb, co przyczyni się do przywrócenia jego pierwotnej świetności i poprawy bazy materialnej dla rozwoju usług informacyjnych i rozszerzenia usług bibliotecznych o nowe działania edukacyjno-terapeutyczne.	WMBP Elbląg	3 800 000
14.	Humanizacja osiedla mieszkaniowego przy ulicy Czarnieckiego 57,61,63,65, 67A,67B				Poprawa warunków technicznych blokowisk, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	SM Jedność	5 354 942
15.	Humanizacja osiedla mieszkaniowego przy ulicy Chrobrego 2,4				Poprawa warunków technicznych blokowisk, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	SM Jedność	1 588 985
16.	Humanizacja osiedla mieszkaniowego przy ulicy Rycerskiej 1,2,3,4,6,8				Poprawa warunków technicznych blokowisk, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	SM Jedność	5 899 578
17.	Humanizacja osiedla mieszkaniowego przy ulicy Zawiszy Czarnego 1,2,3,4, 5,5A,6				Poprawa warunków technicznych blokowisk, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	SM Jedność	5 686 071
18.							

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda

19.	Humanizacja osiedla mieszkaniowego przy ulicy Poniatowskiego 2,4					Poprawa warunków technicznych blokowisk, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	SM Jedność	915 334
20.	Humanizacja osiedla mieszkaniowego przy ul. Jagielly 7,7A,7B,7C,7D oraz Czarnieckiego 55					Poprawa warunków technicznych blokowisk, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	SM Jedność	499 148
21.	Remont i modernizacja świetlicy przy ul. Chrobrego 4 z przeznaczeniem na cele społeczne, kulturalne i wychowawcze wraz z zakupem sprzętu					Poprawa warunków technicznych blokowisk, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	SM Jedność	280 200
22.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia przy ulicy 11 Listopada 6,8,9,11,13A,23,29,32, 35,41,45,49					Poprawa warunków technicznych budynków, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	WM 11-go Listopada 6,8,9,11,13A,23,29,32, 35,41,45,49	1 800 000
23.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia przy ulicy Słowackiego 9,10,14,14A,16,16A,18,18A,					Poprawa warunków technicznych budynków, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	WM Słowackiego 9,10,14,14A, 16,16A,18,18A	1 420 000
24.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia przy ulicy Kolejowej 4,6,8,8A,10					Poprawa warunków technicznych budynków, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	WM Kolejowej 4,6,8,8A,10	1 100 000
25.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia przy ulicy Gizewiusza 2,3,5,5A,6,7,9,11, 13,15,16,17,18,19,20, 22A,23A,23C,28,30,31					Poprawa warunków technicznych budynków, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	WM Gizewiusza 2,3,5,5A,6,7,9,11, 13,15,16,17,18,19,20, 21,22,22A,23A,23C,28, 30,31	11 400 000
26.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia przy ulicy Kopernika 2,3-5,4,6,7, 10,11,12,13,14,17,19					Poprawa warunków technicznych budynków, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	WM Kopernika 2,3-5, 4,6,7,10,11,12,13,14, 17,19	2 500 000
27.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia przy ulicy Jagielly 5,5A,5B,21-25,27-29,31					Poprawa warunków technicznych budynków, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie	WM Jagielly 5,5A,5B,21-25,27-29,31	1 480 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda

						negatywnych skutków społecznych		
28.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia przy ulicy Jana Pawła II 4,6,7A,10,18,20,20A, 22,24,					Poprawa warunków technicznych budynków, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	WM Jana Pawła II 4,6,7A,10,18,20,20A, 22,24,	2 400 000
29.	Rewitalizacja budynku przy ulicy Zamkowej 2					Poprawa warunków technicznych obiektu, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	WM Zamkowa 2	750 000
30.	Rewitalizacja budynku przy Placu 1000 lecia 10					Poprawa warunków technicznych obiektu, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	WM Plac 1000lecia 10	90 000
31.	Rewitalizacja budynku przy ulicy Drwęckiej 1					Poprawa warunków technicznych obiektu, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	WM Drwęckiej 1	100 000
32.	Rewitalizacja budynku przy ulicy Drwęckiej 2A					Podniesienie estetyki zabytkowej kamienicy z odnowieniem zabytkowych ornamentów	WM Drwęckiej 2A	400 000
33.	Prace związane z odwodnieniem kościoła oraz naprawa murów obronnych przylegających do ścian prezbiterium kościoła p.w. Dominika Savio					Poprawa stanu zachowania obecnego kościoła oraz zagospodarowanie pomieszczeń na cele społeczno- edukacyjne, poprawa stanu zachowania fragmentu murów miejskich przylegających do prezbiterium	Parafia Rzymsko- Katolicka p.w. Dominika Savio	1 100 000
34.	Odtworzenie historycznego kształtu budynku plebanii przy kościele p.w. św. Dominika Savio oraz przystosowanie na potrzeby działalności świetlicy środowniskowej.					Przywrócenie pierwotnego stanu budynku na podstawie zachowanych archiwalnych planów oraz poprawa warunków funkcjonowania oratorium. Zagospodarowanie nowej przestrzeni do potrzeb działalności tzw. Oratorium . Poprawa warunków nauki dla dzieci i młodzieży(ze środowisk zdegradowanych lub zagrożonych degradacją społeczną) oraz osób niepełnosprawnych. poprzez odbudowę obiektu pod kątem jego dostosowania do działalności wychowawczo- opiekunczej	Parafia Rzymsko- Katolicka p.w. Dominika Savio	2 000 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda

35.	Prace naprawcze i konserwatorskie przy fundamentach i elewacjach wraz z konserwacją zespołu zabytkowych witraży w kościele p.w. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny w Ostrórze						Poprawa stanu zachowania i estetyki zabytkowego kościoła	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny w Ostrórze	1 500 000
36.	Prace naprawcze i konserwatorskie elewacji i wnętrza kościoła wraz z konserwacją zespołu zabytkowych witraży w kościele ewangelickim w Ostrórze						Poprawa stanu zachowania zabytkowego kościoła oraz jego estetycznego wyglądu	Parafia Ewangelicko-Metodystyczna w Ostrórze	1 200 000
37.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia przy ulicy Kościuszki 1,3,5,7,9,11,11a, 11b,15,17,19,21,23,25						Poprawa warunków technicznych budynków, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	WM Kościuszki 1,3,5,7,9,11,11a, 11b,15,17,19,21,23,25	2 600 000
38.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia przy ulicy Czarnieckiego 4,8,10,16,16a,22,23,25,26,27, 31,33,35						Poprawa warunków technicznych budynków, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	WM Czarnieckiego 4,8,10,16,16a,22,23,25, 26, 27, 31,33,35	1 700 000
39.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia przy ulicy Sienkiewicza 2,7,8,8a,10,11,16,18,26						Poprawa warunków technicznych budynków, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	WM Sienkiewicza 2,7,8,8a,10,11,16,18,26	1 500 000
40.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia przy ulicy Pułaskiego 2, 2a,6						Poprawa warunków technicznych budynków, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	WM Pułaskiego 2,2a, 6	700 000
41.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia przy ulicy Mickiewicza 2,5,7,9,11,13,19, 28,34,34a						Poprawa warunków technicznych budynków, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	WM Mickiewicza 2,5,7,9,11,13,19, 28,34,34a	2 700 000
42.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia przy ulicy						Poprawa warunków technicznych budynków, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja	WM Wyszyńskiego 6,8,10,12,14,16,34	1 800 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda

	Wyszynskiego 6,8,10,12,14,16,34					starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych		
43.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia przy ulicy Stapińskiego 2,3,4,5,7,7a,9,9a, 11					Poprawa warunków technicznych budynków, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	WM Stapińskiego 2,3,4,5,7,7a,9,9a, 11	1 900 000
44.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia przy ulicy Spichrzowa 1,5a,7					Poprawa warunków technicznych budynków, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	WM Spichrzowa 1,5a,7	850 000
45.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia przy ulicy Pieniężnego 7,11,12,13,15, 15a,17,19,21,22,23					Poprawa warunków technicznych budynków, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	WM Pieniężnego 7,11,12,13,15, 15a,17,19,21,22,23	2 700 000
46.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia przy ulicy Herdera 4					Poprawa warunków technicznych obiektu, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	WM Herdera 4	150 000
47.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia przy ulicy Armii Krajowej 3					Poprawa warunków technicznych obiektu, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	WM Armii Krajowej 3	180 000
48.	Renowacja i konserwacja zabytkowego budynku przy ul. Mickiewicza 24					Rewitalizacja zabytkowego budynku, poprawa estetyki obiektu, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania	Miasto Ostróda	1 000 000
49.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia przy ulicy Olsztyńskiej 5,12,12a,13,14, 15,18,23					Poprawa warunków technicznych budynków, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania, renowacja starej tkanki urbanistycznej oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych	WM Olsztyńska 5,12, 12a,13,14, 15,18,23	1 500 000
50.	Przebudowa „starego” rynku – Placu Tysiąclecia wraz z odbudową ratusza					Odtworzenie obiektu o znacznej wartości historycznej i architektonicznej, przywrócenie przedwojennej przestrzeni urbanistycznej rynku.	PBO EKOBU	4 400 000
51.	Rewitalizacja zabytkowej willi z 1904 r.					Poprawa warunków technicznych oraz przywrócenie oryginalnej elewacji budynku, zagospodarowanie otoczenia.	„Gold-Tom” Tadeusz Bednarski	300 000
52.	Rewitalizacja części zabytkowej kamienicy w Ostródzie przy ul. Jana Pawła II 6 na pracownię projektowo -					Poprawa stanu technicznego obiektu i bezpieczeństwa osób oraz utworzenie lokalu na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej.	ProInwest Piotr Brzostek	400 000

[illegible]

Tabela 29 zawiera łączne koszty działań o charakterze przestrzennym na terenie rewitalizowanym w latach 2007-2011 wraz z podziałem na podmioty finansujące:

Tabela 33 Koszty działań przestrzennych w latach 2007-2011

Nazwa podmiotu	Wymagane nakłady w latach w PLN
Miasto Ostróda	25 949 633,37
Powiat Ostródzki	27 135 862
WMBP Elbląg	3 800 000
SM Jedność	20 224 258
WM 11 Listopada 6,8,9,11,13A,23,29,32, 35,41,45,49	1 800 000
WM Słowackiego 9,10,14,14A, 16,16A,18,18A	1 420 000
WM Kolejowej 4,6,8,8A,10	1 100 000
WM Gizewiusza 2,3,5,5A,6,7,9,11, 13,15,16,17,18,19,20, 21,22,22A,23A,23C,28, 30,31	11 400 000
WM Kopernika 2,3-5, 4,6,7,10,11,12,13,14, 17,19	2 500 000
WM Jagielly 5,5A,5B,21- 25,27-29,31	1 480 000
WM Jana Pawła II 4,6,7A,10,18,20,20A, 22,24,	2 400 000
WM Zamkowa 2	750 000
WM Plac 1000lecia 10	90 000
WM Drwęckiej 1	100 000
WM Drwęckiej 2A	400 000
Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Dominika Savio	3 100 000
Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny w Ostródzie	1 500 000
Parafia Ewangelicko- Metodystyczna w Ostródzie	1 200 000
WM Kościuszki 1,3,5,7,9,11,11a, 11b,15,17,19,21,23,25	2 600 000
WM Czarnieckiego 4,8,10,16,16a,22,23,25, 26, 27, 31,33,35	1 700 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda

WM Sienkiewicza 2,7,8,8a,10,11,16,18,26	1 500 000
WM Pułaskiego 2,2a, 6	700 000
WM Mickiewicza 2,5,7,9,11,13,19, 28,34,34a	2 700 000
WM Wyszyńskiego 6,8,10,12,14,16,34	1 800 000
WM Stapińskiego 2,3,4,5,7,7a,9,9a, 11	1 900 000
WM Spichrzowa 1,5a,7	850 000
WM Pieniężnego 7,11,12,13,15, 15a,17,19,21,22,23	2 700 000
WM Herdera 4	150 000
WM Armii Krajowej 3	180 000
WM Olsztyńska 5,12, 12a,13,14, 15,18,23	1 500 000
PBO EKOBUD	4 400 000
„Gold-Tom” Tadeusz Bednarski	300 000
ProInwest Piotr Brzostek	400 000

5.2. Plan działań gospodarczych w latach 2007-2011

Tabela 34 Wykaz planowanych działań gospodarczych w latach 2007-2011

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadań (lata)					Opis projektu	Instytucja finansująca - uczestnicząca	Łącznie nakłady w latach 2007 – 2016 w zł
		2007	2008	2009	2010	2011			
1	Warsztaty dla przedsiębiorców z zakresu pozyskiwania środków z funduszy strukturalnej						Szkolenia dla przedsiębiorców	Miasto Ostróda	100 000
2	Szkolenia dla bezrobotnych i pracodawców na potrzeby obecnej sytuacji na rynku pracy						Cykl szkoleń	Miasto Ostróda	500 000
3	Rozwój Młodzieżowej Przedsiębiorczości w ZSZ im. S.Staszica na rzecz młodzieży szkół ponadgimnazjalnych, Klub Młodego przedsiębiorcy).						Cykl szkoleń	Powiat Ostródzki	60 000
4	Szkolenia i kursy zawodowe pod kątem potrzeb lokalnej przedsiębiorczości.						Cykl szkoleń	Powiat Ostródzki	150 000
5	Aktywizacja zawodowa bezrobotnych.						Cykl szkoleń	Powiat Ostródzki	3 000 000
6	Aktywizacja zawodowa młodzieży do lat 26.						Cykl szkoleń	Powiat Ostródzki	300 000
7	Zawodowe praktyki i staże zagraniczne						Cykl szkoleń	Powiat Ostródzki	600 000

5.3. Plan działań społecznych w latach 2007-2011

Tabela 35 Wykaz planowanych działań społecznych w latach 2007-2011

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadań (lata)					Instytucja finansująca - uczestnicząca	Łącznie nakłady w latach 2007 – 2016 w zł
		2007	2008	2009	2010	2011		
1.	SALOS – ekumeniczne europejskie centrum młodzieżowe						Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej w Ostródzie	19 000 000
2.	DOMINO – Dom harcerza domem wielu możliwości						Związek Harcerstwa Polskiego, Hufiec Ostróda im. Bojowników o Polskość Warmii i Mazur	1 260 000
3.	Opracowanie nowych szlaków turystycznych dla miasta Ostródy						Miasto Ostróda	200 000
4.	Chrońmy siebie i innych						Miasto Ostróda	150 000
5.	Strefa aktywności rodzinnej						Miasto Ostróda	1 000 000
6.	Rozwój bazy i opieki paliatywnej – PZOZ W OSTRÓDZIE						Powiat Ostródzki	1 500 000
7.	Programy stypendialne dla uczniów i studentów pochodzących ze środowisk biednych i zmarginalizowanych						Powiat Ostródzki	300 000
8.	Organizacja czasu wolnego w ramach dodatkowych zajęć pozalekcyjnych i kół zainteresowań, klubów sportowych oraz w okresie ferii i wakacji w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu ostródzkiego zlokalizowanych na terenie miasta Ostródy.						Powiat Ostródzki	150 000
9.	Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej (sala gimnastyczna i boiska) pod potrzeby niepełnosprawnych dzieci i młodzieży, w tym uruchomienie w internacie schroniska młodzieżowego i hostelu dla matek z dziećmi w SOSW						Powiat Ostródzki	500 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda

10.	Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej pod potrzeby dzieci i młodzieży w ZSZ im.S.Petoffi						Powiat Ostródzki	2 000 000
11.	Uruchomienie centrum doradztwa zawodowego dla uczniów ostatnich klas gimnazjalnych i młodzieży szkół ponadgimnazjalnych przy ZSZ im.Staszica						Powiat Ostródzki	150 000
12.	Stworzenie zaplecza rehabilitacyjnego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych nieobjętych edukacją oraz uruchomienie wczesnego wspomaganie.						Powiat Ostródzki	300 000
13.	Tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miasta, szkolenia i programy profilaktyczne. KPP POLICJI						Powiat Ostródzki	300 000

5.4. Plan działań rewitalizacyjnych w latach 2012-2015

Działania przestrzenne

- Kontynuacja zadania Rewitalizacja budynku Biblioteki Pedagogicznej w Ostródzie z adaptacją na nowoczesne centrum edukacyjno-terapeutyczne.
- Kontynuacja zadania Humanizacja osiedla mieszkaniowego przy ul. Jagiełły 7,7A,7B,7C,7D oraz Czarnieckiego 55;
- Rewitalizacja osiedla przy ulicy 3-go Maja 4,6,10,12;
- Rewitalizacja osiedla przy ulicy Pieniężnego 37,38,39,43,44,45;
- Przebudowa ulic 11 Listopada i Pieniężnego;
- Przebudowa ulic Stapińskiego i Drwęckiej;
- Kontynuacja projektu Rewitalizacja budynku powojkowego na nowoczesne Centrum Użyteczności Publicznej w Ostródzie przy ulicy Jana III Sobieskiego
- Kontynuacja projektu Renowacji zabytkowego budynku LO i jego otoczenia,
- Kontynuacja projektu Modernizacji SOSW w Ostródzie,
- Kontynuacja projektu rozwój szkolnictwa zawodowego,
- Odnowienie elewacji budynku Centrum Kształcenia ustawicznego i poprawa estetyki budynku;
- Adaptacja obiektów powojkowych na cele mieszkalno-usługowe.
- Kontynuacja projektu Rewitalizacji części zabytkowej kamienicy w Ostródzie przy ul. Jana Pawła II 6 na pracownię projektowo – architektoniczną
- Rewitalizacja i poprawa estetyki przestrzeni publicznej w obszarze Starego Miasta i jego otoczenia (zagospodarowanie parków, skwerów, zielenców, montaż obiektów małej architektury (plac zabaw, siłownia plenerowa, ławki, kosze na śmieci), modernizacja i budowa ciągów pieszych oraz modernizacja i rozbudowa oświetlenia miejskiego typu led).

Działania gospodarcze

- Inkubator przedsiębiorczości - szansą dla miasta;
- Rewitalizacja i zagospodarowanie nadbrzeża jeziora Sajmino dla potrzeb MŚP;
- Kontynuacja projektu Rozwój Młodzieżowej Przedsiębiorczości w ZSZ im. S.Staszica na rzecz młodzieży szkół ponadgimnazjalnych, Klub Młodego przedsiębiorcy);
- Kontynuacja projektu Szkolenia i kursy zawodowe pod kątem potrzeb lokalnej przedsiębiorczości;
- Kontynuacja projektu Aktywizacja zawodowa bezrobotnych;
- Kontynuacja projektu Aktywizacja zawodowa młodzieży do lat 26;

- Kontynuacja projektu Zawodowe praktyki i staże zagraniczne.

Działania społeczne

- Szkolenia z zakresu pierwszej pomocy;
- Cykl spotkań o historii miasta Ostróda;
- Stworzenie systemu bezpieczna Ostróda – współpraca pomiędzy strażą miejską, policją, taksówkarzami i mieszkańcami miasta;
- Kontynuacja projektu Rozwój bazy i opieki paliatywnej – PZOZ W OSTRÓDZIE;
- Kontynuacja projektu Programy stypendialne dla uczniów i studentów pochodzących ze środowisk biednych i marginalizowanych;
- Kontynuacja projektu Organizacja czasu wolnego w ramach dodatkowych zajęć pozalekcyjnych i kół zainteresowań, klubów sportowych oraz w okresie ferii i wakacji w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu ostródzkiego zlokalizowanych na terenie miasta Ostródy;
- Kontynuacja projektu Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej (sala gimnastyczna i boiska) pod potrzeby niepełnosprawnych dzieci i młodzieży, w tym uruchomienie w internacie schroniska młodzieżowego i hostelu dla matek z dziećmi w SOSW;
- Kontynuacja projektu Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej pod potrzeby dzieci i młodzieży w ZSZ im.S.Petofii;
- Kontynuacja projektu Uruchomienie centrum doradztwa zawodowego dla uczniów ostatnich klas gimnazjum i młodzieży szkół ponadgimnazjalnych przy ZSZ im. Staszica;
- Kontynuacja projektu Stworzenie zaplecza rehabilitacyjnego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych nieobjętych edukacją oraz uruchomienie wczesnego wspomagania;
- Kontynuacja projektu Tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miasta, szkolenia i programy profilaktyczne. KPP Policji.

5.5. Plan działań rewitalizacyjnych w latach 2016-2020

Działania przestrzenne

- Rewitalizacja osiedla przy ulicy Jaracza 5,7,9,14,14B,16,23,25,29,31;
- Rewitalizacja osiedla przy ulicy Grunwaldzkiej 1,16,19B,19E,19C,19D,20,22,23, 23B,24,30-32,37,42,44,46,48,62,66,68,70,72;
- Rewitalizacja osiedla przy ulicy Olsztyńskiej 30,36,37, 47,51,53.

Działania gospodarcze

- Kontynuacja projektu Rozwój Młodzieżowej Przedsiębiorczości w ZSZ im. S.Staszica na rzecz młodzieży szkół ponadgimnazjalnych, Klub Młodego przedsiębiorcy);
- Kontynuacja projektu Szkolenia i kursy zawodowe pod kątem potrzeb lokalnej przedsiębiorczości;
- Kontynuacja projektu Aktywizacja zawodowa bezrobotnych;
- Kontynuacja projektu Aktywizacja zawodowa młodzieży do lat 26;
- Kontynuacja projektu Zawodowe praktyki i staże zagraniczne.

Działania społeczne

- Kontynuacja projektu Rozwój bazy i opieki paliatywnej – PZOZ W OSTRÓDZIE;
- Kontynuacja projektu Programy stypendialne dla uczniów i studentów pochodzących ze środowisk biednych i marginalizowanych;
- Kontynuacja projektu Organizacja czasu wolnego w ramach dodatkowych zajęć pozalekcyjnych i kół zainteresowań, klubów sportowych oraz w okresie ferii i wakacji w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu ostródzkiego zlokalizowanych na terenie miasta Ostródy;
- Kontynuacja projektu Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej (sala gimnastyczna i boiska) pod potrzeby niepełnosprawnych dzieci i młodzieży, w tym uruchomienie w internacie schroniska młodzieżowego i hostelu dla matek z dziećmi w SOSW;
- Kontynuacja projektu Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej pod potrzeby dzieci i młodzieży w ZSZ im.S.Petofii;
- Kontynuacja projektu Uruchomienie centrum doradztwa zawodowego dla uczniów ostatnich klas gimnazjum i młodzieży szkół ponadgimnazjalnych przy ZSZ im. Staszica;
- Kontynuacja projektu Stworzenie zaplecza rehabilitacyjnego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych nieobjętych edukacją oraz uruchomienie wczesnego wspomaganie;
- Kontynuacja projektu Tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miasta, szkolenia i programy profilaktyczne. KPP Policji.

5.6. Zadania komplementarne z programem rewitalizacji

2007-2011:

- Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w rejonie nadbrzeża jeziora Drwęckiego – etap II
- Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w rejonie nadbrzeża jeziora Drwęckiego – etap III
- Budowa jednostki ratowniczo-gaśniczej wraz z centrum ratownictwa wodnego w Ostródzie i jego wyposażenie w specjalistyczny sprzęt;
- Rozbudowa i modernizacja szpitala powiatowego w Ostródzie – projekt wieloetapowy.

2012-2015:

- Kontynuacja projektów modernizacji obiektów szpitala powiatowego.

VI. Plan finansowy realizacji rewitalizacji na lata 2007-2020

Źródłami finansowania zadań objętych lokalnym programem rewitalizacji będą:

- środki własne budżetu Miasta;
- środki Powiatu Ostródzkiego;
- środki wspólnot mieszkaniowych budynków objętych programem rewitalizacji;
- środki Spółdzielni Mieszkaniowych w Ostródzie;
- środki z budżetu państwa;
- fundusze strukturalne Unii Europejskiej;
- partnerstwo publiczno-prywatne;
- kredyty, poręczenia.

Wykorzystanie kapitału prywatnego do finansowania usług publicznych jest już stosowane w całej Europie. W Polsce partnerstwo publiczno – prywatne wprowadziła uchwalona przez Sejm 28 lipca 2005 roku Ustawa o partnerstwie publiczno-prywatnym (ppp).

Partnerstwo publiczno-prywatne, w rozumieniu ustawy, to oparta na umowie o partnerstwie publiczno-prywatnym współpraca podmiotu publicznego i partnera prywatnego, służąca realizacji zadania publicznego. (Art. 2 ust. 2 ppp).

Strony umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym:

Partner prywatny to następujące podmioty:

- przedsiębiorca w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej;
- organizacja pozarządowa;
- kościół lub inny związek wyznaniowy;
- podmiot zagraniczny, jeżeli jest przedsiębiorcą w rozumieniu prawa kraju rejestracji i spełnia warunki do wykonywania w Rzeczypospolitej Polskiej działalności gospodarczej.

Podmiot publiczny to następujące podmioty:

- organy administracji rządowej;
- jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki;
- fundusze celowe;
- państwowe szkoły wyższe;
- jednostki badawczo-rozwojowe;
- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej;
- państwowe lub samorządowe instytucje kultury;
- Polska Akademia Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne;
- państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek handlowych.

W tabeli 24 przedstawieni są wszyscy beneficjenci, w podokresie 2007-2011 wraz z rozbiem kosztów finansowania realizacji projektu, zgodnie z obowiązującym układem procentowym:

- Beneficjent (15% kosztów inwestycji)
- Budżet kraju (10%)
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (75%)

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda

Tabela 32 Zestawienie kosztów realizacji zadań przestrzennych w latach 2007-2011 z uwzględnieniem dotacji z funduszy strukturalnych i budżetu kraju

	Nazwa podmiotu finansującego	Łącznie
		2007-2011
Zadania realizowane przez Miasto Ostróda	Beneficjent (15%)	3 892 445,01
	Budżet kraju (10%)	2 594 963,34
	EFRR (75%)	19 462 225,02
	Razem	25 949 633,37
Zadania realizowane przez WMBP Elbląg	Beneficjent (15%)	345 000,00
	Budżet kraju (10%)	230 000,00
	EFRR (75%)	1 725 000,00
	Razem	2 300 000,00
Zadania realizowane przez SM Jedność	Beneficjent (15%)	3 036 638,70
	Budżet kraju (10%)	2 024 425,80
	EFRR (75%)	15 183 193,50
	Razem	19 444 910,00
Zadania realizowane przez WM 11 Listopada	Beneficjent (15%)	270 000,00
	Budżet kraju (10%)	180 000,00
	EFRR (75%)	1 350 000,00
	Razem	1 800 000,00
Zadania realizowane przez WM Słowackiego	Beneficjent (15%)	213 000,00
	Budżet kraju (10%)	142 000,00
	EFRR (75%)	1 065 000,00
	Razem	1 420 000,00
Zadania realizowane przez WM Kolejowej	Beneficjent (15%)	75 000,00
	Budżet kraju (10%)	50 000,00
	EFRR (75%)	375 000,00
	Razem	500 000,00
Zadania realizowane przez WM Gizewiusza	Beneficjent (15%)	1 710 000,00
	Budżet kraju (10%)	1 140 000,00
	EFRR (75%)	8 550 000,00
	Razem	11 400 000,00

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda

Zadania realizowane przez WM Kopernika	Beneficjent (15%)	375 000,00
	Budżet kraju (10%)	250 000,00
	EFRR (75%)	1 875 000,00
	Razem	2 500 000,00
Zadania realizowane przez WM Jagielly	Beneficjent (15%)	222 000,00
	Budżet kraju (10%)	148 000,00
	EFRR (75%)	1 110 000,00
	Razem	1 480 000,00
Zadania realizowane przez WM Jana Pawła II	Beneficjent (15%)	360 000,00
	Budżet kraju (10%)	240 000,00
	EFRR (75%)	1 800 000,00
	Razem	2 400 000,00
Zadania realizowane przez WM Zamkowa 2	Beneficjent (15%)	112 500,00
	Budżet kraju (10%)	75 000,00
	EFRR (75%)	562 500,00
	Razem	750 000,00
Zadania realizowane przez WM Plac 1000lecia 10	Beneficjent (15%)	13 500,00
	Budżet kraju (10%)	9 000,00
	EFRR (75%)	67 500,00
	Razem	90 000,00
Zadania realizowane przez WM Drwęckiej 1	Beneficjent (15%)	15 000,00
	Budżet kraju (10%)	10 000,00
	EFRR (75%)	75 000,00
	Razem	100 000,00
Zadania realizowane przez WM Drwęckiej 2A	Beneficjent (15%)	60 000,00
	Budżet kraju (10%)	40 000,00
	EFRR (75%)	300 000,00
	Razem	400 000,00
Zadania realizowane przez Parafię Dominika Savio	Beneficjent (15%)	465 000,00
	Budżet kraju (10%)	310 000,00
	EFRR (75%)	2 325 000
	Razem	3 100 000,00
Zadania realizowane przez Parafię najświętszej Marii Panny	Beneficjent (15%)	225 000,00
	Budżet kraju (10%)	150 000,00

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda

	EFRR (75%)	1 125 000,00
	Razem	1 500 000,00
Zadania realizowane przez Parafię Ewangelicko-Metodystyczną	Beneficjent (15%)	180 000,00
	Budżet kraju (10%)	120 000,00
	EFRR (75%)	900 000,00
	Razem	1 200 000,00
Zadania realizowane przez Powiat Ostródzki	Beneficjent (15%)	4 070 379,30
	Budżet kraju (10%)	2 713 586,20
	EFRR (75%)	20 351 896,50
	Razem	27 135 862
Zadania realizowane przez WM Kościuszki 1,3,5,7,9,11,11a, 11b,15,17,19,21,23,25	Beneficjent (15%)	390 000,00
	Budżet kraju (10%)	260 000,00
	EFRR (75%)	1 950 000,00
	Razem	2 600 000,00
Zadania realizowane przez WM Czarnieckiego 4,8,10,16,16a,22,23,25, 26, 27, 31,33,35	Beneficjent (15%)	255 000,00
	Budżet kraju (10%)	170 000,00
	EFRR (75%)	1 275 000,00
	Razem	1 700 000,00
Zadania realizowane przez WM Sienkiewicza 2,7,8,8a,10,11,16,18,26	Beneficjent (15%)	225 000,00
	Budżet kraju (10%)	150 000,00
	EFRR (75%)	1 125 000,00
	Razem	1 500 000,00
Zadania realizowane przez WM Pułaskiego 2,2a, 6	Beneficjent (15%)	105 000,00
	Budżet kraju (10%)	70 000,00
	EFRR (75%)	525 000,00
	Razem	700 000,00
Zadania realizowane przez WM Mickiewicza 2,5,7,9,11,13,19, 28,34,34a	Beneficjent (15%)	405 000,00
	Budżet kraju (10%)	270 000,00
	EFRR (75%)	2 025 000,00
	Razem	2 700 000,00
Zadania realizowane przez WM Wyszyńskiego 6,8,10,12,14,16,34	Beneficjent (15%)	270 000,00
	Budżet kraju (10%)	180 000,00
	EFRR (75%)	1 350 000,00
	Razem	1 800 000,00

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda

Zadania realizowane przez WM Stapińskiego 2,3,4,5,7,7a,9a, 11	Beneficjent (15%)	285 000,00
	Budżet kraju (10%)	190 000,00
	EFRR (75%)	1 425 000,00
	Razem	1 900 000,00
Zadania realizowane przez WM Spichrzowa 1,5a,7	Beneficjent (15%)	127 500,00
	Budżet kraju (10%)	85 000,00
	EFRR (75%)	637 500,00
	Razem	850 000,00
Zadania realizowane przez WM Pieniężnego 7,11,12,13,15, 15a,17,19,21,22,23	Beneficjent (15%)	405 000,00
	Budżet kraju (10%)	270 000,00
	EFRR (75%)	2 025 000,00
	Razem	2 700 000,00
Zadania realizowane przez WM Herdera 4	Beneficjent (15%)	22 500,00
	Budżet kraju (10%)	15 000,00
	EFRR (75%)	112 500,00
	Razem	150 000,00
Zadania realizowane przez WM Armii Krajowej 3	Beneficjent (15%)	27 000,00
	Budżet kraju (10%)	18 000,00
	EFRR (75%)	135 000,00
	Razem	180 000,00
Zadania realizowane przez WM Olsztyńska 5,12, 12a,13,14, 15,18,23	Beneficjent (15%)	225 000,00
	Budżet kraju (10%)	150 000,00
	EFRR (75%)	1 125 000,00
	Razem	1 500 000,00
Zadania realizowane przez PBO EKOBU	Beneficjent (50%)	2 200 000,00
	Budżet kraju (0%)	0,00
	EFRR (50%)	2 200 000,00
	Razem	4 400 000,00
Zadania realizowane przez Gold-Tom” Tadeusz Bednarski	Beneficjent (50%)	150 000,00
	Budżet kraju (0%)	0,00
	EFRR (50%)	150 000,00
	Razem	300 000,00
Zadania realizowane przez ProInwest Piotr Brzostek	Beneficjent (50%)	200 000,00
	Budżet kraju (0%)	0,00

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda

	EFRR (50%)	200 000,00
	Razem	400 000,00

VII. System wdrażania - wybór prawnej formy zarządzającego programem

Warunkiem obowiązywania Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta Ostróda jako aktu prawa funkcjonującego w Ostródzie jest jego przyjęcie do realizacji na mocy Uchwały Rady Miejskiej w Ostródzie. Akt ten wskaże wolę Rady Miejskiej do zharmonizowanego jego rozwoju na zasadach określonych w Programie LPR. Ważnym elementem decydującym o skuteczności realizacji założeń i celów każdego dokumentu planistycznego jest skuteczny i przemyślany system jego wdrażania.

Zadania przewidziane do realizacji w okresie 2007-2020 będą koordynowane i zarządzane przez Zespół Zadaniowy ds. Rewitalizacji, który został powołany Zarządzeniem nr 118/2007 Burmistrza Miasta Ostróda z dnia 24 sierpnia 2007 roku. W skład Zespołu Zadaniowego wchodzi zarówno kierownicy wydziałów Urzędu Miasta, pracownicy Urzędu Miasta, a także przedstawiciele:

- Radni Rady Miejskiej w Ostródzie;
- Przedstawiciele jednostek budżetowych Gminy Miejskiej Ostróda;
- Przedstawiciele Gminy Ostróda;
- Przedstawiciele Starostwa Powiatowego w Ostródzie;
- Przedstawiciele Fundacji i Organizacji Pozarządowych;
- Muzeum w Ostródzie;
- Służb konserwatorskich województwa warmińsko-mazurskiego.

VIII. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda stanowi dokument otwarty, ponadkadencyjny, określający cele i programy działań na kilkanaście lat. Poddawany będzie systematycznej, okresowej analizie i ocenie oraz w razie potrzeby aktualizowany w zakresie dostosowania się do zmieniających się uwarunkowań.

Monitorowanie jest procesem systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych. Dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów inwestycyjnych oraz programów jak i sposobie i prawidłowości wykorzystania udzielonej pomocy finansowej.

Monitorowanie dotyczyć będzie przede wszystkim kontroli realizacji projektów inwestycyjnych oraz osiągania planowanych wskaźników produktów i rezultatów dla poszczególnych inwestycji.

Monitoring prowadzony będzie w zakresie **rzeczowym i finansowym**.

Monitoring rzeczowy obejmował będzie dane obrazujące postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwienie oceny jego wykonania w odniesieniu do celów ustalonych w LPR i będzie prowadzony w trzech kategoriach:

- wskaźniki produktu,
- wskaźniki rezultatu.

Proponowane wskaźniki monitoringu:

WSKAŹNIKI PRODUKTU	jedn. miary	charakter wskaźnika
Długość wybudowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją	km	infrastrukturalny
Długość zmodernizowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją	km	infrastrukturalny
Powierzchnia wybudowanej infrastruktury drogowej (światła,	m ²	infrastrukturalny

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda

przejścia) i okołodrogowej (np. przystanki)		
Powierzchnia zmodernizowanej infrastruktury drogowej	m ²	infrastrukturalny
Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury drogowej	szt.	infrastrukturalny
Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej	szt.	infrastrukturalny
Długość wybudowanej sieci wodociągowej	km	infrastrukturalny
Długość wyremontowanej sieci wodociągowej	km	infrastrukturalny
Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej	km	infrastrukturalny
Długość wyremontowanej sieci kanalizacyjnej	km	infrastrukturalny
Liczba budynków poddanych modernizacji	szt.	infrastrukturalny
Powierzchnia budynków poddanych modernizacji	m ²	infrastrukturalny
Liczba nowych budynków mieszkalnych	szt.	infrastrukturalny
Powierzchnia nowych budynków mieszkalnych	m ²	infrastrukturalny
Powierzchnia budynków powojсковych poddanych przebudowie/remontowi	m ²	infrastrukturalny
Liczba budynków powojсковych poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej	szt.	infrastrukturalny
Powierzchnia usługowa	m ²	gospodarczy
Liczba budynków zmodernizowanych na potrzeby działalności gospodarczej	szt.	gospodarczy
Powierzchnia budynków zmodernizowanych na potrzeby działalności gospodarczej	m ²	gospodarczy
Powierzchnia budynków zmodernizowanych /wyremontowanych/odrestaurowanych na cele edukacyjne	m ²	społeczny
Powierzchnia budynków zmodernizowanych /wyremontowanych/odrestaurowanych na cele społeczne	m ²	społeczny
Powierzchnia budynków na cele zmodernizowanych /wyremontowanych/odrestaurowanych kulturalne	m ²	społeczny
Liczba zmodernizowanych obiektów pod kątem likwidacji barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych		społeczny
Powierzchnia zmodernizowanych obiektów infrastruktury kulturalnej	m ²	społeczny
Powierzchnia nowych obiektów infrastruktury kulturalnej	m ²	społeczny
Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury kulturalnej	szt.	społeczny
Liczba miejsc o charakterze kulturalnym-rekreacyjno-turystycznym (galerie, punkty gastronomiczne, puby, itp.)	szt.	społeczny
Powierzchnia odrestaurowanych obiektów dziedzictwa kulturowego	m ²	mieszany
Ilość odrestaurowanych obiektów dziedzictwa kulturowego	szt.	mieszany
Powierzchnia obiektów zrewitalizowanych	m ²	mieszany
Liczba obiektów zrewitalizowanych	szt.	mieszany

WSKAŹNIKI REZULTATÓW	jedn. miary	charakter wskaźnika
Liczba lokali użytkowych przyłączonych do sieci kanalizacyjnej/wodociągowej	szt.	infrastrukturalny
Liczba miejsc parkingowych	szt.	infrastrukturalny
Liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie zrewitalizowanym	szt.	infrastrukturalny
Powierzchnia zrehabilitowanych terenów powojсковych	m ²	infrastrukturalny
Powierzchnia zabudowanych/zrehabilitowanych pustych przestrzeni publicznych	m ²	infrastrukturalny
Powierzchnia terenów które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów	m ²	infrastrukturalny
Liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych	szt.	gospodarczy
Liczba nowo utworzonych podmiotów gospodarczych	%	gospodarczy
Liczba zlikwidowanych podmiotów gospodarczych	szt.	gospodarczy
Powierzchnia usługowa powstała w wyniku rewitalizacji	m ²	gospodarczy
Powierzchnia produkcyjna	m ²	gospodarczy

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda

Struktura podmiotów gospodarczych na terenie rewitalizowanym	%	gospodarczy
Liczba osób mieszkających w budynkach, poddanych renowacji	osoby	mieszany
Powierzchnia terenów powojennych które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów	m2	mieszany
Liczba przedsiębiorstw korzystających z ofert skierowanych do przedsiębiorczości	szt.	mieszany
Liczba przeszkolonych bezrobotnych	szt.	mieszany
Liczba nowych miejsc pracy na terenie zrewitalizowanym	szt.	mieszany
Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury kulturalnej	szt.	mieszany
Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury turystycznej	szt.	mieszany
Liczba zlikwidowanych miejsc pracy na terenie zrewitalizowanym	szt.	społeczny
Liczba dzieci i młodzieży korzystających ze zmodernizowanej /stworzonej bazy edukacyjnej	szt.	społeczny
Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki	szt.	społeczny
Powierzchnia terenów które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów	m2	społeczny
Liczba przestępstw w mieście	szt.	społeczny
Wskaźnik wykrywalności przestępstw	Procent	społeczny
Liczba niepełnosprawnych korzystających z budynków kultury	osoby	społeczny

Monitoring finansowy obejmował będzie dane realizacji projektów będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na nie środków finansowych.

Ocena programów (projektów i zadań inwestycyjnych), przebiegać powinna według trzech aspektów odnoszących się do trzech stanów procesów realizowanych w praktyce:

- ex-ante - ocena poprzedzająca realizację procesu, nazywana oceną prospektywną, polega na sprawdzeniu poprawności ustalenia struktury operacyjnej procesu wykonawczego i struktury organizacyjnej, w której proces ten ma być realizowany;
- mid-term - Ocena bieżąca, sprawowana w czasie realizacji procesu, polega na śledzeniu przebiegu procesu realizowanego w podsystemie wykonawczym, z punktu widzenia jego zgodności z założoną strukturą operacyjną oraz sprawdzaniu zgodności osiągniętych rezultatów pod względem ilościowym, jakościowym i czasowym z celami zdekomponowanymi na zadania;

- ex-post Przeprowadzona po zakończeniu działania objętego programem ocena retrospektywna, polega na konfrontacji osiągniętych rezultatów z założonymi celami. Stanowi ona podstawę oceny sprawności realizacji oraz trafności przyjętych wzorców działań.

Do monitorowania oceny realizacji programu i jego aktualizacji, służyć będzie system współpracy pomiędzy podmiotami programu oraz osiągane wskaźniki produktów, rezultatów i oddziaływania. Na system okresowej analizy, monitorowania i aktualizacji składają się:

- Zespół Zadaniowy ds. Rewitalizacji;
- Partnerzy:
 - partnerzy indywidualni i radni jako reprezentanci ogółu mieszkańców miasta,
 - mieszkańcy miasta,
 - przedsiębiorcy,
 - bankowcy,
 - organizacje pozarządowe,
 - partnerzy instytucjonalni,
 - inni partnerzy.

Plan działań dla przebiegu procesu rewitalizacji i informacje o jego realizacji:

- przebieg i kolejność realizacji poszczególnych zadań w określonych przedziałach czasowych
- informacje o realizacji działań i zadań

Określony sposób oceny przebiegu realizacji procesu rewitalizacji

- analiza osiągniętych w danym okresie wskaźników podczas:
 - a) spotkań zespołu koordynacyjnego – nie rzadziej niż raz na pół roku
 - b) spotkań zespołu koordynacyjnego z partnerami, według określonego harmonogramu.

Integracja społeczeństwa

Zasadniczym celem integracji społecznej jest zapewnienie wyczerpującej i zrozumiałej informacji oraz takich dróg jej obiegu, żeby uzyskać partycypację społeczności lokalnej w procesie rewitalizacji, jej aktywny udział w programowaniu, decyzjach oraz odpowiedzialności i finansowaniu.

Komunikacja społeczna ma:

- zapewnić partnerom programu dostęp do informacji na temat celów i problemów rewitalizacji;
- pobudzić ich do wdrażania własnych opinii;
- nawiązać porozumienie pomiędzy partnerami procesu rewitalizacji, a zespołem koordynacyjnym.

Podstawą partycypacji jest informacja, wymieniana pomiędzy partnerami, a zespołem koordynacyjnym w procesie komunikacji społecznej, zorganizowanej w sprawny system.

Informowanie w procesie komunikacji społecznej ma wyjaśnić mieszkańcom korzyści płynące z procesu rewitalizacji, w zamian za tymczasowe zakłócenie normalnego rytmu życia i określony wysiłek, także finansowy.

Na system komunikacji społecznej składają się:

- Podmiot inicjujący proces komunikowania się - zespół koordynacyjny
- Podmiot odbierający informacje - partnerzy indywidualni i zbiorowi
- Określone informacje:
 - wiadomości zaznajamiające oraz o specyficznym tzw. pedagogicznym charakterze, wyjaśniające zagadnienie rewitalizacji i potrzebę realizacji programu;
 - wiadomości z bieżącej realizacji programu;
 - wnioski z monitorowania, oceny i aktualizacji.

- Określony sposób komunikowania się:
 - środki komunikacji społecznej bezpośredniej, takie jak kontakty i spotkania burmistrza Miasta Ostróda (zespół koordynacyjny) z mieszkańcami, a także kontakty i spotkania mieszkańców z urzędnikami podczas załatwiania spraw.
 - środki komunikacji społecznej pośredniej, m.in.: relacje dziennikarzy, prasy, radia, telewizji (informacja prasowa, konferencje, wywiady); ulotki, biuletyny, informatory, wydawnictwa, ogłoszenia; strona internetowa).
- System wykorzystywać może:
 - dokumentację (uchwały Rady Miejskiej w Ostróda, zarządzenia i decyzje Burmistrza Miasta Ostróda, ustalenia zespołu koordynacyjnego);
 - wywiad (bieżące informacje o sytuacji);
 - badania sondażowe (wywiad kwestionariuszowy, wywiad telefoniczny, ankieta wypełniana przez respondenta).

Celem działań związanych z promocją programu jest dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców:

- beneficjentów projektów/mieszkańców gminy,
- środowiska przedsiębiorców,
- organizacji pozarządowych,
- partnerów społecznych.

Sprawność i efektywność działania systemu komunikacji społecznej zależy z jednej strony od zaangażowania, umiejętności, sposobu pozyskiwania, analizowania i oceny informacji od mieszkańców, a z drugiej strony od umiejętności doboru form i środków przekazywania informacji.

SPIS TABEL

Tabela 1 Obiekty i zespoły obiektów wpisane do rejestru zabytków nieruchomych.....	24
Tabela 2 Obiekty wpisane do rejestru zabytków ruchomych	32
Tabela 3 Podmioty Gospodarki Narodowej zarejestrowane w systemie REGON.	50
Tabela 4 Struktura podmiotów gospodarczych w Ostródzie wg form własności	50
Tabela 5 Przyrost naturalny i saldo migracyjne w Ostródzie w roku 2005	52
Tabela 6 Struktura ludności Ostródy wg wieku w roku 2006	53
Tabela 7 Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostródzie w roku 2005 i 2006.....	54
Tabela 8 Zasoby mieszkaniowe zamieszkane w 2006 r. w Ostródzie	55
Tabela 9 Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2005/2006	55
Tabela 10 Biblioteki publiczne w 2005 r.	56
Tabela 11 Wybrane placówki służby zdrowia w 2004 r.	56
Tabela 12 Zasoby mieszkaniowe na obszarze powiatu Ostródzkiego 2006 r.....	65
Tabela 13 Mieszkania oddane do użytku na terenie powiatu Ostródzkiego 2006 r.....	65
Tabela 14 Struktura zasobu mieszkaniowego Gminy.	66
Tabela 15 Wyposażenie budynków w WC.	67
Tabela 16 Wyposażenie budynków w gaz	67
Tabela 17 Dostęp budynków do ciepłej wody	68
Tabela 18 Sposób ogrzewania.....	68
Tabela 19 Wyposażenie budynków w łazienki	69
Tabela 20 Sytuacja demograficzna analizowanych miast w 2006 r.....	70
Tabela 21 Sytuacja mieszkaniowa analizowanych miast w 2006 r.	71
Tabela 22 Szpitale w 2003 r.	71
Tabela 23 Zakłady opieki zdrowotnej w 2006 r.....	72
Tabela 24 Apteki w 2006 r.	72
Tabela 25 Infrastruktura komunalna	73
Tabela 26 Budżety analizowanych miast w 2000 i 2006 r.....	73
Tabela 27 Zestawienie danych statystycznych – opracowanie własne.	76
Tabela 28 Kryteria spośród zawartych w art.47 ust.1 Rozporządzenia 1828/2006 będące podstawą delimitacji obszaru 1	99
Tabela 29 Kryteria spośród zawartych w art.47 ust.1 Rozporządzenia 1828/2006 będące podstawą delimitacji obszaru 2	103
Tabela 30 Kryteria spośród zawartych w art.47 ust.1 Rozporządzenia 1828/2006 będące podstawą delimitacji obszaru 4	110
Tabela 31 Kryteria będące podstawą delimitacji obszaru 5	115
Tabela 32 Wykaz planowanych działań przestrzennych w latach 2007-2011	122
Tabela 33 Koszty działań przestrzennych w latach 2007-2011	130
Tabela 34 Wykaz planowanych działań gospodarczych w latach 2007-2011	132
Tabela 35 Wykaz planowanych działań społecznych w latach 2007-2011	133
Tabela 32 Zestawienie kosztów realizacji zadań przestrzennych w latach 2007-2011 z uwzględnieniem dotacji z funduszy strukturalnych i budżetu kraju	141

Załącznik nr 1 – wskaźniki dla poszczególnych kryteriów

Kryteria spośród zawartych w art.47 ust.1 Rozporządzenia 1828/2006 będące podstawą delimitacji obszaru 1

Kryterium	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń
Wskaźnik	Liczba korzystających z zasiłków pomoc społecznej na 1000 mieszkańców obszaru	Liczba zarejestrowanych czynnych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców obszaru	Liczba przestępstw i wykroczeń stwierdzonych (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi na 1000 mieszkańców obszaru
Źródło danych wyznaczenia średniej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Ewidencja działalności gospodarczej	Powiatowa Komenda Policji
Miasto Ostróda	193	42,49	22,41
Wartość dla obszaru rewitalizowanego	646	39, 43	42,76
	odchylenie powyżej wartości referencyjnej	odchylenie poniżej wartości referencyjnej	odchylenie powyżej wartości referencyjnej
	+ 234 pp	-7,20 pp	+90,8 pp

Kryteria będące podstawą delimitacji obszaru 2

Kryterium	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Niekorzystne trendy demograficzne	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń	Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego
Wskaźnik	Liczba korzystających z zasiłków pomoc społecznej na 1000 mieszkańców obszaru	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 1000 mieszkańców obszaru	Liczba przestępstw i wykroczeń stwierdzonych (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi na 1000 mieszkańców obszaru	Średnia cena m2 mieszkań oferowanych na rynku wtórnym
Źródło danych wyznaczenia średniej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Ewidencja ludności (Urząd Miasta Ostródy)	Powiatowa Komenda Policji	Oferty firm pośrednictwa nieruchomości
Miasto Ostróda	193	146,99	22,41	3 555,37

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda

Wartość dla obszaru rewitalizowanego	397	210,29	31,88	3045,32
	odchylenie powyżej wartości referencyjnej	odchylenie powyżej wartości referencyjnej	odchylenie powyżej wartości referencyjnej	odchylenie poniżej wartości referencyjnej
	+ 105 pp	+43,06 pp	+42,25 pp	-14,34 pp

Kryteria będące podstawą delimitacji obszaru 4

Kryterium	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Niekorzystne trendy demograficzne	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń	Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego
Wskaźnik	Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 1000 mieszkańców obszaru	Liczba przestępstw i wykroczeń stwierdzonych (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi na 1000 mieszkańców obszaru	Średnia cena m2 mieszkań oferowanych na rynku wtórnym
Źródło danych wyznaczenia średniej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Ewidencja ludności (Urząd Miasta Ostródy)	Powiatowa Komenda Policji	Oferty firm pośrednictwa nieruchomości
Miasto Ostróda	193	146,99	22,41	3 555,37
Wartość dla obszaru rewitalizowanego	504	196,73	55,84	3358,20
	odchylenie powyżej wartości referencyjnej	odchylenie powyżej wartości referencyjnej	odchylenie powyżej wartości referencyjnej	odchylenie poniżej wartości referencyjnej
	+ 161 pp	+33,83 pp	+149,17 pp	- 5,54 pp.

Kryteria będące podstawą delimitacji obszaru 5

Kryterium	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego	Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej
Wskaźnik	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989/do ogólnej liczby budynków (%)	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób
Źródło danych wyznaczenia średniej	dane za 2006 (RSW)	Dane za 2002 (NSP)	dane za 2006 (RSW)

POLSKA	74	84,8	9,5
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	108	89,1	7,8
Wartość dla obszarów objętych wsparciem	229	94,4	3,03
	odchylenie powyżej wartości referencyjnej	odchylenie powyżej wartości referencyjnej	odchylenie poniżej wartości referencyjnej
	+112 pp	+ 5 pp	- 61,15 pp
Definicja wskaźnika	Osoby, które zgodnie z ustawą z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (DZ. U. Nr 64, poz. 593, z późn. z m.) są uprawnione do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej	Ilość budynków Mieszkalnych powstałych Przed rokiem 1989 w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych	Ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Źródła danych dla beneficjenta	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Badania własne	Urząd Statystyczny/ dane Ewidencji Działalności Gospodarczej

Załącznik nr 2 – uchwała Rady Miasta o przystąpieniu do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Uchwała Nr XXVII/205/2004

Rady Miejskiej w Ostródzie z
dnia 21 lipca 2004 roku

w sprawie: przystąpienia do sporządzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla
obszarów i obiektów powojkowych w Ostródzie

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie
gminnym (t.j.Dz.U. z 2001r. Nr 142, póź. 1591 ze zm.) Rada Miejska w
Ostródzie uchwala, co następuje:

§ 1. Przystępuje się do sporządzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla
obszarów i obiektów powojkowych w Ostródzie.

§ 2 Lokalny Program Rewitalizacji dla terenu „ Białych Koszar „ w Ostródzie
nie może być sprzeczny z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego.

§ 3 Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Ostróda.

§ 4 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Stanisław Bielński

Załącznik nr 3 – powołanie zespołu zadaniowego

ZARZĄDZENIE NR 118/2007

BURMISTRZA MIASTA OSTRÓDY

z dnia 24 sierpnia 2007r.

w sprawie powołania Zespołu Zadaniowego ds. Rewitalizacji

Na podstawie art.33 ust.1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§1.

Powołuje się Zespół Zadaniowy ds. Rewitalizacji.

1. W skład Zespołu powołuje się następujące osoby:

- a) Inspektor Biura Rozwoju Lokalnego- Ewa Breńska- przewodnicząca zespołu
- b) Naczelnik Wydziału Organizacyjnego – Cezary Wawrzyński
- c) Kierownik Biura Oświaty, Kultury i Rekreacji – Bożena Ratajczyk
- d) Inspektor Wydziału Inwestycji i Gospodarki Komunalnej – Mariusz Kaliszewski
- e) Inspektor Wydziału Inwestycji i Gospodarki Komunalnej- Beata Janowiak
- f) Audytor wewnętrzny – Piotr Garbacz
- g) P.o. naczelnika Wydziału Geodezji, Architektury i Gospodarki Nieruchomościami- Barbara Prejs

2. Do udziału w pracach Zespołu ponadto zaprasza się:

- a) Radnych Rady Miejskiej w Ostródzie
 - Czesław Najmowicz
 - Ryszard Kowalski
 - Jacek Dudzin
 - Marek Skaskiewicz
 - Zbigniew Tomczyk
 - Andrzej Konopka
- b) Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji – Sławomir Andrysiak
- c) Fundacja ATUT- Wojciech Zalewski
- d) Starostwo Powiatowe- Bożena Łaszkiewicz
- e) Starostwo Powiatowe- Tomasz Kowalewski
- f) Gmina Ostróda -Marta Romanowska
- g) OROP- Elżbieta Ostrowska-Czupryńska
- h) MABK- Janusz Markowicz

§ 2

Zadaniem Zespołu jest przygotowanie, opracowanie, przedstawienie do akceptacji Rady Miejskiej, a następnie wdrożenie po akceptacji, Lokalnego Programu Rewitalizacji obejmującego obszary problemowe z zakresu: zagospodarowania przestrzennego, gospodarki, ekologii, sfery społecznej oraz kultury

§ 3

Ze względu na interdyscyplinarność tematyki zastrzega się możliwość poszerzenia składu Zespołu Zadaniowego ds. wdrażania LPR.

§ 4

Wykonanie zarządzenia powierza się Naczelnikowi Wydziału Organizacyjnego

§ 5

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

BURMISTRZ MIASTA

Jan Nosewicz

Załącznik nr 4 – wykaz spotkań zespołu zadaniowego

Lp.	Data i miejsce spotkania	Temat spotkania
1.	24.05.2007, Ostróda – Zamek	Prezentacja założeń rewitalizacji z wyjaśnieniem podstawowych pojęć procesu oraz możliwości finansowania, konsultacje społeczne.
2.	30.08.2007, Ostróda – sala UM	Analiza zebranych danych statystycznych na temat miasta Ostróda
3.	04.10.2007, Ostróda – sala UM	Opracowanie analiz SWOT
4.	15.01.2008, Ostróda – sala UM	Analiza sfery mieszkaniowej
5.	12.08.2008, Ostróda – sala UM	Opracowanie wstępnych obszarów rewitalizacji
6.	20.08.2008, Ostróda – sala UM	Wybór projektów do realizacji, konsultacje społeczne
7.	17.09.2008, Ostróda – sala UM	Akceptacja dokumentu Lokalnego Programu Rewitalizacji i przekazanie opracowania Radnym Miasta Ostróda w celu jego uchwalenia
8.	27.01.20010, Ostróda – sala UM	Akceptacja aktualizacji dokumentu Lokalnego Programu Rewitalizacji i przekazanie opracowania Radnym Miasta Ostróda w celu jego uchwalenia

Załącznik nr 5 – uchwała Rady Miasta o aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

**UCHWAŁA NR L/284/2010
RADY MIEJSKIEJ W OSTRÓDZIE**

z dnia 19 lutego 2010 roku

w sprawie: przyjęcia aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ostróda

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.) Rada Miejska w Ostródzie uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się zaktualizowany Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostróda, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Ostróda

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Czesław Najmowicz

Załącznik nr 6 - Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ostróda

